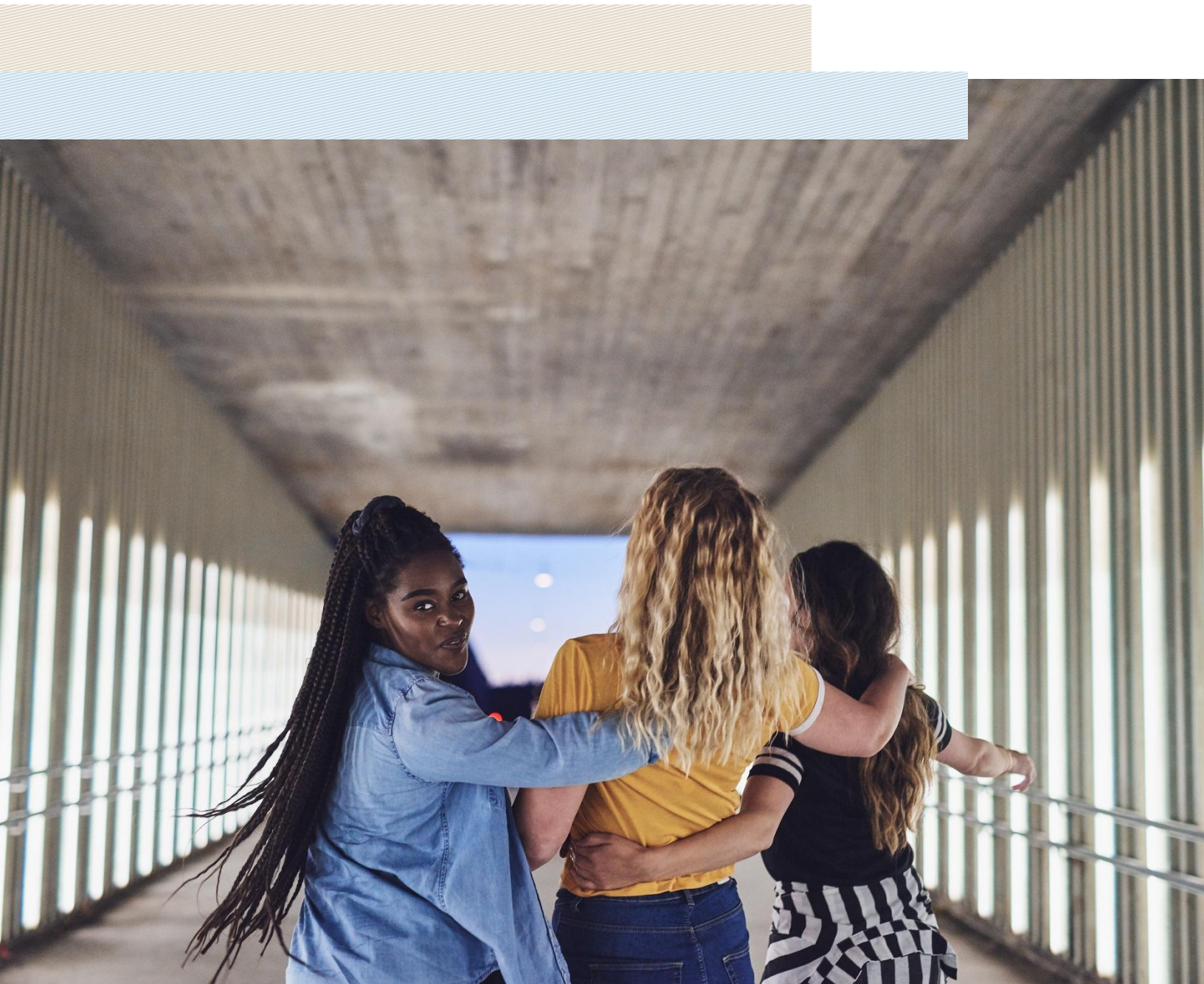

Rapport

Kartlegging av «Jenter kan»

Utført av Rambøll Management Consulting

Mai 2026

Forord fra bydel Stovner

Bydel Stovner ønsker med denne rapporten å styrke arbeidet rettet mot konflikter og vold blant jenter i alderen 10–18 år. Rapporten skal bidra til bedre avdekking, økt forståelse og mer helhetlig håndtering av slike situasjoner, samtidig som den gir et tydelig grunnlag for å videreutvikle det forebyggende arbeidet i bydelen. Målet er å få bedre innsikt i jenters oppvekstmiljø, relasjoner, fritidsarenaer og digitale hverdagsliv – og bruke denne kunnskapen til å utvikle mer treffsikre og samordnede tiltak i bydelen.

Bakgrunnen for arbeidet er et økende konfliktnivå blant jenter, der konfliktene ofte er relasjonelle, digitale og langvarige. Mange av jentene beskriver uro, press og eksponering som påvirker både trivsel, selvfølelse og skolefravær. For tjenestene kan dette være krevende å oppdage tidlig, forstå fullt ut og følge opp på en god måte. Dette får konsekvenser for skolemiljøene og nærmiljøet, og viser hvor komplekst samspeilet er mellom psykiske belastninger, gruppepress og digitale arenaer.

Samtidig ser vi at mange jenter i liten grad deltar i eksisterende tjenester og fritidstilbud, og at bydelen har begrenset kunnskap om hvor de oppholder seg og hvilke utfordringer de møter utenom skoletid. Dette gjør det vanskelig både å avdekke konflikter tidlig og å sette inn riktig hjelp når situasjoner oppstår. For å møte konfliktene på en mer forebyggende måte, har vi behov for et bredere og mer nyansert kunnskapsgrunnlag – ikke bare om konflikter, men om hva som faktisk former jentenes hverdag, valg og opplevelser. Utfordringsbildet er ikke unikt for Stovner, men gjenkjennes også i andre deler av Oslo og i flere storbykommuner.

Kartleggingen som ligger til grunn for denne rapporten, gir verdifull innsikt i jentenes relasjoner, belastninger og mekanismer som kan bidra til å forsterke konflikter. Den gir også kunnskap som er viktig for å forstå hvordan konflikter utvikler seg over tid, og hvordan de kan håndteres på en mer samordnet og kunnskapsbasert måte. Den peker også på strukturelle utfordringer i det forebyggende arbeidet, blant annet knyttet til samarbeid mellom tjenester, skoler og foreldre. Taushetsplikt trekkes frem som et tilbakevendende hinder for nødvendig informasjonsdeling og helhetlig oppfølging, noe som kan svekke effekten av innsatsen rundt jentene.

Rapporten bidrar til å fylle et viktig kunnskapshull. Tjenestene har tradisjonelt jobbet mer forebyggende med konflikt og vold blant gutter, mens kunnskapen om jenters situasjon og uttrykk for utenforskap fortsatt er begrenset. Innsikten gjør det lettere å forstå jentenes erfaringer, nå dem tidligere og skape trygge og inkluderende nærmiljø og tjenester.

Bydelens utgangspunkt er at konflikt og vold best forebygges gjennom tilstedeværelse, sterke fellesskap og relasjonsbygging – men også gjennom et velfungerende system rundt jentene, der tjenester og skoler samarbeider tett, tydelig og konsekvent. Rapporten skal brukes aktivt i det videre arbeidet med å styrke kompetansen i tjenestene og forbedre samhandlingen.

Vi håper rapporten vil være til nytte for Bydel Stovner, Oslo kommune og andre storbykommuner som står overfor lignende utfordringer. Avslutningsvis vil vi takke jentene som har delt sine erfaringer, tjenestene som har bidratt med kunnskap og perspektiver, og Rambøll Management Consulting for gjennomføringen av kartleggingen. Innsikten i rapporten er et viktig steg i arbeidet med å skape tryggere oppvekstmiljøer og flere inkluderende fellesskap for jenter.

— **Hanne Lene Knutli**, Avdelingsdirektør, avdeling Oppvekst og velferd Bydel Stovner

Takk

Prosjektteamet i Rambøll Management Consulting ønsker å rette en stor takk til alle deltakere i denne kartleggingen.

En spesiell takk rettes til tjenestene og organisasjonene i bydel Stovner, tjenestene i andre bydeler i Oslo kommune og tjenestene i andre kommuner, som har bidratt med verdifull innsikt til denne rapporten. Deres erfaringer, refleksjoner og innsikt har vært avgjørende for å forstå fenomenet, forklaringsmønstre og utviklingen av konflikt og vold blant jenter i bydelen.

En særlig takk rettes til jentene og foreldrene som har delt sine erfaringer. Deres bidrag har gitt et unikt innblikk i hvordan konflikter oppleves og håndteres i hverdagen.

Rapporten bygger våre informaners samlede kunnskap og erfaringer, og er et forsøk på å synliggjøre og systematisere det viktige arbeidet som gjøres i praksisfeltet.

Sammendrag

Denne rapporten presenterer funn fra en kvalitativ kartlegging av konflikter og vold blant jenter i alderen 10–22 år i bydel Stovner. Kartleggingen bygger på intervjuer med jenter mellom 14 og 22 år, tjenester i bydel Stovner, skoler i bydelen og tjenester i andre bydeler og kommuner. Formålet har vært å utvikle et bedre kunnskapsgrunnlag om psykisk, fysisk og digital konflikt og vold blant jenter, identifisere bakenforliggende mekanismer og peke på hvordan tjenester kan arbeide mer treffsikkert og forebyggende.

Jenters konflikter er relasjonelle, digitale og vanskeligere å identifisere

Konfliktene er relasjonelle, digitale og utvikler seg over tid: Kartleggingen viser at konflikter og vold blant jenter i stor grad må forstås som relasjonelle og digitale fenomener, som utvikler seg gjennom samspill mellom gruppedynamikk, psykiske belastninger, sosiale relasjoner og digitale arenaer. Konfliktene oppstår ofte gjennom tilsynelatende små hendelser, som blikk, kommentarer, misforståelser eller opplevelser av å bli snakket om, men kan over tid utvikle seg til alvorlige og langvarige konflikter. Konfliktene er tett knyttet til vennskap, tilhørighet, lojalitet, sosial status og opplevde krenkelser.

Funnene viser samtidig at konfliktene ikke bare handler om enkeltstående hendelser. Flere jenter beskriver belastninger knyttet til utenforskap, psykisk helse, levekårsstress, vold i nære relasjoner og vansker med følelsesregulering. I slike situasjoner kan konflikt og vold fungere som en måte å håndtere stress, avmakt eller utrygghet på, samtidig som konfliktene ofte forsterker belastningene over tid.

Kartleggingen gir ikke grunnlag for å konkludere med at omfanget av konflikt og vold blant jenter er svært høyt eller tydelig økende i bydel Stovner. Samtidig viser funnene at enkelte saker kan få alvorlige og langvarige konsekvenser for de involverte, særlig når konfliktene utvikler seg over tid, forsterkes digitalt og ikke fanges opp tidlig.

Digitale arenaer forsterker konfliktene: Digitale arenaer spiller en sentral rolle i hvordan konfliktene utvikler seg. Konflikter kan oppstå, eskalere og vedvare gjennom sosiale medier og digitale plattformer, hvor ryktespredning, ekskludering, deling og indirekte kommunikasjon kan involvere mange personer samtidig.

Når konfliktene får et digitalt publikum, øker også presset på de involverte. Dette gjør konfliktene vanskeligere å trekke seg ut av, og mer krevende å håndtere både for ungdommene selv og for tjenestene rundt dem.

Tilhørighet, gruppepress og flytende roller: Tilhørighet til vennegrupper fremstår som en sentral drivkraft i konfliktene. Gruppene kan gi trygghet, identitet og beskyttelse, men også skape press om lojalitet og deltakelse i konflikter. Rollene er ofte flytende, og flere jenter beskriver at de både har vært utsatt og utøver i ulike situasjoner. Frykt for utenforskap kan bidra til at jenter deltar i konflikter de ellers ikke ville vært en del av.

Konsekvenser for psykisk helse og skolehverdag: Konfliktene har ofte betydelige konsekvenser for psykisk helse, trygghet og skolehverdag. Flere informanter beskriver stress, uro, lavere selvfølelse og sosial tilbaketrekning som følge av langvarige konflikter preget av ekskludering, ryktespredning og digital eksponering. Enkelte beskriver også skolefravær og behov for oppfølging fra tjenester. Samtidig opplever flere jenter at konfliktene ikke alltid tas tilstrekkelig på alvor av voksne, noe som kan svekke tilliten til hjelpeapparatet.

Forskjeller mellom konflikter blant jenter og gutter: Kartleggingen viser tydelige forskjeller mellom konflikter blant jenter og gutter. Konflikter blant jenter er ofte mer relasjonelle, indirekte og digitalt forsterkede, og utvikler seg gjerne over tid. Dette gjør dem mindre synlige og vanskeligere å identifisere tidlig.

Konflikter blant gutter fremstår oftere som mer direkte, fysisk avgrensede og lettere å oppdage. Tjenestene har også i større grad etablerte arbeidsformer og erfaring knyttet til konflikter blant gutter.

Hva gjør konfliktene krevende å håndtere? Samlet viser analysen at det er samspillet mellom relasjoner, psykiske belastninger, gruppedynamikk, digitale arenaer og systemfaktorer som gjør konfliktene krevende å håndtere. Gruppene skaper konfliktene, følelsene gir drivkraft til å delta, digitale arenaer forsterker utviklingen, og manglende tidlig identifisering og koordinering kan bidra til at konfliktene vedvarer over tid.

Mange jenter opplever å ikke bli sett og hjelpen fra tjenestene henger ikke alltid sammen

Kartleggingen viser at støtte fra foresatte og trygge voksne kan ha stor betydning for hvordan konflikter utvikler seg og håndteres. Samtidig har foreldre ulike forutsetninger for å følge opp ungdommene. Levekårsstress, språkbarrierer, egne belastninger og manglende tillit til hjelpeapparatet kan gjøre det vanskelig å fange opp konflikter tidlig eller søke støtte fra tjenestene. Flere jenter beskriver også at de bevisst unngår å involvere foresatte i konfliktene.

Når jenter først opplever å få hjelp, trekkes særlig relasjonsbaserte tjenester frem som viktige. Informantene peker spesielt på ansatte i fritidstjenester, miljøarbeidere og barnevern som voksne de opplever som tilgjengelige, trygge og tillitsskapende. Funnene viser at tjenester som lykkes ofte kjennetegnes av høy relasjonskompetanse, tilstedeværelse over tid og evne til å bygge tillit til ungdommene.

God praksis finnes, men arbeidet er lite systematisert

Mange jenter opplever å ikke bli sett: Kartleggingen viser at flere jenter opplever at konflikter og belastninger ikke alltid tas tilstrekkelig på alvor av voksne rundt dem. Flere beskriver at de står i langvarige relasjonelle konflikter preget av uro, ekskludering og digital eksponering, uten at voksne nødvendigvis fanger opp alvoret tidlig. Dette kan bidra til redusert tillit til hjelpeapparatet og gjøre det vanskeligere å søke hjelp.

Foreldre er en viktig ressurs, men har ulike forutsetninger: Funnene viser at støtte fra foresatte kan ha stor betydning for hvordan konflikter utvikler seg og håndteres. Samtidig har foreldre ulike forutsetninger for å følge opp ungdommene. Levekårsstress, språkbarrierer, egne belastninger og manglende tillit til hjelpeapparatet kan gjøre det vanskelig å fange opp konflikter tidlig eller søke støtte fra tjenestene. Flere jenter beskriver også at de bevisst unngår å involvere foresatte i konfliktene.

Relasjonsbaserte tjenester skaper tillit: Når jenter først opplever å få hjelp, trekkes særlig relasjonsbaserte tjenester frem som viktige. Informantene peker spesielt på ansatte i fritidstjenester, miljøarbeidere og barnevern som voksne de opplever som tilgjengelige, trygge og tillitsskapende. Funnene viser at tjenester som lykkes ofte kjennetegnes av høy relasjonskompetanse, tilstedeværelse over tid og evne til å bygge tillit til ungdommene.

God praksis finnes i bydelen: Kartleggingen viser at bydel Stovner allerede har flere viktige styrker i arbeidet med konflikter og vold blant jenter. Informantene trekker blant annet frem miljøarbeidere, jentegrupper, Sisterhood-metodikken, fritidstilbud og tett oppfølging fra enkeltansatte som viktige tiltak og arenaer for trygghet, relasjonsbygging og tidlig identifisering av sårbarhet og konflikt. Samarbeid mellom bydelens tjenester og eksterne aktører trekkes også frem som en viktig styrke.

Arbeidet er samtidig lite systematisert: Samtidig viser funnene at arbeidet i stor grad er personavhengig og mindre systematisert. Konflikter blant jenter identifiseres og håndteres ulikt på tvers av tjenester, og relasjonelle konflikter blir i enkelte tilfeller forstått som mindre alvorlige enn mer synlig fysisk vold. Dette kan bidra til at konflikter oppdages sent og følges opp ulikt.

Kartleggingen peker også på flere strukturelle utfordringer i tjenesteapparatet. Manglende informasjonsdeling, usikkerhet knyttet til taushetsplikt og uklare ansvarsforhold gjør det vanskelig å etablere tidlig og koordinert oppfølging. Innsatsen mobiliseres ofte først når konfliktene allerede har eskalert og fått alvorlige konsekvenser. Samtidig beskriver flere tjenester at kapasiteten til forebyggende arbeid er begrenset, blant annet som følge av mangel på miljøarbeidere og andre relasjonelle ressurser i skole og nærmiljø.

Erfaringer fra andre kommuner peker på mulige utviklingsretninger: Erfaringer fra andre kommuner og bydeler viser samtidig at det finnes arbeidsformer som kan være relevante for videre utvikling i bydel Stovner. Dette gjelder særlig tydelige strukturer for samhandling og koordinering, klare rolle- og ansvarsavklaringer, langsiktig relasjonsarbeid og sterkere involvering av foresatte tidligere i konfliktforløpene. Funnene peker også på betydningen av en mer aktiv og bevisst tilnærming til jenters konflikter og voldsutøvelse, som ofte er mer relasjonell, dynamisk og digitalt forsterket enn konflikter blant gutter.

Bydelen har et solid utgangspunkt for videre arbeid: Selv om kartleggingen peker på flere utfordringer, viser funnene samtidig at bydel Stovner har et solid grunnlag for videre utvikling av arbeidet. Flere eksisterende tiltak, relasjoner og samarbeidsformer fremstår som viktige styrker å bygge videre på.

Funnenes betydning for bydel Stovner

Analysen viser at konflikter blant ungdom ofte bygges opp over tid, drives av relasjoner og forsterkes gjennom digitale arenaer. Samtidig tyder funnene på at dagens arbeidsformer ofte fanger opp konfliktene sent og håndterer dem fragmentert når de først har eskalert. Kartleggingen peker særlig på fire sentrale behov i det videre arbeidet:

1. **Tidligere innsats:** Fange opp relasjonelle spenninger og digitale signaler før konflikter eskalerer.
2. **Gruppe- og miljøfokus:** Rette tiltak mot dynamikken i grupper, ikke bare mot enkeltpersoner.
3. **Digitale arenaer:** Innlemme forståelse av nettbaserte konflikter i forebygging og oppfølging.
4. **Helhetlig koordinering:** Sikre tydelig ansvar, god informasjonsflyt og felles retning når flere tjenester er involvert.

Analysen peker også på behovet for å styrke foreldrestøtten og involvere foresatte tidligere i konfliktforløpene. Samtidig viser funnene behov for mer kunnskap om normer i ungdomsmiljøer, digitale trender og hvordan relasjonelle konflikter utvikler seg over tid, for å kunne utvikle mer treffsikre tiltak.

Veien videre: Tidligere innsats, bedre samordning og mer kunnskap om det digitale er nødvendig

På bakgrunn av funnene er det identifisert fem sentrale fokusområder for videre arbeid:

1. En helhetlig modell for forebygging og oppfølging
2. Styrket identifisering og tidlig innsats
3. Styrket foreldresamarbeid og foreldrestøtte
4. Bedre samhandling og tydeligere struktur i tjenestene
5. Integrering av digitale arenaer i det forebyggende arbeidet

Disse fokusområdene danner et grunnlag for videre utviklingsarbeid og en mulig konseptfase i bydelen. På tvers av fokusområdene fremstår kompetanse som en gjennomgående forutsetning. Dette gjelder særlig kompetanse knyttet til relasjonell og digital vold, tidlig identifisering av konflikt, forståelse av tegn og signaler, samt tverrfaglig samarbeid og koordinering. En mer felles forståelse på tvers av tjenester vil være viktig for å lykkes med videre utvikling av arbeidet.

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	9
1.1	Formål med kartleggingen	10
1.2	Organisering av bydel Stovner og tjenestene	13
1.4	Leseveiledning	15
2.	Tidligere forskning	16
2.1	Typer vold	17
2.2	Sosiale og relasjonelle drivere til volden	19
2.3	Individuelle og oppvekstrelaterte risikofaktorer	22
2.4	Forebyggende og håndterende arbeid	25
2.5	Tjenestenes utfordringsbilde	27
2.6	Oppsummering.....	29
3.	Metodisk tilnærming	31
3.1	Forskning med barn og unge i sårbare livssituasjoner: etiske vurderinger	31
3.2	Datainnsamling.....	34
3.3	Personvern hensyn.....	40
3.4	Analyse og rapportering	41
4.	Funn og empiri	43
4.1	Fenomenet konflikt og vold blant jenter og målgruppens opplevelser	44
4.2	Opplevd støtte og tillitsfulle voksne	52
4.3	Tiltak og beste praksis.....	54
4.4	Oppsummering av hovedfunn.....	64
5.	Analyse	67
5.1	Fenomenet: Utvikling og eskalering av konflikt og vold.....	69
5.2	Konflikter og vold på individnivå: Emosjoner, belastninger og handlingsrom	71
5.3	Konflikter og vold på gruppenivå: relasjoner, tilhørighet og sosial risiko	75
5.4	Konflikter og vold på systemnivå: Forståelse, identifisering og oppfølging	77
5.5	Samlet analyse: Hva driver konfliktene, og hva betyr det for videre arbeid?.....	80
6.	Fokusområder til videre arbeid	84
	Fokusområde 1: En helhetlig modell for forebygging og oppfølging - Fra universelt til indikativt nivå	85
	Fokusområde 2: Styrket identifisering av konflikt og tidlig innsats.....	91
	Fokusområde 3: Styrking av foreldresamarbeid og foreldrestøtte.....	92

Fokusområde 4: Bedre samhandling og tydeligere struktur i tjenestene.....	93
Fokusområde 5: Digitale arenaer som del av det forebyggende arbeidet	94
Kompetanse som en gjennomgående forutsetning.....	96
Avsluttende refleksjoner	97
7. Litteraturliste	98

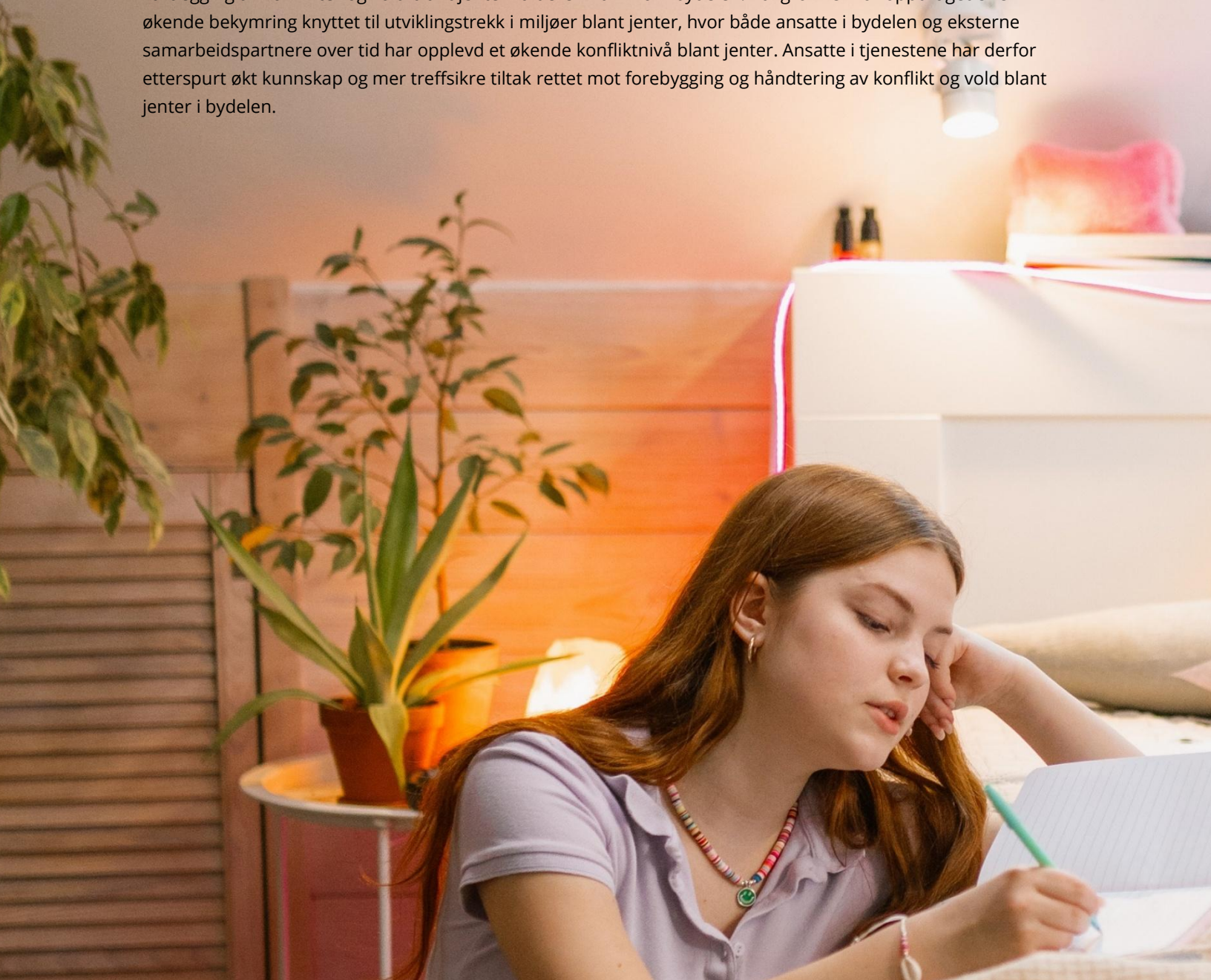
1. Innledning

«Det voldelige barnet behøver ikke være det slemme, det onde eller det antisosiale barnet. Bak volden kan vi finne det triste eller avmektige barnet, det krenkede eller misunnelige barnet, barnet som misoppfatter, det utrygge barnet eller det ekskluderte barnet.»

— Zemir Popovac (2024, s. 119)

Dette perspektivet danner et viktig utgangspunkt for denne kartleggingen. Vold og konflikt blant unge må forstås i lys av de sosiale og emosjonelle livene ungdom lever i, og ikke som isolerte handlinger løsrevet fra kontekst.

Rambøll Management Consulting (heretter Rambøll) har på oppdrag fra Bydel Stovner gjennomført en kartlegging av konflikter og vold blant jenter i alderen 10–22 år i bydelen. Bakgrunnen for oppdraget er en økende bekymring knyttet til utviklingstrekk i miljøer blant jenter, hvor både ansatte i bydelen og eksterne samarbeidspartnere over tid har opplevd et økende konfliktnivå blant jenter. Ansatte i tjenestene har derfor etterspurt økt kunnskap og mer treffsikre tiltak rettet mot forebygging og håndtering av konflikt og vold blant jenter i bydelen.

Tradisjonelt, har både forskning og samfunnsdebatten satt mest søkelys på konflikt og vold blant gutter. Samtidig viser både forskning og erfaringer fra bydelen, at jenters konflikter og utøvelse av vold i økende grad krever oppmerksomhet.

Jenters i konflikt utøver ofte vold på andre måter enn gutter, ved at volden i større grad er relasjonell, indirekte og tett knyttet til sosiale dynamikker som tilhørighet, status og omdømme, og at den uttrykkes i større grad psykisk enn fysisk. Konfliktene er også mindre synlige for voksne, utvikler seg over tid og foregår i stor grad i lukkede sosiale og digitale rom. Samtidig viser denne kartleggingen at konflikter mellom jenter i mange tilfeller også handler om relasjoner til gutter, enten direkte gjennom rivalisering og relasjonelle brudd, eller indirekte gjennom rykter, sjalusi og sosial posisjonering. Dette bidrar til å gjøre konfliktene komplekse og sammensatte, og understreker behovet for en egen forståelse av hvordan konflikt og vold utspiller seg blant jenter.

Formålet med kartleggingen har vært å lytte til jentenes egne erfaringer med konflikt og voldspregede situasjoner, i tillegg til å samle inn foresatt- og tjenesteerfaringene- og perspektivene. Videre utvikle et kunnskapsgrunnlag som kan bidra til bedre forståelse og bedre målrettet arbeid. Som en del av kartleggingen har vi innhentet viktige erfaringer og eksempler på god praksis fra andre bydeler i Oslo kommune og andre kommuner.

Med kartleggingen håper vi å bidra til at bydelen får jobbet godt med sine mål; er ikke bare å redusere konflikter, men å bidra til tryggere oppvekstmiljøer, sterkere relasjoner og bedre muligheter for mestring og utvikling for barn og unge på Stovner. Samtidig er det et viktig å ruste tjenesteapparatet med økt kompetanse og relevante verktøy, slik at ansatte opplever trygghet i arbeidet sitt og har gode forutsetninger for å møte målgruppen på en faglig god og hensiktsmessig måte.

1.1 Formål med kartleggingen

Formålet med kartleggingen er å fremskaffe kunnskap som kan støtte bydelen i å utvikle mer målrettede, samordnede og effektive tiltak for å forebygge og håndtere vold blant unge jenter. Rapporten skal bidra med innsikt som kan styrke tidlig innsats, redusere risikoen for sosial ekskludering og skolevegring, og bidra til å skape tryggere nærmiljøer for jenter i bydelen.

Figuren under oppsummerer temaene for oppdraget og hvordan de henger sammen:

Figur 1-1 Temaer for kartleggingen

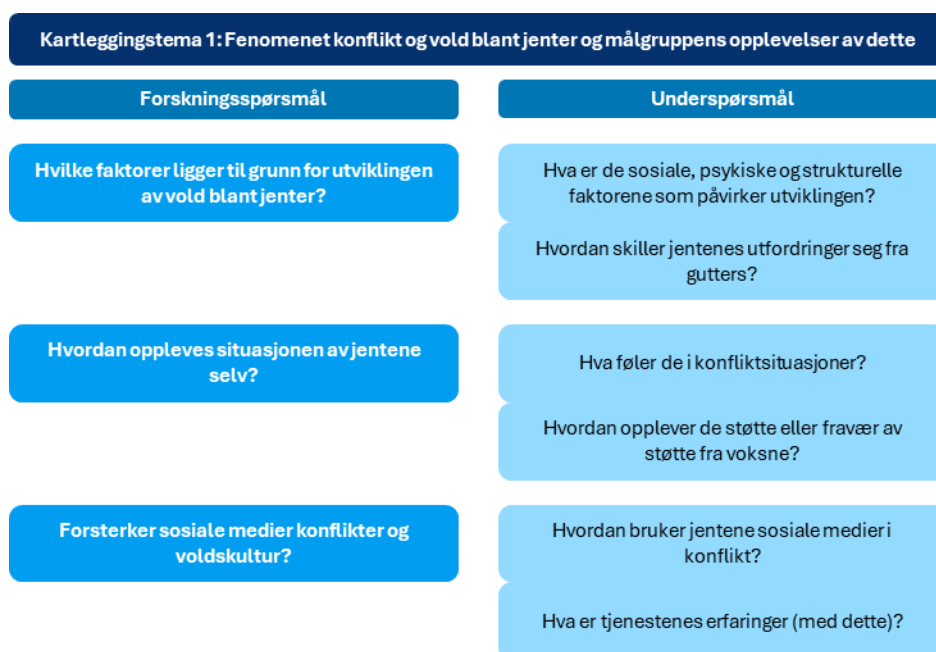

1.1.1 Temaer for kartleggingen og problemstillinger

Kartleggingstema 1: Fenomenet konflikt og vold blant jenter og målgruppens opplevelser av dette

Kartleggingens første tema handler om å undersøke fenomenet konflikt og vold blant jenter. Hvordan forstår informantene fenomensforståelse? Hva opplever informantene fører til vold og konflikt og hvordan kommer dette til uttrykk? Og ser vi forskjell blant jenter og gutters utøvelse og involvering i konflikt og vold? Dette er spørsmål vi svarer ut i kartleggingen, med et konkret blikk rettet mot hvordan dette ser ut i bydel Stovner. Under dette kartleggingstemaet undersøker vi også hvordan konfliktfylte og voldelige situasjoner preger jentene selv, og om de opplever å motta riktig og nyttig støtte fra voksne. Sosiale medier og digitale plattformer er en dimensjon i disse dynamikkene, og vi undersøker derfor også hvordan disse eventuelt er med på å forsterke konflikter og voldshendelser, og på hvilken måte.

Figur 1-2 Kartleggingstema 1 og tilhørende forskningsspørsmål og underspørsmål

Kartleggingstema 2: Opplevd støtte og tillitsfulle voksne

Det andre kartleggingstemaet handler om jenters opplevelser av voksne rundt seg, og om jentene har tillitsfulle relasjoner som de kan henvende seg til i vanskelige situasjoner. Her undersøker vi hvem disse voksne er, både hjemme, i tjenestene og i jentenes sosiale sirkler. Videre utforsker vi også hva trygghet og tillit til voksne betyr for jentene, og om det er særskilte risikofaktorer knyttet til overganger mellom skolenivåer og hvordan disse eventuelt utspiller seg.

Figur 1-3 Kartleggingstema 2 og tilhørende forskningsspørsmål og underspørsmål

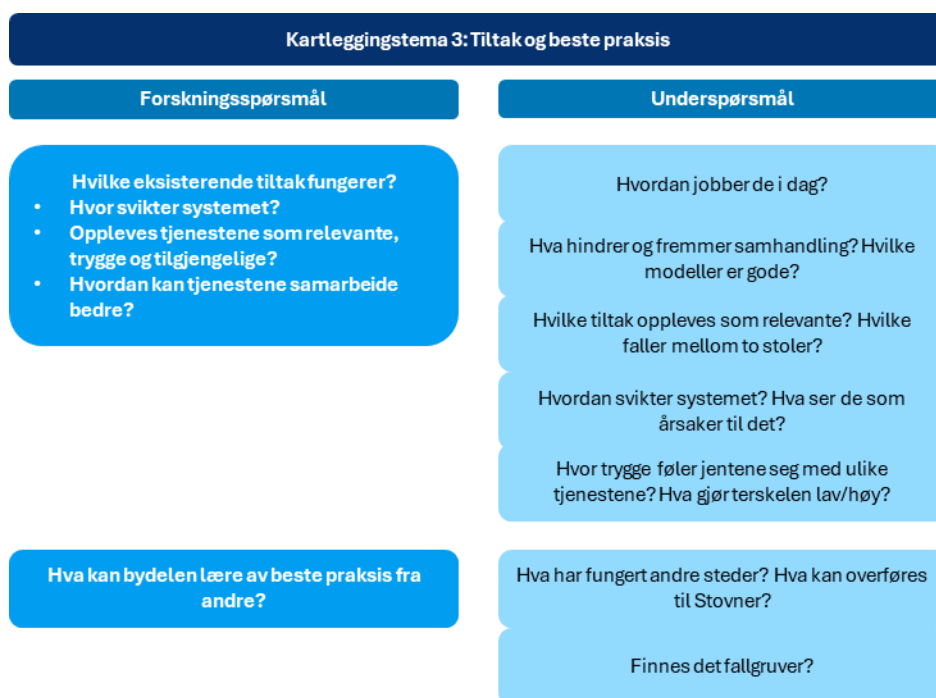

Kartleggingstema 3: Eksisterende tiltak og beste praksis

Kartleggingens siste tema omhandler hovedsakelig bydel Stovners forebyggende og håndterende arbeid med konflikt og vold blant jenter, og hvordan tjenestene og skolene jobber med dette i dag. Vi har undersøket både fremmere og hemmere for arbeidet, spesielt i tjenestesamarbeidet. Vi har sett på hva som er til stede når samarbeidet fungerer godt. Videre undersøker vi hvilke tiltak som oppleves som relevante, trygge og tilgjengelige, eller motsatt. I sammenheng med tiltak har vi også sett på hvor i systemet det eventuelt oppstår glippsoner. Altså om det er tilfeller hvor jentene ikke blir fulgt opp eller opplever at de ikke blir sett eller hørt. Her retter vi fokuset mot jentenes egne opplevelser, og ser disse opp mot tjenesteperspektivet. Når det gjelder ansatte i tjenestene har vi også vært opptatte av deres behov i den videre konseptualiseringen av det forebyggende og håndterende arbeidet. Hva opplever ansatte de har behov for, for å være trygge og rustet til å møte jentene på en god måte? Og hvilke forutsetninger må være på plass for at behovene kan møtes på best mulig måte i bydelen?

Som en del av dette kartleggingstemaet har vi også undersøke gode eksempler på arbeid og tiltak rettet mot arbeid med konflikt og vold blant jenter. Vi har sett nærmere på hva som har fungert godt i andre bydeler og kommuner i Norge.

Figur 1-4 Kartleggingstema 3 og tilhørende forskningsspørsmål og underspørsmål

Vurdere og foreslå konkrete fokusområder og forbedringsområder i tjenestetilbudet i Bydel Stovner

Basert på funnene fra kartleggingstemaene foreslår vi fokusområder som bydel Stovner bør sette søkelys på i det videre forebyggende arbeidet med vold og konflikt blant jenter. Dette er ikke endelige anbefalinger, men mulige innganger til neste fase av arbeidet, hvor bydelen skal jobbe med en konseptualisering av det forebyggende og håndterende arbeidet.

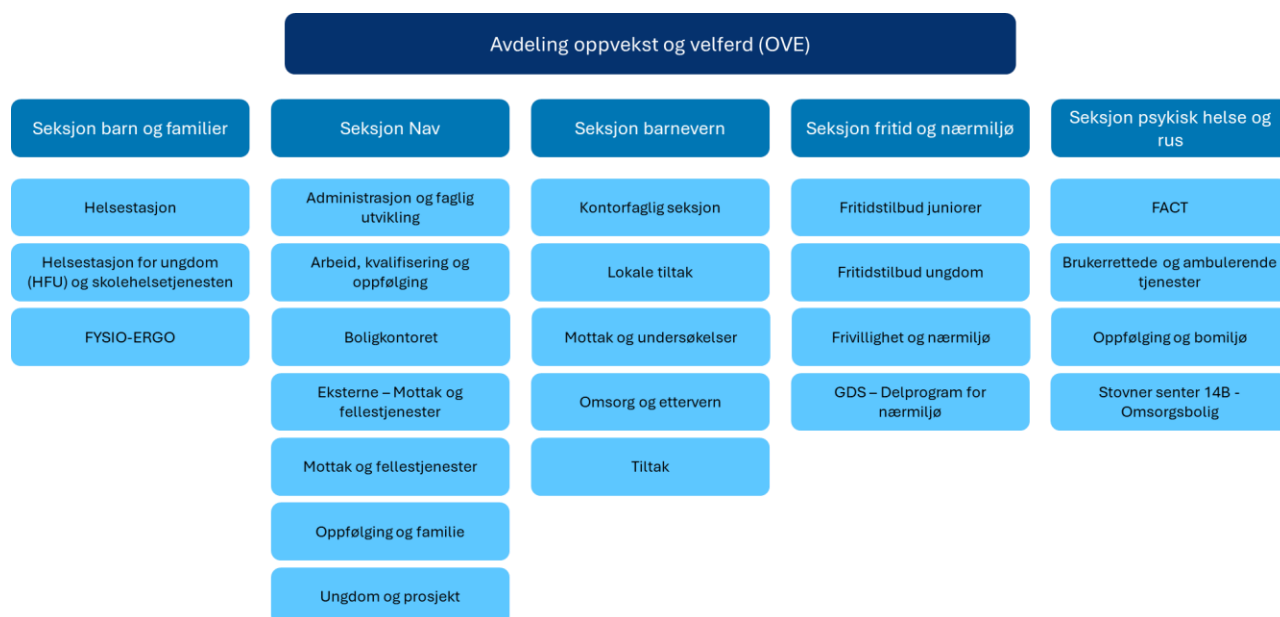
1.2 Organisering av bydel Stovner og tjenestene

For å forstå hvordan vold og konflikter blant ungdom håndteres lokalt i bydel Stovner, er det nødvendig å ha oversikt over de sentrale tjenestene og strukturene som inngår i det forebyggende arbeidet. I bydel Stovner er arbeidet organisert på tvers av flere sektorer og nivåer, hvor både kommunale tjenester, politi og frivillige aktører inngår.

Bydel Stovner er organisert under fire avdelinger, hvorav kartleggingen «Jenter kan» har gjennomført innsiktsarbeid i *Avdeling oppvekst og velferd* (OVE). Figuren under viser en oversikt over organiseringen i bydel Stovner.

I denne undersøkelsen er det *Avdeling for oppvekst og velferd* (OVE) som har vært hovedfokus, ettersom det er denne avdelingen som innehar de forebyggende enhetene i bydelen knyttet til ungdom. Under følger en beskrivelse av de mest sentrale enhetene i det forebyggende arbeidet inn mot ungdom, jenter og vold under OVE, og deres funksjon.

Figur 1-5 Organisering av Avdeling oppvekst og velferd (OVE)

Seksjon Fritid og nærmiljø i bydel Stovner har ansvaret for aktiviteter knyttet til bydelens fritidstilbud og utvikling av nærmiljøet. Denne seksjonen er delt inn i fire underseksjoner, Fritidstilbud juniorer, Fritidstilbud ungdom, Frivillighet og nærmiljø og GDS – Delprogram for nærmiljø. Under disse underseksjonene finner vi tjenestene som møter innbyggerne. Blant disse tjenestene finner vi tjenester som møter, og retter seg direkte mot ungdom og unge jenter. Eksempelvis er [Blokk 58](#) en fritidsarena som tilbyr ettermiddags- og kveldstidstilbud til barn mellom 9-12 år og ungdom mellom 13-18 år. [Uteteam](#) er et annet eksempel og er en forebyggende og oppsøkende tjeneste som jobber med ungdom fra 10 til 23 år. Teamet er aktivt ute der hvor ungdom oppholder seg i bydelen, og har som mandat å nå de «som ikke har kontakt med eller nås tilstrekkelig av andre hjelpeinstanser eller fritidstilbud, som ikke mottar et tilfredsstillende tilbud eller som ikke klarer å dra nytte av et eksisterende tilbud».

Seksjon barn og familie i bydel Stovner har blant annet ansvar for helsestasjonene og skolehelsetjenesten i bydelen. Denne seksjonen følger opp barn, ungdom og unge voksne fra 0 til 24 år, samt foresatte gjennom tjenester på helsestasjonen. Seksjonen er delt inn i tre underseksjoner: [Stovner helsestasjon](#), [Skolehelsetjenesten](#) og [Psykisk helse og rus](#).

Nav Stovner består av både den statlige delen av Nav (Arbeid) og den kommunale delen av Nav, som tilbyr sosialtjenester. Det omfatter blant annet å ivareta behovene til vanskeligstilte grupper, og skal arbeide rettet mot de som lever i fattigdom eller utenfor arbeidslivet.

Seksjon barnevern skal ivareta bydelens ansvar knyttet til arbeid med å sikre en trygg barndom og gode oppvekstvilkår i bydelen. Disse tjenestene jobber hovedsakelig med selektiv forebygging, og i mindre grad med universell forebygging. Under seksjonen finner vi følgende underseksjoner: Koordinerende ungdomsteam, sosialagenter og SaLTo-koordinator. [Koordinerende ungdomsteam](#), som har en koordinerende rolle og ser helheten i tjenester også på tvers av avdelinger. Her finner vi blant annet sosialagenter og SaLTo-koordinator under. [Sosialagenter](#) er en modell som skal sikre samarbeid på tvers av barnevern, skole og foreldresamarbeid. Modellen ble i første omgang gjennomført som et prosjekt fra 2020 til 2022 i bydel Alna, og ble en del av

Stovners tjenestetilbud i 2025. Sosialagenten er ansatt i bydelen gjennom barnevernet, men jobber operativt på skoler for å fungere som en brobygger mellom skole, hjem, fritidstilbud og barnevern. De skal jobbe oppsøkende ved skolene for å finne elever som trenger hjelp, løse konflikter og å styrke elevenes sosiale kompetanse. [SaLTo-koordinatoren](#) har en sentral rolle i bydelenes rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid, med ansvar for å samordne ressurser og tjenester på tvers av etater. Koordinatoren skal slik være en aktiv pådriver for tverrfaglig samarbeid mellom bydelens tjenester, skoler og politi. En viktig del av rollen er å kartlegge og analysere utviklingstrekk i ungdomsmiljøene, og på bakgrunn av dette utforme lokale handlingsplaner i tråd med SaLTos overordnede mål. Koordinatoren skal etablere og lede tverrfaglige nettverk, og sikrer at alle relevante aktører deltar i det forebyggende arbeidet til barnets beste i bydelen.

Flere tjenester utenfor bydelen samarbeider og tar del i bydel Stovners arbeid med forebyggingsarbeid rettet mot jenter som står i konflikt- og voldssituasjoner. Her finner vi Politiet, inklusivt operativt og forebyggende politi, skoler i bydelen, og ikke minst interesseorganisasjoner som Ungdom mot vold og Konfliktrådet. Disse tjenestene samarbeider tett med tjenestene i bydel Stovner, og hadde blant annet et viktig samarbeid under det som omtales som «Stormøtet».

1.4 Leseveiledning

Rapporten er bygd opp som følger:

- **I kapittel 2** oppsummerer vi forskning om fenomenet vold og jenter og vold, med vekt på årsaker, risikofaktorer, forebygging og tjenestenes utfordringer.
- **I kapittel 3** beskriver vi metodisk tilnærming og datagrunnlag for kartleggingen.
- **I kapittel 4** presenterer vi funnene fra kartleggingen. Det vil si funn fra intervju med jentene selv, foresatte og tjenester i bydel Stovner og andre bydeler og kommuner. I kapittelet gir vi en beskrivelse av hvordan konflikter og vold blant jenter kommer til uttrykk i praksis.
- **I kapittel 5** analyserer vi funnene og identifiserer de sentrale mekanismene som driver konfliktene. Analysen er strukturert i flere nivåer; fra hvordan konfliktene utvikler seg, til hvordan de påvirkes av individuelle, relasjonelle og systemiske forhold. Avslutningsvis samles analysen i en overordnet forståelse av problematikken.
- **I kapittel 6** bygger videre på analysen og presenterer utviklingsområder for det videre arbeidet i bydelen.

2. Tidligere forskning

De siste tiårene har vold blant unge jenter fått økende oppmerksomhet både i forskning og i offentligheten. I Norge er det fortsatt gutter som står for mest registrert voldsutøvelse, og gutter er også oftere utsatt for fysisk vold (Plahte mfl., 2026). Samtidig viser nasjonale og internasjonale studier at jenters vold og konflikter har fått økt oppmerksomhet, og at uttrykksformene for vold er i endring (Folkehelseinstituttet, 2020; 2025). Dette utfordrer forståelsesrammer som i stor grad har vært utviklet med utgangspunkt i gutters mer synlige og direkte former for vold.

Formålet med dette kapittelet er å gi et faglig grunnlag for analysen av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner. Kapittelet redegjør først for hvordan vold forstås i denne kartleggingen, inkludert fysisk, psykisk, digital og seksuell vold, og for forholdet mellom konflikt og vold. Deretter presenteres forskning om sosiale, relasjonelle og digitale drivere, individuelle og oppvekstrelaterte risikofaktorer, samt betydningen av familie, skole, levekår og tjenestesystem.

Kapittelet viser samlet at konflikt og vold blant jenter sjelden kan forstås som enkeltstående handlinger eller individuelle avvik. Forskningen peker i stedet på et samspill mellom individuelle belastninger, relasjonelle og kollektive prosesser, digitale arenaer og strukturelle rammer. Dette danner utgangspunktet for de videre analysene av intervjumaterialet fra jenter, foresatte, tjenester i bydel Stovner og aktører i andre bydeler og kommuner.

2.1 Typer vold

Vold forstås ofte som fysisk skade eller kroppslige angrep, men forskning og faglige definisjoner viser at vold også kan komme til uttrykk gjennom psykisk press, kontroll, trusler og digitale handlinger. I denne kartleggingen legger vi derfor til grunn en bred forståelse av vold, i tråd med Verdens helseorganisasjons (WHO) definisjon:

«Tilsiktet bruk av fysisk kraft eller makt, faktisk eller ved hjelp av trusler, rettet mot en selv, andre enkeltpersoner, eller mot en gruppe eller et samfunn, som enten resulterer i eller har stor sannsynlighet for å resultere i fysisk skade, død, psykologisk skade, feilutvikling eller deprivasjon» (Prop. 12 S (2016–2017)).

Denne definisjonen tydeliggjør at vold ikke bare handler om fysiske handlinger, men også om psykisk påvirkning, kontroll og maktutøvelse. I vår kartlegging forstås derfor vold som *handling eller handlingstrusler som kan skade andre fysisk, psykisk eller sosialt, enten direkte eller indirekte*.

For å fange kompleksiteten i erfaringer knyttet til vold, skiller vi mellom ulike former for vold: fysisk, psykisk, digital og seksuell vold. Disse formene for vold kan overlappe og opptre i samspill.

2.1.1 Fysisk, psykisk og seksuell vold

Fysisk vold omfatter handlinger som påfører andre kroppslig smerte eller skade, som slag, spark, dytting, fastholding eller bruk av gjenstander. Dette er den mest synlige formen for vold, og den som oftest registreres i statistikk og fanges opp av omgivelsene. Levekårsundersøkelsen viser at 1,6 prosent av befolkningen opplevde vold som førte til synlige merker eller kroppsskade i 2023 (Stene, 2024). Blant unge mellom 16 og 24 år rapporterte 1,5 prosent av jenter og 3,8 prosent av gutter å ha opplevd slik vold. Tallene viser at fysisk vold fortsatt er mer utbredt blant gutter, men sier samtidig mindre om relasjonelle, psykiske og digitale former for vold som i større grad preger jenters konfliktforløp.

Psykisk vold omfatter handlinger som krenker, kontrollerer, truer eller skader en persons selvfølelse og psykiske helse. Dette kan være trusler, nedsettende kommentarer, sosial kontroll, manipulering, systematisk utestengelse eller ulike former for digital vold. Psykisk vold er ofte mindre synlig enn fysisk vold og kan derfor være vanskeligere å identifisere og håndtere. Samtidig viser forskning at slike belastninger kan ha alvorlige konsekvenser, særlig når de vedvarer over tid (Dinutvei.no, 2023). Den som utsettes for psykisk vold kan oppleve skyld, skam, frykt, utrygghet og lav selvfølelse.

Levekårsundersøkelsen viser at 6,1 prosent av jenter mellom 16 og 24 år opplevde trusler om fysisk vold i 2023, sammenlignet med 4,8 prosent av guttene (Stene, 2024). Dette understreker at trusler, psykisk vold og relasjonelle krenkelser er særlig relevante i forståelsen av jenters konflikter og voldsutsatthet.

Seksuell vold omfatter handlinger rettet mot en annen persons seksualitet uten samtykke, og kan komme til uttrykk både fysisk og ikke-fysisk (Dinutvei.no, 2015). Dette inkluderer blant annet uønsket fysisk kontakt, seksuelle kommentarer, deling av bilder, press, trakassering og ulike former for digital seksualisert vold. UngVold-undersøkelsen fra 2023 viser at 24 prosent av elever i videregående skole hadde opplevd minst én form for seksuell vold etter fylte 13 år (Frøyland et al., 2023). Studien omfatter hovedsakelig fysiske krenkelser, og det er derfor grunn til å anta at omfanget er høyere dersom digitale og ikke-fysiske former inkluderes.

2.1.2 Digital vold

Digital vold kan forstås som handlinger på digitale plattformer som skader andres psykiske, emosjonelle eller sosiale trygghet (KUN, u.å.). Volden utøves gjennom digitale verktøy og arenaer som sosiale medier, meldingsapper, spillplattformer og andre nettbaserte fellesskap.

Digitale arenaer spiller en stadig større rolle i ungdoms sosiale liv, og fungerer både som arenaer for tilhørighet og som arenaer hvor konflikter utvikles og forsterkes. I motsetning til mange andre former for vold og konflikt, er digital vold ikke avgrenset av tid eller sted. Konflikter kan følge ungdommene gjennom hele døgnet, og det kan være vanskelig å trekke seg unna eller få kontroll over hvem som er involvert og hvordan innhold spres videre. Dette innebærer at digitale konflikter ofte oppleves som særlig belastende for de som rammes.

I denne kartleggingen beskriver informantene blant annet bildedeling uten samtykke, ryktespredning, trakassering, utfrysing, hatefulle kommentarer og ulike former for nettmobbing som sentrale uttrykk for digital vold. Flere peker også på hvordan konflikter kan bevege seg mellom digitale og fysiske arenaer, hvor hendelser på nett påvirker relasjoner, trygghet og konfliktnivå i skole- og fritidsmiljøer.

Digital vold skiller seg fra mange andre former for konflikt ved at den ofte får et publikum. Kommentarer, delinger, skjermbilder og videoer kan bidra til at konflikter spres raskt og involverer langt flere personer enn de som opprinnelig var del av situasjonen. Dette kan forsterke opplevelsen av skam, press og sosial eksponering. Konflikter som tidligere ville vært avgrenset til mindre grupper eller kortere tidsrom, kan i digitale rom leve videre over tid gjennom deling, gjenfortelling og eksponering (Folkehelseinstituttet, 2025; Youth Endowment Fund, 2024).

Youth Endowment Fund sin rapport *Children, violence and vulnerability* (2024) viser at syv av ti tenåringer har sett ekte vold på nett det siste året, og at mange eksponeres for slikt innhold gjennom algoritmedrevne anbefalinger. Slik eksponering kan bidra til å normalisere hardere språkbruk, krenkelser og voldelige uttrykk, samtidig som konflikter blir mer synlige og lettere tilgjengelige for andre ungdommer.

Når konflikter får et digitalt publikum, kan også dynamikken i konfliktene endres. Jaquin, Harrison og Alford (2006) peker på at andres tilstedeværelse kan føre til mer aggressive reaksjoner på provokasjoner. I digitale rom kan likes, kommentarer og delinger fungere som sosial feedback som påvirker hvordan ungdom handler og reagerer. Dette kan skape et press om å «svare», «stå i det» eller opprettholde sosial status i gruppen. For ungdom kan konflikter dermed handle like mye om hvordan man fremstår for andre, som om den opprinnelige relasjonen eller hendelsen.

Digital vold kan også omfatte ulike former for uønsket seksualisering, som seksuelle kommentarer, press, deling av bilder eller uønskede seksuelle henvendelser. Selv om denne typen vold i mindre grad trekkes frem som typisk i konflikter mellom jenter i vårt materiale, beskrives det som en del av det bredere digitale konfliktbildet ungdom navigerer i.

2.1.3 Forholdet mellom konflikt og vold

Konflikter kan forstås som uenigheter eller motsetninger mellom personer eller grupper, og er en naturlig del av sosiale relasjoner (Laursen et al., 1998). De fleste konflikter utvikler seg ikke til vold, men håndteres innenfor rammene av vanlige sosiale prosesser. Samtidig kan konflikter også eskalere og utvikle seg til psykiske, digitale eller fysiske voldshandlinger.

I forskning brukes begrepet *høykonflikt* om situasjoner preget av sterk mistillit, gjensidige anklager, behov for hevn, sterke følelsesreaksjoner og langvarige relasjonelle spenninger (NORCE, u.å.). Slike konflikter kjennetegnes ofte av at partene opplever krenkelser, tap av kontroll eller trusler mot egen sosial posisjon. Konfliktene kan vedvare over tid og forsterkes gjennom samspill mellom relasjoner, grupper og digitale arenaer.

I ungdomsmiljøer skjer eskalering fra konflikt til vold ofte gradvis. Det som starter som misforståelser, kommentarer, baksnakking eller sosial ekskludering, kan over tid utvikle seg til mer alvorlige former for psykisk, digital eller fysisk vold. Denne utviklingen skjer ofte gjennom relasjonelle og digitale prosesser, hvor flere personer trekkes inn og konfliktene får større sosial betydning.

Skillet mellom konflikt og vold er derfor ikke alltid tydelig. Relasjonelle krenkelser, ryktespredning, sosial kontroll og digital eksponering kan over tid få alvorlige konsekvenser for de involverte, selv om handlingene ikke nødvendigvis fremstår som voldelige isolert sett. Dette gjør det også krevende for voksne og tjenester å identifisere når konflikter er i ferd med å utvikle seg til mer alvorlige situasjoner.

2.1.4 Reaktiv og proaktiv aggresjon

Innen forskningen skilles det ofte mellom reaktiv og proaktiv aggresjon (Popovac, 2024). Skillet brukes for å forstå ulike drivere bak vold og aggressive handlinger.

Reaktiv aggresjon beskriver aggressive handlinger som oppstår som en følelsesmessig reaksjon på opplevde krenkelser, avvisning, stress eller trusler. Slike reaksjoner er ofte impulsive og knyttet til sterke følelser som sinne, frykt eller frustrasjon. For ungdom kan dette for eksempel handle om å reagere på ryktespredning, sosial ekskludering eller opplevelser av å bli ydmyket foran andre. Formålet med handlingen er ofte å «ta igjen», beskytte seg selv eller gjenopprette kontroll.

Proaktiv aggresjon handler derimot om bruk av vold, trusler eller krenkelser for å oppnå en sosial gevinst eller maktposisjon (Popovac, 2024). Denne formen for aggresjon er i større grad strategisk og kan blant annet komme til uttrykk gjennom mobbing, sosial kontroll, ryktespredning eller ekskludering. Målet kan være å oppnå status, påvirke gruppedynamikk eller styrke egen posisjon i et sosialt miljø.

I praksis vil konflikter og voldshandlinger ofte ha elementer av begge former for aggresjon. En konflikt kan for eksempel starte som en følelsesmessig reaksjon på en krenkelse, men utvikle seg videre gjennom handlinger som også handler om sosial posisjonering og makt i gruppen.

Dette skillet er relevant i forståelsen av konflikt og vold blant jenter, fordi det synliggjør hvordan konflikter både kan være drevet av sterke emosjonelle reaksjoner og av sosiale og relasjonelle mekanismer. Det understreker også behovet for tiltak som både arbeider med følelsesregulering, relasjoner og tydelige grenser i ungdomsmiljøene.

2.2 Sosiale og relasjonelle drivere til volden

Forskning viser at jenters vold og konflikter i større grad enn gutters er relasjonelt forankret og utspiller seg innenfor nære sosiale fellesskap og jevnaldergrupper (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995; Natland, 2006; Lid et al., 2022). Konfliktene oppstår ofte i vennegrupper og er tett knyttet til sosial posisjonering,

tilhørighet, lojalitet og opplevde krenkelser (Natland, 2006). Vold fungerer i denne sammenhengen ikke bare som en reaksjon på enkeltstående hendelser, men som en del av sosiale dynamikker hvor status, identitet og relasjoner står på spill.

Relasjonelle konflikter mellom jenter kan handle om rykter, tillitsbrudd, seksualitet, ekskludering og sosial rangering. Natlands kulturanalytiske studie viser hvordan begreper som «hore» kan fungere som sosiale grensemarkører, og hvordan konflikter utvikles innenfor uformelle hierarkier hvor ære, lojalitet og gruppetilhørighet får stor betydning (Natland, 2006). I slike kontekster kan vold, trusler og sosial eksponering brukes som virkemidler for å beskytte egen posisjon, gjenopprette kontroll eller opprettholde tilhørighet i gruppen.

Digitale arenaer har de siste årene forsterket disse mekanismene ytterligere. Sosiale medier og digitale plattformer er i dag en integrert del av ungdoms sosiale liv, og fungerer både som arenaer for fellesskap og konflikt. Konflikter oppstår, utvikles og eskalerer i økende grad gjennom digitale kanaler, hvor indirekte former for aggresjon som ryktespredning, utestengelse og sosial eksponering er sentrale uttrykk (Lid et al., 2022; Løvereide, 2018; Folkehelseinstituttet, 2025).

Digitale plattformer gjør det mulig å spre informasjon raskt, involvere flere personer i konflikter og eksponere konflikter for et større publikum. Dette kan øke tempoet i eskaleringen og gjøre konfliktene mer langvarige og komplekse. Hendelser som tidligere kunne vært avgrenset til en mindre gruppe eller en konkret situasjon, kan i digitale rom bli vedvarende, tilgjengelige og vanskelige å trekke seg unna. Konfliktene blir dermed ikke bare relasjonelle, men også kollektive og offentliggjorte.

Flere studier peker også på opplevelser av ensomhet, utenforskap og manglende tilhørighet som sentrale drivere for konflikt og vold blant unge (Uteseksjonen, 2020). Ungdom som ikke opplever tilstrekkelig tilknytning til skole, familie eller organiserte fritidsarenaer, kan søke mot alternative fellesskap hvor andre normer og forventninger gjelder. I slike miljøer kan konflikt, trusler og vold få funksjoner knyttet til beskyttelse, anerkjennelse og sosial tilhørighet.

Konfliktene kan samtidig bidra til nye former for utenforskap. Ungdom som over tid utsettes for ryktespredning, sosial eksponering eller ekskludering, kan oppleve redusert tilhørighet både i skolemiljøet og i jevnaldergrupper. Slik kan konflikter og belastninger forsterke hverandre over tid og bidra til negative spiraler preget av sosial usikkerhet, stress og marginalisering.

Vold kan dermed forstås som en relasjonell praksis, hvor handlingene gir mening innenfor de sosiale kontekstene ungdommene inngår i. Dette innebærer at vold ikke kan forstås isolert på individnivå, men må sees i sammenheng med gruppedynamikk, sosiale normer, digitale arenaer og de relasjonelle strukturene ungdommene er en del av.

2.2.1 Utviklingspsykologiske perspektiver og gruppeprosesser

Ungdomstiden er en fase preget av identitetsutvikling, økt sensitivitet for sosial tilhørighet og sterkere orientering mot jevnaldrende (Erikson, 1968; Steinberg, 2014). I denne perioden får spørsmål om hvem man er, hvor man hører til og hvordan man oppfattes av andre særlig stor betydning. Dette gjør ungdom mer sårbare for sosial påvirkning, gruppepress og konflikter i relasjoner.

Flere utviklingspsykologiske mekanismer kan bidra til å forklare hvorfor konflikter oppstår og eskalerer i ungdomstiden. Begrenset følelsesregulering og lav toleranse for sterke følelser kan gjøre det vanskelig å

håndtere sinne, avvisning og opplevd urettferdighet (Steinberg, 2014; Dodge, 1991). Samtidig kan sårbarhet for sosial sammenligning og krenkelser forsterke opplevelser av sjalusi, usikkerhet og behov for å gjenopprette sosial posisjon (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995).

I krevende situasjoner kan ungdom også ha vansker med å tolke andres intensjoner og motiver korrekt, noe som kan øke risikoen for misforståelser og eskalering (Fonagy et al., 2002). Opplevelser av å bli oversett, avvist eller snakket negativt om kan derfor få stor emosjonell betydning og utløse sterke reaksjoner.

Tilknytningsutfordringer og opplevelser av utrygghet kan samtidig påvirke hvordan relasjoner håndteres, og bidra til både tilbaketrekning og utagering (Bowlby, 1988).

Behovet for tilhørighet står særlig sentralt i ungdomsårene. Frykt for ekskludering kan gjøre at ungdom deltar i konflikter for å opprettholde sin plass i gruppen (Lid et al., 2022; Brechwald & Prinstein, 2011). I

ungdomsgrupper oppstår det ofte tydelige skiller mellom «innenfor» og «utenfor», hvor sosial status og gruppetilhørighet får stor betydning for trivsel og identitetsutvikling (Brown & Larson, 2009). Konflikter kan forsterkes gjennom gruppedynamikker hvor lojalitet til gruppen og behovet for å «stille opp» for venner bidrar til eskalering. Samtidig kan det å trekke seg unna konflikter innebære risiko for å miste sosial tilhørighet eller status.

Dette kan bidra til en vedvarende ambivalens hos enkelte ungdommer: De ønsker å trekke seg unna konflikter, men opplever samtidig at de mangler reelle handlingsalternativer dersom de vil opprettholde sin plass i det sosiale fellesskapet. Denne typen ambivalens er også beskrevet i forskning på relasjonell aggresjon, hvor individer både kan være deltakere i og utsatt for de samme sosiale dynamikkene (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995).

I et slikt perspektiv kan konflikter og vold blant jenter ikke bare forstås som individuelle handlinger eller impulsive reaksjoner, men også som uttrykk for gruppeprosesser, relasjonell usikkerhet og behov for sosial tilhørighet.

2.2.2 Negativ sosial kontroll opplevd fra grupper og familie og fryktkapital

Mangelen på reelle handlingsalternativer i ungdomsgrupper kan også forstås gjennom begrepet negativ sosial kontroll. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) beskriver negativ sosial kontroll som «press, oppsyn, trusler eller tvang som systematisk begrenser noen i sin livsutfoldelse eller gjentatte ganger hindrer dem i å treffe selvstendige valg om eget liv og egen fremtid» (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, u.å.).

I ungdomsmiljøer kan negativ sosial kontroll komme til uttrykk gjennom forventninger om lojalitet, deltakelse i konflikter eller press om å støtte bestemte personer i gruppen. Frykt for å bli ekskludert, miste sosial status eller bli utsatt for ryktespredning kan bidra til at ungdom deltar i handlinger de ellers ikke ville ønsket å være en del av. Kontroll kan dermed utøves både direkte gjennom trusler og indirekte gjennom sosiale mekanismer knyttet til tilhørighet og anerkjennelse.

Hvem som utøver kontrollen, kan variere mellom ulike sosiale arenaer. I hjemmet kan ungdom oppleve kontroll gjennom restriksjoner, overvåkning eller psykisk og fysisk vold. I jevnaldergrupper kan kontroll utøves gjennom inkludering og ekskludering, sosial rangering eller press om å følge gruppens normer og forventninger. Kontroll kan dermed forstås som et relasjonelt fenomen som oppstår i ulike typer sosiale fellesskap.

Kontroll i ungdomsmiljøer kan også komme til uttrykk gjennom det som omtales som fryktkapital. Begrepet viser til makten personer eller grupper kan oppnå ved at andre frykter konsekvensene av å utfordre dem eller

bryte med gruppens normer (Prop. 190 L (2020–2021); Popovac, 2024). Fryktkapital bygger ofte på et omdømme knyttet til konflikter, vold, sosial eksponering eller evne til å mobilisere andre i gruppen.

I ungdomsmiljøer kan slik frykt forsterkes gjennom digitale arenaer, hvor konflikter, videoer, ryktespredning eller trusler kan deles raskt og nå et større publikum. Synlighet og sosial spredning kan dermed bidra til å opprettholde maktposisjoner og gjøre det vanskeligere for ungdom å trekke seg unna konflikter uten å risikere sosialt tap eller nye reaksjoner.

2.3 Individuelle og oppvekstrelaterte risikofaktorer

Utvikling av vold og aggressiv atferd hos ungdom kan sjelden forklares med én enkelt årsak. Forskning viser at slike uttrykk best forstås som et resultat av samspill mellom individuelle, relasjonelle og strukturelle faktorer over tid (Bengtson et al., 2004; Patterson et al., 1992; Tremblay & Nagin, 2005; Folkehelseinstituttet, 2025). For jenter som utøver vold eller blir involvert i alvorlige konflikter, peker studier særlig på en opphopning av belastninger og risikofaktorer gjennom oppveksten Lid et al., 2022.

Psykisk helse er en sentral faktor. Jenter som utøver vold rapporterer oftere symptomer på internaliserte vansker som angst, depresjon, skam og lav selvfølelse (Faldet & Lekhal, 2013; Folkehelseinstituttet, 2020). Slike belastninger kan både være en konsekvens av vanskelige livserfaringer og bidra til at konflikter håndteres gjennom aggresjon, tilbaketrekning eller sterke følelsesmessige reaksjoner. Vold og konflikt kan i denne sammenhengen fungere som strategier for å håndtere sinne, avmakt, stress eller opplevelser av utrygghet.

Familieforhold spiller også en viktig rolle. Oppvekst preget av konflikter, vold, rusproblematikk, psykiske helseutfordringer eller ustabile omsorgsforhold er forbundet med økt risiko for både voldsutøvelse og voldsutsatthet (Folkehelseinstituttet, 2020; Patterson et al., 1992). Barn og unge som vokser opp med høyt stressnivå hjemme eller begrenset tilgang til trygge voksne, kan få færre erfaringer med trygg følelsesregulering og konstruktiv konflikthåndtering. Belastningene kan også påvirke ungdommens opplevelse av trygghet, tilhørighet og handlingsrom i hverdagen (Popovac, 2024).

Skole og utdanningsarenaen er en annen sentral faktor. Forskning viser at jenter som utøver vold ofte opplever utfordringer knyttet til skolemestring, tilhørighet og relasjoner til medelever og lærere (Faldet & Lekhal, 2013). Opplevelser av å ikke lykkes faglig eller sosialt kan bidra til utenforskap og økt sårbarhet for å søke alternative former for anerkjennelse og tilhørighet i jevnaldersmiljøer. Konflikter og vold kan samtidig føre til skolefravær, svekket tilknytning til skolen og redusert deltakelse i sosiale fellesskap, noe som kan forsterke belastningene ytterligere over tid.

Tidlig debut av atferdsproblemer og regelbrudd er også en kjent risikofaktor. Studier viser at jo tidligere slike utfordringer oppstår, desto større er risikoen for at problemene vedvarer og utvikler seg over tid, særlig dersom de underliggende årsakene ikke adresseres (Tremblay & Nagin, 2005). Samtidig viser forskning at vold og utagerende atferd i ungdomsårene ofte er forbigående for mange unge, og at utviklingen påvirkes sterkt av tilgang til støtte, stabile relasjoner og opplevelse av tilhørighet (Moffitt, 1993; Nilsen & Skarpenes, 2025). Risikoen for vedvarende negative forløp ser imidlertid ut til å øke når ungdom over tid opplever utenforskap, vedvarende belastninger eller manglende støtte fra voksne og tjenester.

Eksponering for vold i nære relasjoner er en av de mest dokumenterte risikofaktorene for senere voldsutøvelse. Barn og unge som selv har vært utsatt for vold, eller vært vitne til vold i hjemmet, har økt sannsynlighet for å utvikle aggressive handlingsmønstre (Folkehelseinstituttet, 2020; Widom, 1989). Dette kan forstås som en form

for sosial læring, hvor vold internaliseres som en måte å håndtere konflikter eller følelsesmessige belastninger på.

Samtidig viser forskning at slike erfaringer ofte henger sammen med andre belastninger, som økonomiske utfordringer, trangboddhet, ustabilitet og begrenset tilgang til støttende nettverk (Folkehelseinstituttet, 2025). Det er derfor sjelden én enkelt faktor som forklarer utviklingen, men flere belastninger som virker sammen over tid.

Traumeerfaringer kan også påvirke barns evne til følelsesregulering, impulskontroll og relasjonsbygging. Dette kan øke sårbarheten for å reagere med aggresjon i situasjoner som oppleves som truende eller uforutsigbare, selv når intensjonen hos andre ikke nødvendigvis er negativ (Popovac, 2024).

Samlet peker forskningen på at vold og konflikt blant ungdom må forstås i lys av ungdommens livssituasjon og samlede belastninger. Risikoen for vold ser ut til å øke når psykiske, relasjonelle og strukturelle belastninger overlapper over tid, særlig dersom ungdom samtidig opplever sviktende tilhørighet, støtte eller oppfølging fra voksne rundt seg.

2.3.1 Kjønnsspesifikke mønstre og uttrykk

Forskning viser at jenter og gutter ofte uttrykker aggresjon og vold på ulike måter. Mens gutter oftere utøver direkte fysisk vold, kommer jenters vold i større grad til uttrykk gjennom relasjonelle, psykiske og indirekte former for aggresjon knyttet til sosiale relasjoner, status og tilhørighet (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995; Folkehelseinstituttet, 2020; Lid et al., 2022). Dette kan omfatte ryktespredning, sosial ekskludering, manipulering, digital eksponering, verbal krenkelse og ulike former for sosial kontroll.

Slike uttrykk kan være mindre synlige for voksne enn fysisk vold, men forskning viser at de kan ha alvorlige psykiske og sosiale konsekvenser, særlig når de foregår over tid og innenfor nære relasjoner (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995; Folkehelseinstituttet, 2020). Digitale arenaer har samtidig bidratt til å forsterke flere av disse uttrykksformene ved å øke konflikters synlighet, varighet og spredning.

Forskning viser også at jenter som utøver vold oftere har en kombinasjon av internaliserte og eksternaliserte vansker enn gutter (Faldet & Lekhal, 2013). Dette innebærer at volden i større grad kan være tett koblet til psykiske belastninger som angst, skam, lav selvfølelse, emosjonell sårbarhet eller relasjonell utrygghet, samtidig som den kommer til uttrykk gjennom utagerende handlinger. Hos gutter er voldsutøvelse oftere knyttet til mer tydelige eksternaliserte uttrykk alene, som fysisk aggresjon, regelbrudd eller direkte utagering. Jenters utfordringsbilde kan dermed fremstå mer sammensatt og mindre synlig for omgivelsene (Lid et al., 2022).

Videre viser forskning at jenters voldsutøvelse i større grad kan være situasjonsbetinget og relasjonelt forankret, fremfor å være en generell og vedvarende atferd på tvers av situasjoner (Lid et al., 2022). Konfliktene oppstår ofte i konkrete relasjoner eller grupper, og henger tett sammen med opplevelser av tilhørighet, krenkelse, sosial status eller konflikt i jevnaldersmiljøer. Dette understreker behovet for å forstå volden i kontekst, og ikke kun som et individuelt problem eller uttrykk for stabil aggressivitet.

2.3.2 Kjønnsnormer og forventninger

Vold blant jenter utfordrer etablerte forestillinger om kjønn og atferd. Mens gutters vold i større grad forstås som en del av «typisk» ungdomsatferd, blir jenters vold oftere møtt med sterkere sosial fordømmelse og stigmatisering (Natland, 2006; Lid et al., 2022). Samtidig kan jenters konflikter og vold også bli undervurdert eller forstått som «drama», relasjonelle problemer eller psykiske vansker fremfor som alvorlige konflikter og voldshandlinger. Dette kan bidra til at jenters vold både misforstås og oppdages sent.

Jenter forventes i større grad å være omsorgsfulle, relasjonelle og konfliktdempende. Når jenter bryter med disse normene, kan det påvirke hvordan de møtes av både voksne og tjenester. Forskning viser at jenter som utøver vold oftere forstås gjennom et sårbarhets- og omsorgsperspektiv, mens gutters vold i større grad møtes med forventninger om grensesetting, struktur og kontroll (Lid et al., 2022; Faldet & Lekhal, 2013). Dette kan føre til at jenter i mindre grad møtes med tydelige rammer, samtidig som de heller ikke nødvendigvis får tilstrekkelig hjelp til de underliggende belastningene de står i.

Denne dobbeltheten mellom å bli forstått som både sårbar og normbrytende kan bidra til det som beskrives som en dobbel marginalisering. Jenter som utøver vold risikerer både å bli stigmatisert som avvikende og å ikke få oppfølging som er tilpasset deres faktiske behov. Forskning peker samtidig på at slike kjønnsnormer kan påvirke hvordan tjenester identifiserer, tolker og håndterer konflikter blant jenter, særlig når volden er relasjonell, indirekte eller digitalt forankret.

2.3.3 Strukturelle og kulturelle rammer, levekår og levekårsstress

Jenters involvering i konflikt og vold må ikke bare forstås i lys av individuelle og relasjonelle forhold, men også innenfor de strukturelle og kulturelle rammene de lever i. Levekår, nærmiljø, sosiale normer og samfunnsstrukturer påvirker både hvordan konflikter oppstår, hvordan de utvikler seg og hvordan de håndteres av omgivelsene (Folkehelseinstituttet, 2025; Lid et al., 2022).

Oppvekstvilkår og levekårsutfordringer har betydning for barn og unges risiko for å utvikle voldelig eller konfliktpreget atferd. Økonomisk marginalisering, trangboddhet, ustabile boforhold og begrenset tilgang til trygge fritidsarenaer kan bidra til økt psykososial belastning og sårbarhet (Folkehelseinstituttet, 2025). Slike belastninger påvirker ikke bare ungdommens livssituasjon, men også hvilke handlingsalternativer, mestringsstrategier og former for tilhørighet som oppleves tilgjengelige (Lid et al., 2022).

I områder preget av sammensatte levekårsutfordringer kan ungdom i større grad oppleve utrygghet i nærmiljøet, begrenset tilgang til stabile voksenpersoner og færre strukturerte fritidsarenaer. Dette kan øke eksponeringen for konflikt, sosial uro og belastende relasjoner. Nyere forskning benytter også begrepet «levlekårsstress» for å beskrive hvordan vedvarende økonomiske og sosiale belastninger kan skape høyt stressnivå og psykisk belastning hos barn, unge og familier over tid.

Slike forhold kan påvirke hvordan ungdom håndterer konflikter og hvilke normer som utvikles i lokale ungdomsmiljøer. Vold og konflikt kan i noen sammenhenger få funksjoner knyttet til beskyttelse, regulering av følelser, sosial tilhørighet eller opplevelse av kontroll. Når ungdom over tid opplever utenforskap, stress eller manglende tilgang til trygge fellesskap, kan konflikter og gruppeprosesser få større betydning for identitet og sosial posisjon.

Forskning viser samtidig at tillit til offentlige tjenester varierer mellom ulike grupper av ungdom, og at særlig ungdom i levekårsutsatte områder eller med minoritetsbakgrunn kan ha lavere tillit til politi og hjelpeapparat

(Lid et al., 2022). Opplevelser av forskjellsbehandling, manglende kulturforståelse eller negative møter med systemet kan bidra til en «oss mot dem»-forståelse og gjøre terskelen høyere for å søke hjelp eller dele informasjon om konflikter og vold.

Lav tillit til voksne og tjenester kan igjen bidra til at konflikter utvikler seg over tid uten at hjelpesystemet får nødvendig innsikt eller mulighet til å gripe inn tidlig. For tjenester innebærer dette et behov for å arbeide aktivt med relasjonsbygging, tilgjengelighet og tillit, særlig i møte med ungdom og familier som står i komplekse livssituasjoner.

2.4 Forebyggende og håndterende arbeid

Forskning på vold og konflikter blant ungdom viser at tiltak har størst effekt når de tar utgangspunkt i at problematikken er sammensatt, og at både individuelle, relasjonelle og strukturelle forhold virker sammen (Folkehelseinstituttet, 2025; Lid et al., 2022). Studier peker på at tiltak som kombinerer flere tilnærminger, og som er forankret i ungdommens livssituasjon, gjennomgående har bedre effekt enn enkeltstående eller isolerte tiltak.

Dette innebærer at forebyggende arbeid ikke bare kan rette seg mot enkeltpersoners atferd, men også må ta høyde for relasjoner, gruppeprosesser, skolemiljø, familiesituasjon og de sosiale kontekstene ungdom inngår i. Forskningen understreker samtidig betydningen av tidlig innsats, kontinuitet og koordinering mellom tjenester, særlig i arbeid med ungdom som står i sammensatte belastninger over tid.

2.4.1 Betydningen av relasjoner og trygge voksne

En gjennomgående konklusjon i forskningen er at relasjoner mellom ungdom og voksne har stor betydning for både forebygging og håndtering av vold (Popovac, 2024; Uteseksjonen, 2020). Ungdom fremhever selv betydningen av voksne som er tilgjengelige, stabile og til stede over tid.

Studier viser at tillitsfulle relasjoner til voksne henger sammen med økt sannsynlighet for at ungdom deler utfordringer og at vansker identifiseres på et tidligere tidspunkt. Relasjoner beskrives som særlig viktige i arbeid med ungdom som i utgangspunktet har lav tillit til offentlige tjenester eller som har erfaringer med utenforskap, konflikt eller belastninger i hjem og nærmiljø.

Samtidig viser forskning at relasjoner alene ikke er tilstrekkelig. Tiltak som kombinerer emosjonell støtte med tydelige rammer for atferd har gjennomgående bedre effekt enn tiltak som ensidig fokuserer på enten støtte eller kontroll (Folkehelseinstituttet, 2025; Popovac, 2024).

Dette innebærer at ungdom trenger voksne som både evner å bygge tillit og relasjon, samtidig som de setter tydelige grenser og bidrar med struktur, forutsigbarhet og regulering. Arbeidet handler derfor ikke bare om å være tilgjengelig og støttende, men også om å hjelpe ungdom med følelsesregulering, konflikthåndtering og forståelse av konsekvenser i relasjoner og grupper.

Forskning peker på at denne kombinasjonen er særlig viktig for ungdom med sammensatte utfordringer. Dersom ungdom kun møtes med kontroll og sanksjoner, kan det bidra til økt avstand, lavere tillit og sterkere orientering mot jevnaldergrupper fremfor voksne. Samtidig kan en ensidig forståelse av ungdom som sårbare,

uten tydelige forventninger og grensesetting, gjøre det vanskeligere å arbeide med ansvarliggjøring og endring av handlingsmønstre.

Forebyggende arbeid krever derfor voksne som klarer å stå i begge deler samtidig: å møte ungdom med trygghet, forståelse og relasjonell støtte, samtidig som de er tydelige på grenser, ansvar og hva som ikke er akseptabelt. Dette stiller høye krav til relasjonskompetanse, kontinuitet og samarbeid mellom voksne rundt ungdommene.

2.4.2 Tidlig innsats og kontinuitet

Tidlig identifisering av utfordringer og oppfølging over tid fremheves som sentrale faktorer i forebygging av vold og alvorlige konfliktforløp blant ungdom (Tremblay & Nagin, 2005). Forskning viser at tiltak som settes inn på et tidlig tidspunkt har større sannsynlighet for å påvirke utviklingsforløp og redusere risiko for vedvarende problemer.

Dette handler ikke bare om å forhindre alvorlige voldshendelser, men også om å redusere langvarige belastninger knyttet til utenforskap, psykisk stress, skolefravær og svekket tilhørighet. Studier viser at konflikter som får utvikle seg over tid uten tidlig oppfølging kan få konsekvenser for ungdoms psykiske helse, skolefungering og sosiale deltakelse (Folkehelseinstituttet, 2025). Tidlig innsats handler derfor også om å fange opp relasjonelle spenninger og tegn på mistriksel før konfliktene blir synlige gjennom alvorlige hendelser eller fysisk vold.

Videre peker forskning på betydningen av kontinuitet i oppfølgingen. Tiltak som er kortvarige eller ikke forankret i ungdommens hverdag har generelt svakere effekt enn tiltak som følger ungdom over tid og på tvers av arenaer. Samarbeid mellom skole, barnevern, helsetjenester, politi og fritidsarenaer fremheves derfor som sentralt i både forebygging og oppfølging.

Kontinuitet er særlig viktig i overgangsfaser, hvor ungdom kan være ekstra sårbare. Flere studier peker på at overganger mellom ungdomsskole og videregående skole kan innebære brudd i relasjoner, rutiner og oppfølging, samtidig som ungdom beveger seg inn i nye sosiale miljøer. Dersom konflikter, psykiske belastninger eller utenforskap ikke fanges opp i slike overganger, kan problemene utvikle seg videre uten at nye voksne eller tjenester får nødvendig innsikt.

Forskning viser samtidig at sammensatte utfordringer blant ungdom ofte krever innsats fra flere tjenester samtidig (Skiple et al., 2024; Folkehelseinstituttet, 2025). Koordinerte tjenester kan bidra til bedre informasjonsflyt, tydeligere ansvarsforhold og mer helhetlig oppfølging. Samtidig viser studier at manglende samordning og uklare ansvarsforhold kan føre til fragmenterte tjenester, hvor ungdom mottar ulike typer oppfølging uten en felles retning.

Når tjenester arbeider parallelt uten tilstrekkelig koordinering, øker risikoen for at viktige signaler ikke fanges opp, eller at ungdom og familier opplever hjelpen som usammenhengende. Dette kan være særlig utfordrende i saker hvor konfliktene utvikler seg gradvis over tid og på tvers av arenaer, slik forskning på relasjonell og digital vold blant ungdom i økende grad peker på.

2.4.3 Kjønnssensitive tilnærminger

Forskning peker på at det finnes kjønnsforskjeller i hvordan vold og aggresjon kommer til uttrykk. Jenters vold beskrives oftere som relasjonell, indirekte og situasjonsbetinget, og er i større grad knyttet til sosiale relasjoner, gruppedynamikk og opplevde krenkelser (Casper & Card, 2025; Crick & Grotpeter, 1995; Lid et al., 2022).

Konfliktene utvikler seg ofte gjennom ryktespredning, ekskludering, sosial kontroll og digitale prosesser, fremfor gjennom direkte fysisk vold alene.

Dette har betydning for hvordan konflikter identifiseres og forstås av voksne og tjenester. Relasjonell og digital vold kan være mindre synlig enn fysisk vold, og kan derfor lettere bli tolket som «jentekonflikter», «drama» eller mindre alvorlige hendelser. Samtidig viser forskning at slike konflikter kan ha betydelige psykiske og sosiale konsekvenser for de involverte, særlig når de utvikler seg over tid (Lid et al., 2022).

Kjønnsensitive tilnærminger handler derfor ikke om å møte jenter og gutter helt forskjellig, men om å ha kunnskap om hvordan kjønn kan påvirke uttrykksformer, relasjoner, gruppedynamikk og måter ungdom ber om hjelp på. Dette innebærer blant annet å forstå hvordan jenter kan uttrykke stress, utenforskap og psykiske belastninger gjennom relasjonelle konflikter, samtidig som de kan ha behov for både støtte, struktur og tydelige voksne.

Samtidig understreker forskning at tiltak ikke bør bygge på stereotype forestillinger om kjønn. Jenter er ikke en ensartet gruppe, og vold blant jenter kan ha svært ulike uttrykk og årsaker. Kjønn må derfor forstås i sammenheng med ungdommens livssituasjon, psykiske helse, relasjoner, levekår og erfaringer med tilhørighet og utenforskap.

For tjenester innebærer dette et behov for økt kompetanse på relasjonell, digital og psykisk vold, og på hvordan slike konflikter kan utvikle seg og oppleves for jenter. Det innebærer også behov for større bevissthet rundt hvordan kjønnsnormer og forventninger kan påvirke voksnes tolkninger og reaksjoner i møte med ungdom.

2.5 Tjenestenes utfordringsbilde

Offentlige tjenester står i mange tilfeller overfor betydelige utfordringer i arbeidet med å forebygge og håndtere vold og konflikter blant ungdom. Dette gjelder særlig når volden er relasjonell, indirekte og foregår på digitale arenaer. Flere studier peker på at eksisterende systemer og praksiser i stor grad er utviklet med utgangspunkt i mer synlige og direkte former for vold, noe som kan gjøre det vanskeligere å identifisere og følge opp andre uttrykk (Lid et al., 2022; Folkehelseinstituttet, 2025).

Når konflikter utvikler seg gjennom relasjoner, gruppedynamikk, sosial eksponering og digitale prosesser, kan det være vanskeligere for tjenester å vurdere både alvorlighetsgrad, omfang og risiko. Slike konflikter utvikler seg ofte gradvis over tid og på tvers av arenaer, og kan være mindre synlige for voksne enn fysisk vold. Samtidig viser forskning at konsekvensene kan være betydelige, særlig når konfliktene innebærer vedvarende stress, utenforskap, sosial kontroll eller digital eksponering.

2.5.1 Kjønnede forståelser og ulik praksis

Forskning viser at det finnes kjønnsforskjeller i hvordan vold forstås og håndteres av tjenester. Gutter som utøver vold møtes ofte innenfor et rammeverk der atferd, risiko og grensesetting står sentralt, mens jenter i større grad forstås gjennom et sårbarhetsperspektiv med fokus på psykisk helse og omsorgsbehov (Lid et al., 2022; Uteseksjonen, 2020).

Dette kan bidra til ulike former for oppfølging. Studier peker på at jenter oftere henvises til samtalebaserte tiltak eller helsetjenester, mens gutter i større grad møtes med strukturerte og atferdsrettede tiltak. Samtidig

viser forskning at jenters vold og konflikter lettere kan bli undervurdert eller tolket som «konflikt», «drama» eller relasjonelle problemer, særlig når volden er indirekte, psykisk eller digital (Natland, 2006; Lid et al., 2022).

Slike kjønnsforskjeller i forståelse kan påvirke både identifisering, risikovurdering og valg av tiltak. Når jenters konflikter i mindre grad forstås som vold eller alvorlige belastninger, kan det bidra til at konflikter oppdages sent eller ikke følges opp med tilstrekkelig struktur og koordinering. Samtidig kan jenter som utøver vold i større grad bli møtt som sårbare eller hjelpetrengende, uten at deres rolle som aktører i konfliktene tydelig adresseres.

Forskning peker også på at relasjonell og psykisk vold kan utfordre tradisjonelle forståelser av hva vold er, nettopp fordi handlingene ofte skjer indirekte og i sosiale relasjoner (Casper & Card, 2025). Dette kan gjøre det vanskeligere for tjenester å vite når konflikter bør forstås som alvorlige, og når det er behov for tydeligere intervensjon.

For tjenester innebærer dette et behov for økt kompetanse på relasjonell, psykisk og digital vold, samt større bevissthet rundt hvordan kjønnsnormer og forventninger kan påvirke voksnes vurderinger og reaksjoner. Dette handler ikke om å møte jenter og gutter fundamentalt forskjellig, men om å sikre at ulike uttrykksformer for vold og konflikt identifiseres og håndteres på en faglig treffsikker måte.

2.5.2 Utfordringer med å identifisere og fange opp vold

Relasjonell og psykisk vold kan være vanskeligere å identifisere enn fysisk vold, både fordi den ofte mangler synlige tegn, og fordi den er tett knyttet til sosiale relasjoner, gruppedynamikk og digitale arenaer. Slike former for vold kan derfor i større grad forbli uoppdaget over tid (Folkehelseinstituttet, 2025; Lid et al., 2022).

I motsetning til fysisk vold, som ofte er avgrenset i tid og rom og lettere kan observeres av voksne, utvikler relasjonelle konflikter seg ofte gradvis gjennom små hendelser, indirekte kommunikasjon, ryktespredning, sosial ekskludering og skiftende gruppeprosesser. Konfliktene kan bevege seg mellom skole, fritid og digitale arenaer, og det kan være uklart både når konflikten startet, hvem som er involvert og hva konflikten egentlig handler om. Dette gjør det krevende for tjenester å vurdere både alvorlighetsgrad, risiko og behov for oppfølging.

Digitale arenaer forsterker disse utfordringene ytterligere. Konflikter som foregår på sosiale medier kan utvikle seg raskt, involvere mange aktører og være lite tilgjengelige for voksne. Voksne har ofte begrenset innsikt i de digitale rommene ungdom beveger seg i, noe som kan gjøre det vanskelig å forstå omfang, dynamikk og alvorlighetsgrad (Lid et al., 2022). Konflikter kan eskalere gjennom deling, kommentarer, filming, gruppesamtaler og sosial eksponering, samtidig som innhold kan spres videre uten kontroll fra de involverte selv eller voksne rundt dem.

Dette kan bidra til at ungdom opplever vedvarende stress, utrygghet og mangel på kontroll over situasjonen. Konfliktene stopper ikke nødvendigvis når skoledagen er over, men kan fortsette gjennom hele døgnet på digitale plattformer. For tjenester og foresatte kan dette gjøre det vanskelig å vite når konfliktene er alvorlige, hvor omfattende de er, og hvordan de best bør følges opp.

Studier viser også at utfordringer knyttet til vold og konflikt blant ungdom ofte oppdages sent, gjerne først når situasjonen har eskalert eller fått alvorlige konsekvenser (Uteseksjonen, 2020; Folkehelseinstituttet, 2025). Dette kan henge sammen med at signalene er diffuse eller relasjonelle, at ungdom i liten grad deler

informasjon med voksne, eller at ulike aktører sitter på hver sin del av informasjonen uten at dette kobles sammen.

Forskning peker derfor på behovet for økt kompetanse blant voksne knyttet til relasjonell, psykisk og digital vold, samt bedre systemer for tidlig identifisering, informasjonsdeling og koordinert oppfølging. Dette gjelder særlig i saker hvor konfliktene utvikler seg gradvis over tid og på tvers av arenaer.

2.5.4 Tjenestene og forebygging

Samtidig som tjenestene kan ha utfordringer med å identifisere og fange opp vold og konflikter, peker forskning på at oppfølgingen av ungdom ofte er fragmentert. Tjenester som skole, barnevern, helse, politi og fritidsarenaer har ulike mandat, regelverk og tilnærminger, noe som kan gjøre samordning krevende. Taushetsplikt og manglende strukturer for informasjonsdeling trekkes frem som faktorer som kan begrense samarbeid på tvers av tjenester (Skiple et al., 2024), samtidig som uklare ansvarsforhold og svak koordinering kan påvirke kvaliteten på oppfølgingen av ungdom (Folkehelseinstituttet, 2025).

Når flere aktører er involvert, kan det oppstå uklarhet om hvem som har ansvar for hva, hvilke tiltak som skal prioriteres, og hvordan oppfølgingen skal organiseres over tid. Studier viser at dette kan føre til at ungdom mottar parallelle tiltak uten en felles retning, eller at enkelte behov ikke følges opp tilstrekkelig. Dette kan være særlig utfordrende i saker hvor konfliktene utvikler seg gradvis over tid og på tvers av arenaer, og hvor ingen aktører alene har full oversikt over situasjonen.

Forskning peker samtidig på at fragmentert oppfølging kan bidra til at ungdom og familier opplever hjelpen som usammenhengende eller lite tilgjengelig. Når ungdom må forholde seg til mange ulike voksne, tjenester og tiltak uten tydelig koordinering, kan det bli vanskelig å bygge stabile relasjoner og tillit. Dette kan igjen redusere sannsynligheten for at ungdom deler informasjon om konflikter, psykiske belastninger eller vanskelige hjemmesituasjoner.

Betydningen av tillit fremheves derfor som en sentral forutsetning for å lykkes med forebygging og oppfølging. Opplevelser av å ikke bli forstått, møtt med fordommer eller manglende kulturforståelse kan bidra til å svekke tilliten til tjenester, særlig blant ungdom i levekårsutsatte områder eller med minoritetsbakgrunn, hvor erfaringene med offentlige institusjoner kan variere (Lid et al., 2022).

Lav tillit kan gjøre det mindre sannsynlig at ungdom søker hjelp, deler informasjon eller involverer voksne tidlig i konfliktforløp. Konflikter og belastninger kan dermed utvikle seg over tid uten at tjenester får nødvendig innsikt eller mulighet til å gripe inn tidlig. Dette kan være særlig utfordrende i saker som handler om relasjonell og digital vold, hvor ungdom ofte håndterer konfliktene innenfor egne sosiale miljøer fremfor å involvere voksne.

For tjenester innebærer dette et behov for å arbeide aktivt med relasjonsbygging, tilgjengelighet og koordinering på tvers av arenaer. Forskning peker særlig på betydningen av stabile voksne, tydelige samarbeidsstrukturer og felles forståelse mellom tjenester for å sikre mer helhetlig og treffsikker oppfølging av ungdom med sammensatte utfordringer.

2.6 Oppsummering

Forskning viser at vold og konflikter blant jenter er et sammensatt fenomen som må forstås i lys av flere forhold samtidig. Individuelle belastninger som psykisk helseutfordringer, traumer og oppveksterfaringer virker

sammen med relasjonelle dynamikker i jevnaldergrupper, samt strukturelle og kulturelle forhold knyttet til skole, familie, nærmiljø og levekår.

Jenters konflikter og vold kommer ofte til uttrykk gjennom relasjonelle, psykiske og indirekte former for vold, og er tett knyttet til tilhørighet, sosial posisjon, gruppeprosesser og opplevde krenkelser. Konfliktene utvikler seg ofte gradvis over tid og beveger seg mellom fysiske og digitale arenaer. Digitale plattformer har i økende grad blitt en integrert del av ungdoms sosiale liv, og påvirker både hvordan konflikter oppstår, eskalerer og vedvarer.

Forskningen viser samtidig at slike konfliktformer kan være vanskeligere å identifisere og håndtere for tjenester. Når konflikter utvikler seg gjennom relasjoner, gruppedynamikk og digitale prosesser, kan det være utfordrende å vurdere både alvorlighetsgrad, risiko og behov for oppfølging. Dette kan bidra til at konflikter oppdages sent, og at belastninger knyttet til utenforskap, psykisk stress, skolefravær og utrygghet får utvikle seg over tid.

Kunnskapsgrunnlaget peker videre på at forebygging og oppfølging av vold blant ungdom forutsetter:

- forståelse av relasjonelle, sosiale og digitale mekanismer
- tilstedeværelse av trygge voksne og stabile relasjoner over tid
- tidlig identifisering og kontinuitet i oppfølgingen
- koordinert innsats mellom skole, familie, fritidsarenaer og hjelpetjenester
- og tiltak som tar høyde for ungdommens livssituasjon, kontekst og behov

Forskningen understreker også betydningen av kompetanse på relasjonell, psykisk og digital vold, samt behovet for tjenester som evner å arbeide helhetlig på tvers av nivåer og arenaer. Dette innebærer både å forstå konfliktene i lys av ungdommenes sosiale miljøer og å styrke samarbeidet mellom de voksne og tjenestene rundt dem.

Dette kapittelet danner det faglige og analytiske grunnlaget for de videre analysene i rapporten, hvor vi undersøker hvordan disse mekanismene kommer til uttrykk i bydel Stovner, og hvordan konflikter og vold oppleves av jenter, foresatte og ansatte i tjenester.

3. Metodisk tilnærming

I dette kapitlet redegjør vi for prosjektets forskningsmetode og metodiske vurderinger. De sentrale metodene benyttet for å kartlegge omfang, uttrykk og utvikling av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner har vært dokumentstudier, intervjuer, gruppeintervjuer og verksted.

3.1 Forskning med barn og unge i sårbare livssituasjoner: etiske vurderinger

Det finnes skjerpede krav til forskningen når det forskes på barn og unge. Det gjelder at forskningen er godt begrunnet og utførlig beskrevet både med tanke på utforming og utøvelse av rettigheter og etikk (NSD, 2022). Belastningen som informantene utsettes for må stå i rimelig forhold til den samfunnsmessige og vitenskapelige nytten av den aktuelle studien (NSD, 2022). Samtidig har det vært viktig å sikre at barn skal ha rett til å si sin mening i alt som vedrører dem og meningene deres skal tillegges vekt, slik vi finner i Barnekonvensjonen (Barne- og familiedepartementet, 2003).

Fra prosjektstart har vi vært bevisst at det i kvalitativ forskning er en utfordring å utforme forskningsdesign som både gir god tilgang og kvalitet på data som speiler barn og ungdoms erfaringer og perspektiver. Ikke bare er det særskilte hensyn å ta, for eksempel knyttet til hvordan man kan sikre informert samtykke fra de unge selv og deres foresatte, men det er også særlige etiske vurderinger som må gjøres når vi velger å inkludere barn i datainnsamlingen. Det har vært gjort avveininger både i forkant og underveis, og spesielt har det vært refleksjoner knyttet til:

- Forskningsdesign
- Samtykke
- Avveining av nytte og kostnader
- Konfidensialitet
- Hvordan ivareta barn og unge i forkant og etterkant av datainnsamling

Prosjektet har tatt hensyn til dette gjennom god kontakt med oppdragsgiver, tjenestene og våre målgruppeinformanter: jentene og foresatte. Bydel Stovner har vært ansvarlig for å peke ut og gi oss kontaktinformasjonen til alle involverte tjenester i prosjektet. Videre er det tjenestepersoner som hadde ansvar for å rekruttere og innhente de første samtykkene blant jentene og foresatte i dette prosjektet. Det betyr at ingen utover enkelte tjenestepersoner og prosjektteamet i Rambøll har hatt oversikt over hvem som har deltatt i dette prosjektet.

3.1.1 Samtykkeinnhenting

I formidling av informasjon om prosjektet til jentene og foresatte som har deltatt i datainnsamling har det vært viktig å formidle hva målsettingen for prosjektet er på en tydelig måte som alle involverte kan forstå. Til dette utarbeidet vi skriftlig informasjonsmateriell med enkelt og klart språk. I informasjonen til jenter og foresatte ble det beskrevet tydelig hva målet med undersøkelsen var, hva dataene skal brukes til og av hvem og når. Det fremkom også tydelig hva dataene ikke skulle brukes til, og at deltakelse i undersøkelsene var frivillig og at det er mulighet for å trekke seg. Jentene fikk mulighet til å ha med seg en voksen de stoler på i intervjuene, og vi tilbød tolk til alle foresatte som måtte trenge dette.

I samtykkeinnhenting var det viktig at informantene skulle forstå:

- Hva de samtykket til, og at samtykket var frivillig.
- At samtykket var spesifikt knyttet til dette prosjektet.
- At man samtykker uten å være klar over hva det vil si, og at det å samtykke skulle være en aktiv handling ved at det enten skulle krysses av aktivt i nettskjemaet eller at samtykket skulle samles inn med signatur fra foresatt.
- At samtykket var dokumenterbart og det alltid var mulighet for å trekke sitt samtykke.

3.1.2 Konfidensialitet

Det kun Rambøll og de enkelte tjenestene som har hjulpet med rekruttering av jenter og foresatte som kjenner informantenes identitet. Prosjektets oppdragsgiver, ved bydel Stovner, har ikke hatt kjennskap til hvem informantene i målgruppen jenter og foresatte er. Funn fra målgruppen presenteres også anonymisert, og skal ikke kunne spores tilbake til enkeltindivider. Enkelte tjenester kan være gjenkjennbare på grunn av naturen i deres arbeid, noe de har vært informerte om. Alle sitater som er brukt i rapporten er forhåndsgodkjent av informanter.

3.1.3 Gjennomføring av intervju

I gjennomføringen av intervjuet la vi særlig vekt på informasjon og beskrivelse av prosjektet i startet av hver samtale, at det var mulig for informantene å stoppe oss fra å notere noe de ikke ville at vi skulle notere, ta en pause underveis og at de hadde mulighet til å trekke seg fra samtalen når som helst gjennom samtalen og frem til prosjektets slutt. En pilotering av guiden ble gjennomført, og innbar å teste intervjuguidens form, innhold og formuleringer slik at skjemaet skulle være mest mulig treffsikkert for målgruppen vår.

3.1.4 Taushetsplikt og meldeplikt

I forkant av gjennomføring av undersøkelsen, har prosjektteamet sammen diskutert forskerens rolle og ansvar i møte med personer i sårbare situasjoner. Eksempelvis kan det oppstå utfordringer rundt balansen av vår taushetsplikt og konfidensielle behandling av data opp mot meldeplikt i situasjoner hvor vi får informasjon som handler om informantens sikkerhet eller helse.

På bakgrunn av Backe-Hansen (2023) har vår forståelse for balansen mellom taushetsplikt og meldeplikt blitt tett knyttet opp mot vår lovnad til informanten om taushetsplikt og konfidensialitet, og at den i høyest mulig grad respekteres. Unntaket er i situasjoner hvor det kommer frem informasjon som tilsier at informanten utsettes for alvorlig omsorgssvikt eller mishandling. I tillegg vil informasjonen bli veid opp mot informantens alder, og dersom det er aktuelt å koble på instanser som barnevernet.

Siden informantene kan ha hatt eller har store psykiske belastninger gitt undersøkelsens natur, har vi i forkant av gjennomføringen av intervjuene vært særlig bevisste på å skape trygge og gode intervjusituasjoner. Blant annet har vi gitt informantene god informasjon om hvem de møter i intervjuet og hvordan intervjuet vil foregå. Vi sørget for at informanten fikk nok informasjon til at man føler seg godt nok forberedt på selve intervjusituasjonen, som blant annet hva vi vil ta notater av underveis i samtalen. Informantene har også i intervjusituasjonen blitt gjort oppmerksom på sine rettigheter.

Underveis i enkelte intervjuer har det kommet frem detaljer om vold, vold i nære relasjoner og diagnoser. I slike situasjoner har det ikke blitt notert detaljer eller utleverende informasjon om informantene, annet enn at vi markerer at det har vært hendelser. Det har i slike situasjoner, som nevnt, blitt gjort vurderinger av informasjonens alvorlighet opp mot informantens alder, og om det utløser en melde- eller avvergingsplikt. Det har ikke vært situasjoner hvor vi har vurdert det til at taushetsplikten må opphøre med tanke på melde- eller avvergingsplikt.

3.1.5 Vold som sammensatt fenomen og rettferdig fremstilling av sårbare grupper

Vår forståelse av definisjonen på vold er at det ikke er et kjønnbegrep, men at det er både jenter og gutter som kan utøve vold. Kulturforsker Sidsel Natland peker på at begrepet «jentevold» bygger en forståelse for at en «voldsutøver» er en mann, mens dersom det utøves av kvinner blir det betegnet som «jentevold» (Stølen 2005). Utfordringen er at dette kan skape en forståelse av at vold utført av jenter er noe annet enn når menn gjør det, som igjen kan bidra til en bagatellisering av voldsbruken. Vår forståelse av vold er derfor knyttet til at det ikke er et kjønnbegrep, selv om vi i denne undersøkelsen kun fokuserer på jenters utøvelse av vold.

Forskning viser at konflikt og voldsbruken blant jenter er betinget av sosiale, kulturelle og økonomiske faktorer. Konflikt og vold må derfor forstås som et sammensatt fenomen, der individuelle forhold, relasjonelle dynamikker og strukturelle rammer virker sammen for å forklare utøvelse av konflikt og vold. Dette er et sentralt utgangspunkt for vår analytiske tilnærming av kartleggingens funn.

En slik forståelse av vold er avgjørende for å unngå at forskningen bidrar til stigmatisering av sårbare grupper. Dersom vold og konflikt forklares primært gjennom etnisk eller kulturell tilhørighet, risikerer vi å reproducere og forsterke fordommer som allerede eksisterer i samfunnet, blant annet om ungdommer som har foreldre med innvandrerbakgrunn. Våre funn tyder på at de samme mønstrene av konflikt og vold går på tvers av ulike etniske og kulturelle bakgrunner, og at de individuelle, relasjonelle og strukturelle betingelsene er de avgjørende forklaringsfaktorene.

Prosjektet er derfor forankret i en interseksjonell tilnærming, som vil si at vi anerkjenner at jentenes erfaringer formes av et samspill mellom kjønn, klasse, gruppedynamikker og sosioøkonomiske forhold. Dette utgangspunktet har sikret at kartleggingen ivaretar informantenes verdighet, og at resultatene ikke kan brukes til å underbygge diskriminerende narrativer om bestemte grupper i samfunnet.

3.2 Datainnsamling

3.2.1 Dokumentstudie

Som en del av forberedelsene til datainnsamling, ble det gjennomført en dokumentstudie. Formålet var å etablere en god og utvidet kjennskap til fenomenet voldsbruk blant jenter. Dokumentene i studien besto av forskningsartikler og -bøker, kronikker skrevet av forskere samt innsiktsarbeid fra tidligere rapporter.

Dokumentinnhenting ble gjennomført via Google og Google Scholar. I søkeprosessen ble det brukt følgende søkeord: jenter og vold, vold blant jenter, konflikt og vold blant jenter, jenter som utøver vold.

Vi gjennomførte også dokumentstudier av relevante dokumenter for arbeidet med økt inkludering og forebygging av konflikt og vold i bydel Stovner og andre bydeler i Oslo kommune. Formålet var å få innsikt i det tidligere dokumenterte utfordringsbildet og hva som kjennetegner det strategiske arbeidet med dette i bydelen og kommunen.

Identifiserte dokumenter ble også brukt som inspirasjon til utforming av intervjuguide. Vi gjorde et supplerende søk på tidligere undersøkelser som har samlet inn data om konflikt og vold blant jenter som er under 15 år, som støtte til utformingen av intervjuguiden.

3.2.2 Intervjuer

For å bygge innsikt i utviklingen av voldsbruk blant jenter i bydel Stovner samt hvordan bydelen møter disse jentene, har det vært gjennomført intervjuer med jenter som er i eller er kjent med miljøer hvor vold brukes, samt foresatte til jenter i disse miljøene. Det har også vært gjennomført intervjuer med tjenester i bydelen som på ulike måter enten er eller kan være en del av tilbudet bydelen har for å møte jentene i målgruppen.

Utvalg

Hoveddatainnsamlingen bestod av intervjuer med jenter, foresatte, tjenester og skoler i bydel Stovner og andre bydeler. Det ble også gjennomført innledende samtaler med utvalgte tjenester. Til sammen gjennomførte vi intervjuer med 64 informanter fordelt på følgende måte:

Figur 3-1 Utvalg i intervjuer

I en kvalitativ undersøkelse som denne er det viktig å påpeke at vi innhenter eksempler og dybdeinformasjon om opplevelser og erfaringer, men at kartleggingen ikke gir et representativt bilde av hele populasjonen. Gruppene har noen varierte erfaringer knyttet til utfordringsbilde og behov. Vår vurdering at gruppen med foresatte er noe mer heterogen enn resten av gruppene, hvor vi kun har fanget opp eksempler på noen ulike utfordringer.

Vi vurderer at deltakerne i kartleggingen har varierte og mangfoldige erfaringer med temaet vold og konflikter blant jenter, noe som også reflekterer deres utfordringer og behov. Samlet sett vurderer vi at deltakerne gir god innsikt i utfordringsbildet knyttet til vold og konflikt blant jenter, jenters og tjenesters opplevelser og hva som fungerer og ikke fungerer i det håndterende og forebyggende arbeidet rundt dette temaet i bydel Stovner. Samtidig er det viktig å understreke at undersøkelsen er kvalitativ og ikke nødvendigvis dekker alle mulige utfordringer og behov blant alle jenter i bydel Stovner. I tillegg er denne undersøkelsen ikke representativ for hele Oslo kommune eller hele Norge. Under følger en nærmere beskrivelse av utvalget vårt.

Figur 3-2 Beskrivelse av utvalg i intervjuer

Jenter

Kartleggingen omfatter totalt 21 målgruppe-informanter. Utvalget omfatter erfaring med å være vitne til, være utsatt for eller å være en utøver av konflikt- og voldspregede situasjoner. I dialog med oppdragsgiver, ble vi enige om å intervjuer jenter mellom 14-22 år. Majoriteten av informantene våre er mellom 15-22 år. Alle barn som er 16 år over har samtykkekompetanse og kan samtykke til å delta i forskning, og disse informantene var derfor samtykkekompetente. Informanter under 16 år måtte ha samtykke fra foresatte til å delta i prosjektet.

Foresatte

Kartleggingen omfatter totalt 7 foresatte-informanter. Utvalget omfatter erfaring knyttet til å være foresatte som har barn som har vært i situasjoner med konflikt og vold blant jenter, eller som kjenner til miljøet rundt sitt barn, som er preget av konflikt og vold. Alle informantene er samtykkekompetente.

Kartleggingen omfatter totalt 12 tjeneste-informanter. Utvalget omfatter erfaring knyttet til oppsøkende arbeid, helserelaterte problemstillinger og administrativt og koordinerende arbeid med forebygging. Alle informantene er samtykkekompetente. Informanter fra seksjon barn og familier (4), seksjon barnevern (2) og seksjon fritid og nærmiljø (5) er intervjuet i denne kartleggingen.

Kartleggingen omfatter totalt 13 skole-informanter. Utvalget omfatter erfaring knyttet til både direkte arbeid med skolemiljø og forebyggende arbeid i møte med elevene samt mer overordnet og administrativt arbeid med skolemiljø. Alle informantene er samtykkekompetente.

Kartleggingen omfatter totalt 11 informanter fra ulike byomfattende tjenester og aktører og andre bydeler og kommuner. Utvalget omfatter erfaring knyttet til vold som fenomen, håndtering og forebygging av voldsbruk blant jenter og kriminalitetsforebyggende arbeid. Alle informantene er samtykkekompetente.

Innledende samtaler

Som forberedende samtaler til den videre kunnskapsinnhenting ble det gjennomført tre innledende intervjuer med til sammen fire informanter fra skole, politi, fritidssektoren og en ideell aktør. Formålet med intervjuene var å bygge forståelse for den lokale opplevelsen av voldsbruk blant jenter i bydelen, som videre ble brukt som kunnskapsgrunnlag i den videre utviklingen av prosjektets retning og intervjuguider brukt i møte med tjenester, målgruppen og foresatte til jenter i målgruppen.

Rekruttering av tjenester til intervju

Tjenesteperspektivet i undersøkelsen består av et bredt utvalg av ulike tjenester som møter ungdommer i bydelen i sitt arbeid. Rekrutteringen har blitt gjort i samråd med oppdragsgiver. Det ble gjennomført intervjuer med til sammen 25 tjenesteinformanter, fordelt med 13 informanter innen skole og 12 informanter innen bydelens ulike tjenester.

Det har vært et formål å ha spredning i utvalget med tanke på tilstedeværelse på ulike steder og tidspunkter i ungdommenes liv. Vi har altså snakket med mange av tjenestene en ungdom i bydelen kan eller vil være i kontakt med mens de er barn, ungdom og unge voksne. Tjenesteinformantene har vært fra seksjonene Barnevern, Nav, Fritid og nærmiljø samt Barn og familie. Skoleinformantene har vært rektorer og assisterenderektorer, sosiallærere og miljøarbeidere og -rådgivere. De fleste av tjenestene som er intervjuet jobber med universell forebygging blant ungdommene i bydelen, men det har også blitt gjennomført intervjuer med tjenesteansatte som jobber mer på selektivt og indikativt nivå. Intervjuene har vært fordelt på både strategisk og operativt nivå blant tjenestene i bydel Stovner

Rekrutteringen av informanter fra tjenestene var relativt enkel da mange av de som ble kontaktet ønsket å delta og bidra i prosjektet. Oppdragsgiver spilte en vesentlig rolle i å skape broen mellom tjenestene og Rambøll i rekrutteringsprosessen.

Rekruttering av eksterne tjenester til intervju

For å kunne bygge en forståelse for andre kommuners håndtering av vold blant jenter, har vi gjennomført intervjuer med eksterne tjenester. Tjenestene er knyttet til andre kommuner eller bydeler, men det er også intervjuet organisasjoner som jobber opp mot voldsbruk og har kjennskap til tematikken for undersøkelsen. Totalt har det blitt intervjuet 11 informanter fordelt på 7 kommuner/organisasjoner gjennom både individuelle og gruppeintervjuer.

Det har vært et formål å ha geografisk spredning i utvalget, men med fokus på større kommuner. Rekrutteringen har i hovedsak skjedd gjennom å kontakte kommunenes postmottak for å bli videreformidlet til ansatte som er aktuelle for å delta i undersøkelsen. I hovedsak har vi blitt henvist videre til SLT-koordinatorer i kommunene, men også til utetjenesten og andre ansatte innen forebyggende arbeid. De eksterne organisasjonene som har vært intervjuet har vært landsomfattende organisasjoner med kjennskap til bruk av vold og konflikthåndtering.

Rekrutteringen av informanter har vært enkel, og det har vært stor interesse for å delta i undersøkelsen.

Rekruttering av målgruppe til intervju

I forkant av rekrutteringen ble det utarbeidet fire dokumenter som skulle være til bistand for tjenestene i rekrutteringen av målgruppe og foresatte. Det ble utarbeidet en guide til tjenestepersonen, og tre informasjonsskriv med lenke til spørreskjema hvor de kunne gi sitt samtykke og dele kontaktinformasjon. Det var ett informasjonsskriv til foresatte, ett til målgruppe over 16 og ett til foresatte til de i målgruppen under 16.

Rekrutteringsstrategien i denne undersøkelsen var å bruke bydelens tjenester til å finne informanter som var innenfor kriteriene som ble forelagt. Rekrutteringen ble hovedsakelig gjennomført via et spørreskjema i SurveyXact, hvor informanten ga sitt samtykke til at vi kunne ta kontakt, og la inn sine kontaktopplysninger samt krysset av for om man ønsket en voksen til stede i intervjuet. Denne løsningen ble valgt for at det ikke skulle kunne kobles hvilke tjenester informanten var i kontakt med.

Etter vi mottok samtykket til å ta kontakt og kontaktinformasjonen, ringte vi informanten for å avtale møtetidspunkt og -sted. Informanten fikk mulighet til å gjennomføre intervjuet fysisk eller digitalt, hvor flesteparten valgte å gjennomføre det fysisk i bydelens lokaler på Stovner. Etter møtet var avtalt, fikk informanten et nytt spørreskjema med samtykke til deltakelse i intervju.

En tjeneste tilbød å rekruttere informanter under 16 år til små gruppeintervjuer, og til dette ble innhenting av samtykke fra foresatte ble gjort på forhånd.

Vi kontaktet til sammen 36 ansatte som jobber i ulike tjenester i Stovner, som barnevernstjenesten, politi, fritidssektoren og skole, og forespurte de om muligheten til å rekruttere jenter i målgruppen og foresatte. Gjennom disse ble det til sammen rekruttert 21 jenter som deltok i intervju. Blant disse jentene ble det gjennomført 5 individuelle intervjuer, 6 gruppeintervjuer og en workshop som behandles som intervju.

Utvalget til kartleggingen besto av jenter i alderen 14-22 år som er/har vært involvert og/eller berørt av konflikt og/eller vold. Spesifikt har vi forespurt tjenestene som rekrutterte om jenter som har vært involvert/berørt av en eller flere av hendelsene nedenfor:

- Selv utøvd fysisk vold.
- Vært vitne til eller innblandet i situasjoner med fysisk vold.
- Vært utsatt for fysisk vold.
- Selv utøvd psykisk vold i form av trusler, hets, trakassering, utpresning eller manipulasjon.
- Vært vitne til eller innblandet i situasjoner med psykisk vold i form av trusler, hets, trakassering, utpresning eller manipulasjon.
- Vært utsatt for psykisk vold i form av trusler, hets, trakassering, utpresning eller manipulasjon.
- Vært involvert i eller berørt av konflikter som har eskalert til sosiale medier.
- Vært utsatt for konflikter som har eskalert fra sosiale medier.

Rekruttering av foresatte til jenter i målgruppen til intervju

Rekrutteringen av foresatte til jenter i målgruppen ble dels gjennomført på samme måten som rekruttering av målgruppen, altså via tjenestene i bydelen. Det ble i tillegg også kontaktet frivillige organisasjoner som rekrutterte gjennom sine nettverk.

I rekrutteringen av foresatte ble det slik som i rekrutteringen av målgruppen benyttet spørreskjema for å innhente kontaktopplysninger, samt å gi tilbakemelding på om man ønsker tolk eller ikke. Etter vi mottok kontaktopplysningene, ble det ringt og avtalt tid og sted. Intervjuene har blitt gjennomført både via Teams, på telefon og fysisk på Stovner.

Rekrutteringen av foresatte resulterte i 7 gjennomførte intervjuer. Utover dette, var det noe mer utfordrende å rekruttere foresatte enn andre informanter. Noe av årsaken kan være undersøkelsens art, og at det kan være vanskelig å snakke om eller å ha oversikt over egne barns involvering i miljøer hvor det utøves vold, og vanskelig å prate om sitt eget barns posisjon i et slik miljø. Vi opplevde også i noen grad språk som en barriere i rekruttering, der bruken av tillitspersoner i tjenestene ble en essensiell måte å komme i kontakt med foresatte på. Tjenestene kunne enklere forklare og «oversatte» prosjektets formål og signalisere at det var fullstendig trygt for de foresatte å delta.

Intervjuguide

Intervjuene med målgruppene og tjenestene tok utgangspunkt i en semistrukturert tilnærming, som vil si at det ble stilt konkrete spørsmål som er definert av en intervjuguide, samtidig som det er muligheter for å følge opp på temaer og problemstillinger som oppstår underveis i samtalen. Det ble utviklet tre ulike intervjuguides: en rettet mot jenter, en rettet mot foresatte og en rettet mot tjenestene. Spørsmålene handlet om hovedtemaene i undersøkelsen, der målgruppeintervjuene la vekt på opplevelser og opplevd støtte fra tjenestene, mens tjenesteintervjuene fokuserte mer på praksis, tiltak, samarbeid og forbedringsområder knyttet til deres forebyggende og håndterende arbeid med jenter som er i konflikt- og voldssituasjoner.

Vi brukte klart og tydelig språk i formuleringen av spørsmålene i intervjuguiden slik at det skulle være enkelt og forståelig å besvare spørsmålene. Spørsmålene ble formulert slik at de opplevdes relevant for jentene,

målgruppen og tjenestene. Dette var for å trygge dem i intervjusituasjonen med at dette er noe de kan svare på og bidra med innsikt til.

Intervjuguidene og opplegget for intervjuene ble sendt til oppdragsgiver før vi gjennomførte intervjuene, og oppdragsgiver kom med forslag til justeringer. Deretter ble intervjuguidene godkjent av oppdragsgiver.

Gjennomføring av intervjuer og etablering av trygg intervjusituasjon

Hvert intervju hadde en varighet på mellom 45 minutter og 1,5 time. Alle informanter som skulle være med på intervju fikk lest opp informasjon fra et informasjonsskriv før gjennomføringen. Skrivet inneholdt informasjon om formålet med samtalen, for å sikre dem om konfidensialitet og at det er mulig å trekke seg. Det ble tatt notater underveis i intervjuene. Vi informerte også til jentene og foresatte om hvor det var mulig å henvende seg til oss i etterkant av intervjuene hvis de hadde behov for en samtale.

Trygghet i intervjusituasjonen var også viktig i intervjuer med foresatte, hvor vi også her var tydelig på formålet med intervjuet, mulighet for å trekke seg og hvordan vi skulle bruke informasjonen videre.

Tjenesteintervjuene og målgruppeintervjuene ble gjennomført som både individuelle og gruppeintervjuer, mens for foresatte ble intervjuene gjennomført kun som individuelle intervjuer. Tjenesteintervjuene ble alle gjennomført over Teams. Intervjuene med målgruppen og foresatte ble stort sett gjennomført fysisk, men 2 av intervjuene gjennomført via Teams. De individuelle intervjuene hadde som hovedregel varighet på 1 time, mens gruppeintervjuene hadde en varighet på 1,5 time. To konsulenter deltok i hvert intervju, hvor den ene ledet intervjuet mens den andre tok notater.

3.2.3 Workshop

Etter datainnsamling og analyser var gjennomført, ble det arrangert en workshop hvor kjerneinformanter fra intervjuene samt ungdommer fra Stovner ble invitert til å delta. Alle tjenester som ble intervjuet var representert i intervjuet, i tillegg til eksterne tjenester som Ungdom mot vold og politiet. Totalt deltok det 44 representanter fra tjenestene i workshopen. I workshopen la vi frem analysene og funnene som var gjort, og presenterte daværende vurderinger gjort på bakgrunn av dataene.

Etter presentasjonen ble det åpnet for at deltakerne kunne diskutere og komme med tilbakemeldinger på analysene, funnene og anbefalingene. Ungdommene deltok bare i delen der vi fremla funn, ikke i tjenstediskusjonen. Tjenestene i workshopen ble fordelt i grupper, og jobbet med et sett av spørsmål som ble utformet i forkant av prosjektet i samarbeid med oppdragsgiver. Tjenestene diskuterte følgende spørsmål i workshopen i tre sesjoner:

1. I hvilken grad kjenner dere igjen funnene Rambøll har presentert?
 - *Hvilke funn/beskrivelser stemmer særlig godt fra deres arbeidshverdag?*
 - *Er det noe som overrasker dere?*
2. Hva savner dere i fremstillingen slik den er nå?
 - *Er det perspektiver, grupper eller situasjoner som ikke er godt nok belyst?*
 - *Er det noe i analysen dere er uenige i, eller opplever annerledes?*
3. Hva kan vi gjøre bedre – og hvordan jobbe videre?
 - *Hva må til for at tjenestene bedre skal fange opp, forstå og følge opp jenter i risiko?*

Tiltaksverkstedet som ble skissert i anbudet utgikk, da oppdragsgiver ønsket at Rambøll skulle skissere fokusområder i første omgang.

3.2.4 Begrensninger i datamaterialet

I gjennomføringen av undersøkelsen har vi opplevd noen utfordringer med rekruttering av foresatte og målgruppen til intervju. I rekrutteringen av foresatte har det vært utfordrende å få tak i informanter gjennom tjenestene. Vi har opplevd at majoriteten av tjenestene enten i liten grad har hatt kontakt med foresatte til jenter i målgruppen eller at det ikke har vært foresatte som har vært interessert i å delta i undersøkelsen. Det har også vært en utfordring knyttet til at vi ikke skulle vite hvilken tjeneste informanten var i kontakt med og at tjenestene i bydelen ikke skulle vite hvem som deltok i undersøkelsen. Dette gjør at man i mindre grad kan følge opp informantene for å sikre deres deltakelse, og man er i større grad avhengig av en indre motivasjon hos informanten til å selv følge opp og ta kontakt. Dersom man i større grad kunne fulgt opp informanter fra tjenestenes og vår side, kunne man antakelig raskere og enklere innhente flere informanter til undersøkelsen.

I dialog med oppdragsgiver, ble vi enige om å intervjuere jenter mellom 14 og 22 år. Majoriteten av informantene våre er mellom 15 og 22 år. Jentene som ble intervjuet var i liten grad involvert i konflikter nå, men hadde tidligere vært det. I utgangspunktet vurderer vi på bakgrunn av utvalget og antall informanter at datamaterialet skal gi et godt innblikk i hvordan bruk av fysisk og psykisk vold blant jenter i bydel Stovner, samtidig som det er en utfordring at de i liten grad er involvert i konflikter i dag, og at det slik også kan være vanskelig å si noe om utviklingen eller omfanget av bruken av vold blant jenter i Stovner per dags dato.

Samlet vil begrensningene gjøre det vanskelig å kunne si noe om dagens omfang av fysisk og psykisk voldsbruk blant jenter i Stovner. For å kunne få et tydeligere bilde av den faktiske voldsbruken blant jenter i Stovner, ville vi vært avhengig av å ha et større utvalg informanter. Selv om vi ikke direkte kan si det faktiske omfanget av voldsbruk, har vi gjennom de til sammen 56 informanter som alle har en forståelse for miljøet blant jenter i bydel Stovner og som på ulike måter har vært involvert i det, enten som direkte eller indirekte vitne eller observatør som jente eller tjeneste, som foresatt eller som en jente som har vært utsatt eller har utsatt noen for konflikt eller vold. Vi må allikevel ta forbehold for at vi ikke kan si noe om den faktiske mengden av voldsbruk blant jenter i Stovner.

For å i større grad kunne avdekke mengde og bakenforliggende forhold for hvorfor jenter bruker vold, vil det være behov for å gjennomføre en feltstudie eller en studie med digital dagbok. Dette vil gjøre det mulig å i større grad få en dypere innsikt i jenters vurdering og bruk av fysisk og psykisk vold, i tillegg til at det tilrettelegger for et større antall informanter.

3.3 Personvern hensyn

Som følge av at prosjektet omhandler sensitive personopplysninger, har vi tatt konkrete forbehold i innsamling og lagring av personsensitiv data. Det er bydel Stovner som var ansvarlig for gjennomføringen av kartleggingen og at personvernregelverket ble fulgt. Det ble derfor gjennomført grundige vurdering av personvern og informasjonssikkerhet i kartleggingen, og inngått nødvendige avtaler med Rambøll som var databehandler.

3.5.1 Lagring av personopplysninger

Som en del av personvernet, har det i intervjunotatene blitt brukt en kode for navnet på informanten. For å sikre muligheten til å trekke seg fra undersøkelsen, har denne koden blitt skrevet i et Excel-skjema som har vært lagret i en ekstern mappe utenfor mappestrukturen hvor intervjunotatene har blitt lagret. Dette sørger for at det ikke skal være mulig å identifisere informanten med mindre man har tilgang til begge mappestrukturene. Informantenes kontaklinformasjon ble slettet ved prosjektets slutt, og datamaterialet fremstilles i denne rapporten på et aggregert nivå. Innholdet i rapporten skal ikke kunne kobles til enkeltpersoner eller enkelttjenester.

3.5.2 Jentenes og foresattes rettigheter

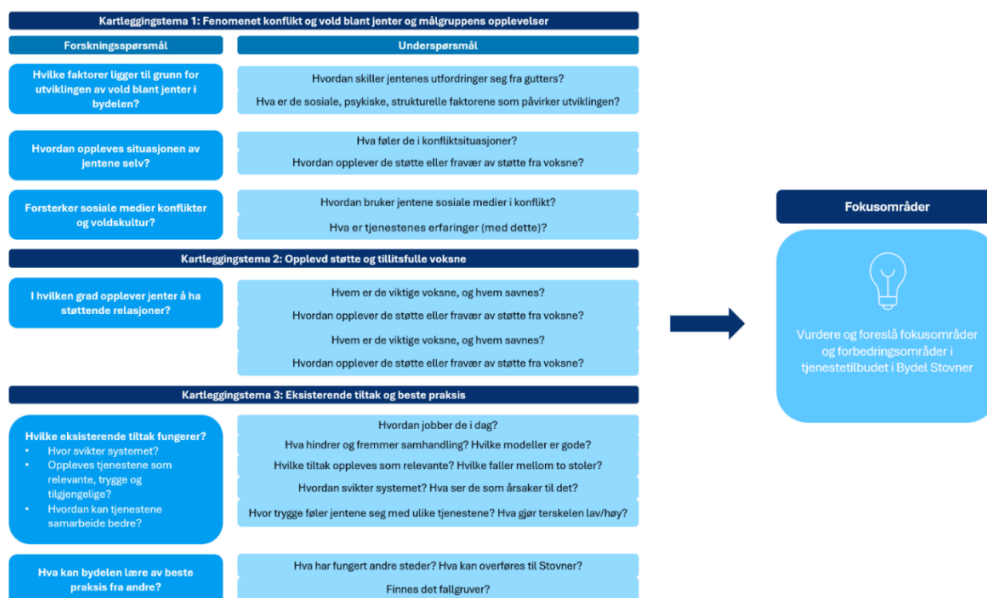
Jentenes og foreldrenes navn ble slettet i henhold til oppdragets kontrakt. Vi slettet navnene fordi det ikke var nødvendig å oppbevare disse når undersøkelsen var ferdig, og svarene kan derfor ikke kobles til enkeltpersoner etter dette.

3.4 Analyse og rapportering

Analysen av intervjudata har tatt utgangspunkt i undersøkelsens overordnede problemstillinger. Dataene har blitt satt opp mot de ulike problemstillingene for å kartlegge bruken av fysisk og psykisk vold blant jentene og tjenestenes møte med denne utfordringen.

Mer spesifikt har analysen innebåret en systematisering av intervjuene, hvor det har blitt benyttet analysematriser for å sortere intervjuene inn under ulike temaer som dukket opp i intervjuene. Denne matrisen har blitt utviklet ettersom intervjuene har gitt innsikter. Dette ble så knyttet opp mot følgende hovedproblemstillinger:

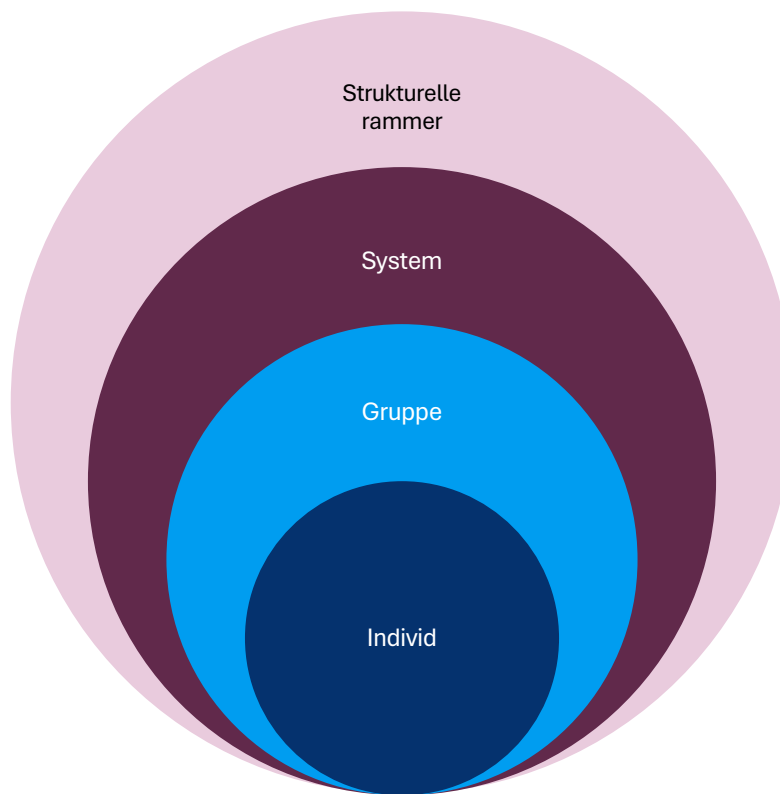
Figur 3-2 Hovedproblemstillinger

Under analyseprosessen ble det gjennomført et analysemøte med oppdragsgiver for validering av funn og diskusjon av sentrale momenter, samt en workshop hvor kjerneinformanter og ungdommer fra Stovner ga innspill til analyser og anbefalinger.

Det analytiske rammeverket tar utgangspunkt i Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell, hvor konflikt og vold blant jenter forstås gjennom samspillet mellom individ-, gruppe- og systemnivå. Individnivået omfatter jentenes egne erfaringer og liv, gruppenivået deres venner, familie og sosiale miljø, mens systemnivået ser på bydelens tjenester og deres håndtering av konflikt og vold. I tillegg belyses strukturelle forhold som levekår, digitalisering og normer knyttet til det å være jente i dag.

Figur 3-3 Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell

4. Funn og empiri

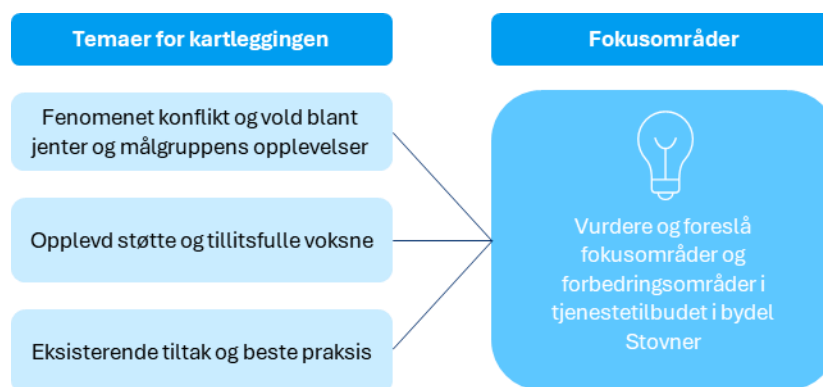
I dette kapittelet presenteres funn fra intervjuer med jenter, foresatte, ansatte i tjenester i bydel Stovner og andre bydeler og kommuner. Analysen bygger på et omfattende kvalitativt datamateriale, og gir innsikt i hvordan konflikter og vold blant jenter kommer til uttrykk i hverdagen, hvordan de oppleves og hvordan de håndteres.

Kapittelet er strukturert med utgangspunkt i prosjektets tre kartleggingstemaer:

1. **Fenomenet konflikt og vold blant jenter og målgruppens opplevelser:** Her presenteres funn knyttet til hva konflikt og vold blant jenter er, hvordan de utspiller seg, forklaringer for disse konfliktene og volden og hvordan utviklingen av fenomenet har vært i bydelen.
2. **Opplevd støtte og tillitsfulle voksne:** Her presenteres funn om jenters opplevelser av voksne rundt seg, og om de har tillitsfulle relasjoner til disse voksne.
3. **Eksisterende tiltak og beste praksis:** Her presenteres bydel Stovners forebyggende og håndterende arbeid med konflikt og vold blant jenter og hvordan tjenestene og skolene jobber med dette i dag, i tillegg til beste praksis i andre bydeler og kommuner.

Figur 1-1 Temaer for kartleggingen

4.1 Fenomenet konflikt og vold blant jenter og målgruppens opplevelser

Samlet viser vårt datamateriale at flere jenter har opplevd en betydelig grad av relasjonelle konflikter, utestenging og psykisk vold i bydel Stovner. Dette skjer mellom jenter både på og utenfor digitale kanaler. Videre er konfliktene i liten grad synlig for voksne på et tidlig nok tidspunkt til å kunne forebygge at konflikten eskalerer. Dette understreker behovet for å forstå hvordan konflikter utvikler seg, og hvilke mekanismer som driver dem. Slik kunnskap er viktig for å kunne jobbe både forebyggende og håndterende.

Det følgende underkapittelet belyser derfor hvordan konflikt og vold blant jenter ofte utarter seg, hvilke særskilte uttrykk den har og hvordan det oppleves av jenter selv.

4.1.1 Forståelse av konflikt og vold blant jenter og opplevde faktorer som påvirker konflikt

Overordnet viser datamaterialet at konflikter mellom jenter ofte oppstår i det små, men kan utvikle seg til mer alvorlige og langvarige situasjoner. Både jente- og tjenesteinformanter beskriver at konflikter i stor grad er relasjonelle og tett knyttet til sosiale dynamikker som vennskap, tilhørighet, status og opplevde krenkelser.

Flere jenter i vårt utvalg beskriver at konflikter kan starte med tilsynelatende små hendelser, som blikk, kommentarer, misforståelser eller opplevelser av å bli oversett eller snakket om. Enkelte beskriver for eksempel situasjoner hvor noen "ser stygt" på hverandre i gangen, ikke svarer på meldinger, fjerner noen fra en gruppechat eller kommenterer indirekte på sosiale medier. Selv om slike hendelser i utgangspunktet kan fremstå som små, beskriver jentene at de raskt får større betydning gjennom hvordan de tolkes og videreformidles i vennegrupper. Det som først oppleves som en kommentar eller en liten konflikt mellom to personer, kan utvikle seg videre gjennom at andre involveres, tar parti eller sprer sin versjon av det som har skjedd.

Konfliktene kan deretter utvikle seg gjennom baksnakking, ryktespredning, skjermbilder som deles videre, ekskludering fra grupper eller indirekte kommentarer og hentydninger på sosiale medier. Flere jenter beskriver at konflikter sjelden handler om én konkret hendelse alene, men om at mange små episoder bygger seg opp over tid. I flere tilfeller flyttes konfliktene over i digitale kanaler, hvor de forsterkes ytterligere gjennom deling, kommentarer, filming, indirekte kommunikasjon og eksponering for et større publikum. Dette gjør det vanskelig å avgrense både hvem som er involvert og hva konflikten egentlig handler om, samtidig som konfliktene kan bli tilgjengelige for ungdommene hele døgnet. Enkelte jenter beskriver at de føler de hele tiden

må følge med på hva som blir sagt eller delt om dem, og at konfliktene derfor blir vanskelige å "legge fra seg" når de kommer hjem fra skolen.

Våre informanter har en tydelig forståelse av forskjellen mellom fysisk og psykisk vold, og mange beskriver at jenter i større grad utøver psykisk og relasjonell vold enn fysisk vold. Dette kan handle om ekskludering, ryktespredning, sosial kontroll, press eller digital eksponering. Samtidig beskriver både jenter og tjenester at konflikter i enkelte tilfeller kan eskalere til fysisk vold, særlig når konfliktene har utviklet seg over tid eller blitt forsterket gjennom grupper og digitale arenaer. Likevel er det bred enighet blant informantene om at fysisk vold blant jenter fremstår mindre utbredt enn blant gutter.

Informantene peker på flere forhold som kan bidra til at konflikter oppstår og eskalerer. Jentene vi har snakket med, gir uttrykk for at de ofte trigges av en hendelse eller informasjon om at de har blitt baksnakket om eller at feilaktig informasjon spres om dem av andre jenter. De kan trigges til å reagere etter et ønske om å beholde eller øke sin sosiale status i en gruppe, eller de kan ha et ønske om å ta igjen eller hevne seg. Dette kan for eksempel handle om å spre rykter tilbake, ekskludere andre fra sosiale grupper, dele skjermbilder eller informasjon videre, konfrontere noen offentlig på sosiale medier eller møte opp fysisk for å "ta igjen" etter tidligere krenkelser eller ydmykelser. Ifølge jentene eskalerer også konflikter sjeldnere til noe fysisk uten grunn. Et eksempel en informant ga, var en krangel mellom et par jenter. De hadde en historie med baksnakking, og etter hvert eskalerte denne situasjonen til en fysisk krangel med dytting og bruk av fysiske objekter som stoler.

Flere av våre informanter fra tjenestene og jentene selv opplever at konflikter blir alvorlige eller psykiske fordi utøverne ofte enten sliter med psykisk uhelse og/eller har manglende evne til å regulere og bearbeide vanskelige følelser. Slike reaksjoner er særlig til stedet når jenteinformantene reflekterer over sine egne erfaringer av hva som gjorde at de ikke klarte å holde igjen i de ulike situasjonene hvor konfliktene eskalerte eller holdt på å eskalere. En jenteinformant erkjenner i eksempelet under at hun slet med sinneproblemer og at det var en utfordring å kontrollere følelsene sine før hun fikk helsehjelp:

«Jeg slet med sinneproblemer. Jeg dro ikke til psykolog. Det kan jeg kjenne på nå - det koker inni meg. Noen ganger, til tider, tenker jeg kanskje at jeg ikke hadde vært så sur hvis jeg hadde bare slått henne. Jeg kunne se svart og ikke klare å kontrollere meg. [...] Vi stod alle i gangen og det kom en gutt fra gangen og skremte meg. Der ble jeg sur. Jeg tok han i head lock og han fikk ikke puste. Jeg kunne ikke se at det var meg selv. Jeg ble flau og jeg beklaget, vi var jo venner. Men han visste at jeg slet med sinneproblemer.»- Jenteinformant

Flere tjenesteinformanter trekker også frem levekårsstress og krevende familieforhold som sentrale forhold som kan påvirke jenters involvering i konflikt og vold. Dette kan blant annet handle om økonomiske belastninger i familien, høyt konfliktnivå hjemme, psykiske helseutfordringer hos foresatte, omsorgsansvar for søsken eller opplevelser av ustabilitet og stress i hverdagen. Enkelte tjenester peker også på at noen jenter lever med sterk sosial kontroll eller begrenset handlingsrom hjemme, noe som kan påvirke hvordan de håndterer relasjoner, tilhørighet og konflikter utenfor hjemmet. Flere informanter understreker samtidig at slike belastninger ikke nødvendigvis fører til konflikt eller vold i seg selv, men at de over tid kan påvirke ungdommenes kapasitet til å håndtere stress, relasjoner og følelsesmessige belastninger på en trygg måte.

Familedynamikk og vold i nære relasjoner trekkes også frem som en mulig forklaring på egen voldsutøvelse, både av jenter selv og av tjenesteinformanter, slik som i eksempelet under:

«Jeg tror barn kan ta sånne valg [ty til vold] hvis det er dysfunksjonelt hjemme eller vært vitne til vold hjemme hos dem eller mellom søsken, at dem tyr til vold. Fordi man kan jo som person eller barn bli skadelidende av å vokse opp med vold i hjemmet for eksempel.» – Tjenesteinformant

Videre beskriver enkelte informanter opplevelser knyttet til vold i nære relasjoner og konflikter i hjemmet som en del av sin hverdag og som en viktig kontekst rundt egen livssituasjon og helse. Flere trekker frem erfaringer med voldelig atferd fra foreldre eller søsken, og enkelte beskriver hjem preget av uro, konflikter eller manglende trygghet. En foresatt forteller blant annet at hen i enkelte situasjoner opplever datterens reaksjonsmønstre som tett knyttet til den andre forelderens voldelige eller uforutsigbare atferd.

Flere ansatte i tjenestene vi har intervjuet, har også etterspurt analyser av hvilken rolle rus spiller i konflikter mellom jenter. Funnene i denne kartleggingen gir imidlertid i liten grad støtte for at rus er en sentral del av problematikken i de miljøene vi har undersøkt. Jentene beskriver i liten grad rus som en del av hverdagen i sine vennekretser eller i situasjonene hvor konfliktene oppstår. Selv om enkelte peker på at gutter i miljøet kan bruke rusmidler, fremstår ikke dette som en sentral del av jentenes egne konfliktforløp blant de jentene vi har snakket med. Dette betyr ikke at rus ikke forekommer blant jenter i bydelen, men i denne kartleggingen fremstår ikke rus som en sentral forklaringsfaktor for utvikling av konflikt eller bruk av vold.

Flere av jentene som selv har vært involvert i konflikter, beskriver at det ikke er én enkelt hendelse som forklarer utviklingen, men en opphopning av situasjoner, følelser og relasjonelle spenninger som over tid bidrar til at konflikter eskalerer. Datamaterialet viser at det er en rekke ulike forhold som oppleves å påvirke hvorfor jenter havner i konflikt og i enkelte tilfeller voldssituasjoner. Informantene beskriver at disse forholdene sjelden opptrer isolert, men heller virker sammen og forsterker hverandre over tid. Flere jenter beskriver for eksempel hvordan konflikter kan starte med at noen opplever å bli baksnakket eller at informasjon om dem spres videre i vennegrupper. Det som først oppleves som en kommentar eller et rykte, kan føre til konfrontasjoner, nye rykter og at flere tar parti i konflikten. Enkelte beskriver hvordan slike situasjoner gradvis utvikler seg til større krangler, både digitalt og fysisk, fordi følelsen av å bli krenket eller ydmyket bygger seg opp over tid.

4.1.2 Sosiale medier og digitale plattformers rolle i eskalering av konflikter

Funnene viser at digitale plattformer spiller en sentral rolle i dynamikken rundt konflikter mellom jenter. Informantene beskriver at sosiale medier ikke bare fungerer som en kanal for konflikt, men som en arena hvor konflikter utvikles, forsterkes og opprettholdes over tid. Informantene forteller at gjennom digitale plattformer kan konflikter spre seg raskt fordi man videresender fort. Slik blir ofte flere aktører involvert i situasjonene, i tillegg til at situasjonene får et større publikum. Dette forteller informantene at øker presset på de involverte til å reagere på situasjoner. Flere forteller også at det økende presset gjør det vanskeligere å trekke seg ut av konflikten eller ta avstand fra det som skjer, i frykt for at det skal påvirke egen status i jengene.

Flere informanter beskriver at konflikter ofte enten *oppstår* på en digital arena ved at det legges ut bilder eller videoer, eller opprettes interne chattegrupper, eller at situasjoner raskt flyttes over i digitale kanaler ved at jentene forteller om ulike hendelser til flere venner, gjerne på tvers av vennegjenger eller områder. På sosiale medier får situasjonene nye uttrykk som hets, ryktespredning og ekskludering, som oftest i lukkede rom som voksne i liten grad har innsyn i og reell tilgang til, eller forkledd i et språk som voksne ikke forstår kodene til. Dette bidrar til at konfliktene kan få et større omfang enn det som er synlig i fysiske omgivelser, og at sentrale deler av konfliktforløpet foregår utenfor voksnes oppmerksomhet, samt at hverken jentene selv, foresatte eller andre voksne rundt dem klarer å få «kontroll» over situasjonen.

En jenteinformant beskriver hvordan en situasjon kan utspille seg på en digital arena, og eskalere til å bli et tilfelle av digital vold kan utspille seg. I sitatet nedenfor viser hun også hvordan innhold fort spres på tvers av miljøer:

«Det var mange brukere som ble opprettet, hvor man la ut slossevideoer på Snapchat, også ble det sendt videre. Det var også mange brukere på Instagram hvor man ble hengt ut. Det var folk fra hele Oslo som ble hengt ut. Man kunne sende inn DMs med bilde og hva de hadde gjort, i tillegg til slossevideoer. [...] Også var det sånn at man møtte opp, også sloss man.» - Jenteinformant

Flere jenteinformanter beskriver også situasjoner hvor konflikter filmes og deles. De gir uttrykk for at slike situasjoner kan oppleves svært belastende for de involverte. Informantene peker på at det i slike situasjoner er vanskelig å få kontroll over spredningen av innhold, og at oppfølging fra skole og andre instanser oppleves som begrenset.

Tjenesteinformanter beskriver på sin en opplevelse av avmakt i møte med digitale konflikter, særlig når hendelser skjer utenfor arbeidstid og på arenaer de i liten grad har innsyn i eller mandat til å følge opp. En informant beskriver det slik:

«Det å utøve vold er alvorlig. Og mens man filmer, det er ganske målrettet. Det handler om antallet treff, at det ikke er et vanlig vennemøte, men man blir banket. Man drar ikke alene, men tar med andre som filmer og er en del av det.» – Ekstern tjenesteinformant

Flere informanter beskriver også at terskelen for å delta i konflikt kan være lavere digitalt enn i fysiske møter. En informant forklarer dette med at man lettere kan skjule sin egen identitet bak en skjerm. Både jentene og tjenestene beskriver spesifikt hendelser på sosiale medier hvor jenter har laget falske brukere for å trakassere andre jenter. Dette er gjennom kanaler som Instagram, Snapchat og Jodel.

Enkelte ansatte ved fritid forteller at de i noen tilfeller blir fortalt om slike hendelser på sosiale medier. Disse ansatte forteller at de prøver å håndtere denne informasjonen fortløpende ved å spørre litt mer utdypende om hva som har hendt, men opplever samtidig at det er vanskelig å gjøre noe konkret med denne informasjonen og at det generelt er vanskelig å få innsyn i, og kontroll over, konflikter på sosiale medier.

Samtidig understreker informantene at digitale konflikter sjelden forblir digitale. De tas ofte med videre inn i, eller tilbake til, fysiske arenaer som skolen og andre arenaer i nærmiljøet. Informantene gir uttrykk for at når dette skjer, påvirker det relasjoner og i noen tilfeller utvikler disse situasjonene seg til direkte konfrontasjoner. Et eksempel på dette er noen jenteinformanter som beskriver hvordan de via sosiale medier har avtalt å møtes for å fortsette en krangel ansikt til ansikt, enten gjennom slåssing eller ved bakholdsangrep mot en bestemt person. I disse tilfellene inviteres det også flere jenter inn til å delta, og også i noen tilfeller gutter, for at de skal være publikum.

4.1.3 Opplevelser av tilhørighet, trygghet og kontroll

Flere av informantene forteller at tilhørighet til en vennegruppe har stor betydning for hvordan konflikter utvikler seg og håndteres. Gruppetilhørighet blir beskrevet som en sentral kilde til trygghet, identitet og sosial status. En informant forteller at hun var del av en vennegruppe som hang mye sammen, først på skolen og deretter på fritiden. Ettersom de begynte å henge mer på fritiden, begynte de også å oppholde seg rundt i Oslo sentrum, hvor de ble vitne til en del konflikt og vold mellom andre jentegrupper. Hun fortalte at det var på

denne måten hun selv og venninnene først ble eksponert for konflikter mellom jenter, og at de etter hvert også selv ble dratt inn i uenigheter og kranbler med andre jenter.

Datamaterialet i denne kartleggingen viser at konflikter mellom jenter i større grad oppstår og eskalerer i og mellom grupper enn mellom enkeltindivider. Informantene beskriver at det oppleves lettere å delta i konflikter når man er en del av en gruppe, både fordi man får støtte fra andre og fordi handlingene i større grad oppleves som legitime i situasjonen. Flere informanter beskriver hvordan mobbing og konflikter i gruppene kunne handle om å spre rykter, holde andre utenfor eller gjøre narr av personer som ble oppfattet som annerledes. Enkelte beskriver at jenter kunne bli snakket ned til fordi de "ikke var som oss", fordi de snakket dårlig norsk, hadde annen bakgrunn eller lavere sosial status i miljøet. En informant fortalte blant annet at hun og vennegruppen aktivt mobbet andre jenter over tid, blant annet gjennom baksnakking, utfrysing og kommentarer om språk, utseende og hvem de hang med. Hun beskrev også hvordan det å snakke negativt om andre kunne gi oppmerksomhet og status i gruppen. Informanter beskriver her hvordan mobbing kunne bli en måte å bygge fellesskap og status i gruppen på; å "snakke om andre" eller gjøre narr av personer som skiller seg ut, kan gi oppmerksomhet og bidra til at en selv fremstår som interessant eller "kul" i miljøet. Dette illustrerer hvordan konflikter og krenkende handlinger i noen tilfeller får en sosial funksjon utover den konkrete situasjonen.

Videre forteller denne og flere informanter litt om dynamikken i gruppene. De forteller at enkelte jenter kan ha en mer styrende rolle i konfliktene, fordi de tar en mer sentral rolle. Det beskrives at noen jenter ofte ser opp til disse jentene, og ser på dem som «ledere», mens andre jenter bare blir med fordi man heller vil være en del av gjengen enn utenfor gjengen.

Selv om det ofte er en eller to tydelige ledere i gruppene og konfliktene, viser datamaterialet også at rollene i konflikter kan være flytende. Enkelte jenter beskriver at de både har vært utsatt for vold og utøvd vold som en del av en pågående konflikt. For noen knyttes dette til opplevelser av å ville "ta igjen" eller reagere på tidligere hendelser, mens andre peker på hvordan utenforskap og behovet for tilhørighet kan påvirke hvordan man handler i konfliktsituasjoner. En informant beskriver hvordan opplevelsen av å bli snakket negativt om, der det ble spredd rykter om vedkommende, gjorde at hun selv håndterte situasjonen ved å ta igjen mot personen som hadde spredd ryktene. Flere beskriver også hvordan konfliktene gradvis eskalerte fordi partene over tid fortsatte å reagere på hverandres handlinger. Det som startet som ryktespredning, kommentarer eller ekskludering, utviklet seg videre gjennom gjensidige forsøk på å "ta igjen", noe som bidro til å holde konfliktene levende og stadig trekke inn flere personer og hendelser.

Opplevelser med negativ sosial kontroll fra andre jenter

Ekskludering fremstår som en sentral mekanisme i samspillet mellom jentene. Jenter som faller utenfor en gruppe, har ofte begrensede alternative fellesskap å søke til, noe som kan øke sårbarheten. Jentene beskriver at utenforskap slik blir en sentral grunn til å utøve vold mot andre jenter. Flere jenter beskriver at det kan være vanskelig å trekke seg ut av konflikter uten samtidig å risikere å miste tilhørighet til gruppen.

Tilhørigheten til gruppen innebærer også forventninger om lojalitet. Flere jenter beskriver et press om å støtte opp under konflikter, selv i situasjoner hvor de egentlig ønsker å trekke seg unna. Det å ikke ta side eller "stille opp" for gruppen kan få sosiale konsekvenser, som aktiv utfrysning, ignorering eller negativ oppmerksomhet rettet mot seg. Videre forteller informantene at noen jenter føler seg tvunget til å forbli i vennegrupper fordi de er redde for konsekvensen av hva det vil bety å bryte ut; ekskludering. Konflikter blir dermed ikke kun et

spørsmål om relasjoner mellom enkeltpersoner, men også om posisjon og tilhørighet i gruppen. Dette bidrar til at konflikter kan opprettholdes over tid, selv i situasjoner hvor enkeltindivider ønsker å trekke seg ut. Noen informanter beskriver at det er lettere å ta avstand fra gruppen når man ikke har en sentral rolle i en gruppe.

Opplevelser med negativ sosial kontroll fra familiemedlemmer og gutter

Både an satte i tjenestene og jentene forteller om at jenter ofte navigerer i sosiale miljøer hvor omdømme, rykter og sosial status tillegges stor vekt. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom en oppmerksomhet mot hva andre sier, hvordan man fremstår i gruppen og hvordan handlinger kan bli tolket og videreformidlet. Flere informanter trekker frem at de spesielt opplever slik kontroll fra gutter, som er veldig opptatt av å kategorisere jenter som « horer » eller lignende hvis de oppfører seg på en måte som ikke er forent med måten de ønsker eller « tror » at jenter skal oppføre seg på. Denne kontrollen virker å øke jentenes frykt for rykter og sosial eksponering, da flere jenter snakker om at de er redde for å miste ansikt i sin vennegruppe, i miljøet eller ovenfor sin familie.

Enkelte informanter i vårt datamateriale beskriver også komplekse familiedynamikker, der de må balansere forventninger fra både samfunnet, vennegrupper og familien om hvordan de skal være som et menneske og en jente. En informant beskriver en situasjon hvor bilder av henne ble delt uten hennes samtykke, noe som skapte negative reaksjoner i familien hennes. Denne situasjonen skapte stress i hennes liv, som gjorde at hun ble sint og frustrert, og hun fortalte at hun håndterte dette ved å ta ut sitt sinne på personen som delte bildet på en skadelig måte.

Samtidig er det variasjon i hvordan jentene opplever og forholder seg til disse forventningene fra miljøet og familiene. Funnene viser at normer og former for sosial kontroll kommer til uttrykk på ulike måter i ulike miljøer, og ikke kan knyttes til én bestemt gruppe. For noen handler dette primært om dynamikker i vennegrupper, mens det for andre også kan være knyttet til forventninger fra familie eller nærmiljø.

4.1.4 Psykiske belastninger og konsekvenser av konflikt og vold

Funnene viser at konflikter mellom jenter kan ha betydelige konsekvenser for psykisk helse og livskvalitet. Flere informanter beskriver at det å stå i langvarige konflikter preget av ekskludering, ryktespredning og digital hets har ført til vedvarende følelser av utrygghet, stress og uro. Konfliktene har ikke bare påvirker ikke deres relasjoner, men også deres egen selvforståelse og opplevelse av egen verdi. Både jente-, foreldre- og tjenesteinformanter forteller at hos mange jenter kommer dette til uttrykk gjennom redusert selvfølelse, sosial tilbaketrekning og en økt tendens til å isolere seg fra både jevnaldrende og voksne. Enkelte informanter beskriver langvarige konsekvenser av å ha opplevd fysisk og digital vold, trakassering og bildedeling uten samtykke. Informantene har brukt flere år på å bearbeide hendelsene og ryktene fra miljøet knyttet til spredning av en videoer.

Det gis også uttrykk for at konfliktene har fått direkte konsekvenser for skolehverdagen. Enkelte jenter og foresatte beskriver konsentrasjonsvansker hos jentene, jevnlig fravær, og i noen tilfeller alvorlig skolevegring som følge av utrygghet i skolemiljøet. De forteller at når konfliktene tas med inn i skolen, kan det oppleves vanskelig å finne trygge arenaer i løpet av dagen, noe som ytterligere forsterker belastningen. I enkelte tilfeller beskrives situasjoner hvor belastningene utvikler seg til mer alvorlige utfordringer som krever helsehjelp og tilrettelegging over tid. En foresatt forteller om langvarige konsekvenser etter at datteren ble utsatt for psykisk

vold som ble delt på sosiale medier. Hendelsen førte til fravær fra skolen over lengre tid og behov for både helsehjelp og tilrettelegging for at hun skulle klare å komme tilbake til en normal skolehverdag.

Flere jenteinformanter som har vært involvert i konflikter beskriver også mangel på tilstrekkelig støtte tidlig fra voksne rundt seg. Noen beskriver at de ikke har opplevde å bli tatt på alvor i møte med skolen, blant annet fordi ansatte kan ha gjort seg opp en oppfatning av situasjonen før alle sider er belyst. Dette beskrives som en utfordring for tilliten mellom jentene og voksne i bydelen, og flere knytter dette til både forverring av situasjonen og en opplevelse av manglende støtte over tid.

Funnene viser også at konfliktene i mange tilfeller undervurderes, eller oppleves av jentene at håndteres dårlig av voksne. Fordi konfliktene ofte er indirekte, relasjonelle og i stor grad foregår utenfor voksnes innsyn og tilgang, kan alvorlighetsgraden være vanskelig å fange opp før situasjonen har utviklet seg betydelig. I tillegg beskriver enkelte jenteinformanter usikkerhet knyttet til politiets rolle i konfliktsituasjoner. Flere opplever en avstand mellom egne erfaringer og hvordan situasjonene håndteres av politiet og skolen, noe som kan bidra til lavere tillit til at de får den hjelpen de trenger.

4.1.5 Forskjellen på konflikter og vold blant jenter og gutter

Funnene viser tydelige forskjeller i hvordan konflikter og vold kommer til uttrykk blant jenter og gutter.

Tjenesteinformanter beskriver at konflikter blant gutter i større grad fremstår som mer direkte, avgrensede og i enkelte tilfeller mer organiserte. Gutter beskrives også som mer tilbøyelige til å bruke fysisk vold og i noen tilfeller våpen, noe som gjør konfliktene mer synlige og tydelige for omgivelsene.

I kontrast fremstår jenters konflikter som mer indirekte, relasjonelle og langvarige. Flere informanter beskriver at konfliktene ofte ikke har en tydelig avslutning, men vedvarer over tid gjennom skiftende uttrykk, relasjoner og arenaer. En tjenesteinformant beskriver også at jenters konflikter kommer til uttrykk gjennom at de danner seg en egen subkultur og en måte å omtale hverandre på, samt dynamikk og konflikter på, og beskriver at dette er vanskeligere å jobbe med enn konflikt mellom gutter:

«Jentekonflikter kan være mer krevende å jobbe med fordi at relasjonelle regler og interaksjon er ofte mer komplekst. De tillegger en del verdier i flere handlinger enn guttene. Jentene har ofte en underliggende kommunikasjonsform som gjør at hjelpere ikke klarer å fange de opp like fort som med gutta, som har en mer synbar kommunikatív atferd. Jentene bruker for eksempel utfrysning som virkemiddel, mens guttene kan være mer fysiske og direkte. Det blir enda mer komplekst når jentene har etablert en fastere form for negativ atferd og dynamikk i miljøet blant jentene. Noen ganger kan det oppstå en egen subkultur for hvordan handlinger eller fravær av handlinger skal forstås, noe som gjør det enda mer krevende.» – Ekstern informant

Både jenter og tjenesteinformanter peker på at fysisk vold blant gutter ofte oppleves som grovere og mer alvorlig, samtidig som jenters konflikter i større grad kommer til uttrykk gjennom psykososiale former for vold, som ekskludering, ryktespredning og sosial kontroll. Dette bidrar til at jenters konflikter i mindre grad er synlige, og i større grad kan pågå over tid uten at voksne nødvendigvis fanger det opp.

Flere tjenesteinformanter beskriver også at de i større grad er vant til å håndtere konflikter og vold blant gutter, og at dette kan påvirke hvordan konflikter blant jenter forstås og følges opp. Dette kan bidra til at jenters konflikter i noen tilfeller undervurderes eller oppdages senere i forløpet. Mange informanter, både lærere og miljøarbeidere, forteller at de kjenner til at jenter krangler mye og kan være «frekke» mot hverandre, men at

man ser bort fra det fordi det er en utbredt væremåte mellom jenter, og at konflikt eller uenigheter er veldig vanlig. Miljøarbeiderne virker i større grad enn lærerne å oppleve at dette er noe som raskt må tas på alvor. Dette funnet må imidlertid forstås i en bredere kontekst: Læreres hovedmandat er undervisning og trygt klassemiljø, mens miljøarbeidere jobber mer dedikert med forebygging og en-til-en oppfølging av ungdommer generelt.

4.1.6 Utvikling av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner

Som en avslutning på dette kapitlet ser vi de ovennevnte funnene i sammenheng med en sentral problemstilling i prosjektet, som handler om *utviklingen* av konflikt og vold i bydel Stovner. Enkelte tjenester i bydel Stovner, som for eksempel fritidsaktører og enkelte skoler, har opplevd en økning i konflikt og vold blant jenter. Dette har også vært et tydelig bakteppe for utlysningen av dette prosjektet. For eksempel beskriver en tjenesteinformant utviklingen på denne måten:

«Vi ser at det de siste 5-6 årene har vært en økning i konfliktene i jentemiljøene. Handler om manglende evne til kommunikasjon, de bruker kroppsspråk, de «blikker» i stedet for å prate sammen. Man snakker ikke med den personen for å prøve å løse opp, men snakker med vennene sine så det blir etablert to grupperinger med tydelige støttespillere. Når man ikke kan kommunisere med den man er i konflikt med blir konfliktene mye større enn det den ville vært hvis man hadde pratet sammen.» - Tjenesteinformant

Samtlige informanter gir imidlertid uttrykk for en manglende lineær utvikling i vold blant jenter i bydel Stovner, men også i andre bydeler:

«Jeg kjenner meg ikke igjen i utviklingen i voldsbruk. Derimot så har vi opplevd at foresatte til ungdommen som er i konflikt, i større grad også er i konflikt. Vi har en jentekonflikt som har pågått siden barneskolen, hvor foresatte bidrar til konfliktnivået» – Tjenesteinformant fra skole 1

«Det var mye mer sånn aggressive jenter og slåsskamper for 7-8 år siden enn det er nå. Etter pandemien har det vært færre konflikter blant jenter.» - Tjenesteinformant fra skole 2

«Det har vært i bølger. For [navn på bydel] toppet det seg, altså 10 alvorlige tilfeller, som var alvorlige med filming og deling på sosiale medier og utvikling over tid.» – Ekstern tjenesteinformant

Basert på våre hovedfunn og perspektiver fra jenter, foresatte, tjenester i bydel Stovner og andre bydeler og kommuner, er det ikke mulig å trekke en entydig konklusjon om at konflikt og vold blant jenter i bydelen har økt over tid. Majoritetsperspektivet er at konflikt og vold, og spesielt ekstrem vold, går i bølger. Tjenestene beskriver dette ved å reflektere tilbake til enkelte halvår eller 10-20 år tilbake i tid, der konflikt og vold både har gått opp før det har gått ned igjen.

Et element som utpeker seg, og som muligens skiller konflikt og vold blant jenter i dag fra for 10-20 år tilbake, er *hurtigheten i eskaleringen*, den *digitale dimensjonen*, samt en grovere uttrykksform og *ordbruk* blant jentene. Majoriteten av tjenesteinformantene i dette prosjektet merker dette tydelig i sitt daglige arbeid med barn og unge, og beskriver dette som en særlig utfordring for forebyggende arbeid. Ansatte i tjenestene er enige om at den digitale volden er et tydelig tegn på en utvikling av fenomenet vold, og at den blir vanskeligere å forstå, avdekke og ta tak i.

Samtidig tyder funnene på at det ikke nødvendigvis er omfanget av konflikter som har økt, men at uttrykksformene har endret karakter. Flere informanter beskriver at grovere språkbruk, hardere konfliktdynamikker og mer konfronterende uttrykk i større grad oppleves normalisert i enkelte ungdomsmiljøer. Dette gjelder både måten konflikter uttrykkes på, og hvordan ungdom omtaler og eksponerer hverandre digitalt og fysisk. Flere peker også på at det i enkelte miljøer kan oppleves sosialt akseptert, og til dels «kult», å fremstå tøff, konfronterende eller lite sårbar. Dette kan sees i sammenheng med ungdoms eksponering for normer og uttrykk på digitale plattformer, i populærkultur og gjennom digitale rollemodeller.

Jentene vi har snakket med beskriver videre at enkelte kull har hatt flere episoder med konflikt og vold enn andre, men heller ikke her er informantene enige i at det er lineær utvikling i volden blant jenter. Videre er det få jenter vi har snakket med som er involvert i aktive per dags dato.

4.2 Opplevd støtte og tillitsfulle voksne

Tillitsfulle voksne og aktiv støtte til ungdom er et viktig fundament i tidlig innsats. Jentene er gode til å sette ord på hva slags støtte og nærhet de har behov for i sårbare situasjoner. Dette delkapittelet tar derfor for seg jentenes egne beskrivelser av opplevd støtte fra foresatte og det utvidede tjenesteapparatet på Stovner i forbindelse med opplevd konflikt og vold.

4.2.1. Opplevd støtte fra foreldre og foreldrerollen som ressurs og barriere

Tillit er et viktig fundament for at barn og unge skal stole på de voksne rundt dem. Våre funn viser at foreldre spiller en særlig sentral rolle i både forebygging og håndtering av konflikter mellom jenter. Samtidig fremkommer det at foreldres mulighet til å ivareta denne rollen varierer, og at dette kan påvirke hvordan konflikter utvikler seg og følges opp.

Tjenesteinformanter beskriver også foreldre som en viktig ressurs, særlig når det gjelder å fange opp tidlige tegn på konflikt, gi emosjonell støtte og bidra til kontakt med skole og tjenester. Når foreldre er aktive og trygge i møte med systemet, beskrives dette som en viktig faktor for å kunne håndtere konflikter på et tidlig tidspunkt.

Flere foresatte forteller om hvordan de har tatt aktive grep for å følge opp egne barn i situasjoner med konflikt. Dette inkluderer tiltak som å etablere tydelige rammer i hverdagen, ha tett dialog med andre foresatte og følge med på barnas sosiale arenaer, og til den grad det er mulig, digitale arenaer. Foreldreinformantene fremhever særlig betydningen av å ha god kommunikasjon og tillit i relasjonen til barnet, slik at barnet opplever det som trygt å dele utfordringer og vanskelige situasjoner.

Et gjennomgående trekk ved de foresatte vi har snakket med i dette prosjektet, er at de beskriver seg selv som trygge i møte med systemet, med god oversikt over skole og tjenester, og med tilgang til nettverk som kan bidra i oppfølgingen. Dette står i kontrast til erfaringene som beskrives av jenter som i mindre grad opplever støtte hjemmefra. Flere jenteinformanter beskriver at de ikke deler konflikter eller utfordringer med sine foresatte. De forteller om manglende tillit, krevende forhold hjemme eller en opplevelse av at foresatte ikke har kapasitet til å følge opp. Noen beskriver også et ønske om å skjerme foresatte som oppleves som belastet nok i hverdagen. Ved enkelte tilfeller gjelder dette også jenter som ikke bor hjemme eller har begrenset kontakt med foresatte, og som i større grad følges opp av tjenester.

Tjenesteinformanter understøtter dette perspektivet på at foreldres forutsetninger for å følge opp varierer betydelig. For noen foreldre kan levekårsstress, store familier eller krevende livssituasjoner gjøre det vanskelig å ha oversikt over barnas hverdag og sosiale relasjoner. En tjenesteinformant beskriver dette slik:

«Det [oppdrageransvaret] bør ligge hos foreldrene, men har du 8 barn klarer du ikke henge med. Vi passer på å si at noe er ugreit. Når de kommer hit, må de registrere seg for å si hei. Så vi driver med våre enkle oppdragelse/sosial ferdighetstrening. Jeg forstår når de sier at skolen må gjøre mer, men hvordan skal de løse det når man er alene med 30 elever? Da må det mer ressurser inn på skolene om man skal oppdra. Vi er godt bemannet og kan gå på en til en om vi trenger det. Men grunnpakka ligger hos foreldrene.» - Tjenesteinformant

Flere tjenesteinformanter peker samtidig på at det ikke er en felles forståelse blant foresatte i bydelen om hva som ligger i foreldrerollen i møte med konflikter blant deres barn. Det kommer frem en spenning mellom forventningen om at foreldre skal ta ansvar for oppfølging, og en erkjennelse av at ikke alle har like forutsetninger for å gjøre dette på grunn av blant annet levekårsrelaterte utfordringer, manglende tilstedeværelse eller mangel på bevissthet og kompetanse.

Videre beskriver både foresatte- og tjenesteinformanter barrierer for samarbeid mellom seg. Noen foreldre kvier seg for å ta kontakt med tjenester, blant annet på grunn av usikkerhet om hvor man skal henvende seg, tidligere negative erfaringer eller en generell manglende tillit til tjenesters involvering i eget liv. Enkelte informanter peker også på frykt for barnevern eller myndigheter som en faktor som kan gjøre det vanskeligere å be om hjelp. I tillegg trekkes språkbarrierer og begrenset systemforståelse frem som forhold som kan gjøre det krevende å navigere i hjelpeapparatet.

4.2.2 Støtte fra tjenester og viktigheten av relasjonskompetanse

Videre viser våre funn at enkelte tjenester i bydel Stovner er veldig viktige for jentene vi snakker med. Spesielt trekkes det fram tjenester fra seksjon Fritid og nærmiljø. Når vi har spurt hva som kjennetegner disse voksne, beskriver en rekke informanter at dette er ansatte som stoler på jentene og det de forteller dem, hører på dem og tar dem på alvor. Med andre ord beskriver informantene at ansatte i disse tjenestene lykkes med å skape tillit til dem fordi de får jentene til å føle seg sett og hørt. For de spesielt sårbare jenteinformantene i prosjektet, har disse tjenestene gitt dem rom til også å oppleve tilhørighet og mestring i eget liv.

Den relasjonelle kompetansen blant ansatte i tjenestene fremstår som svært viktig, og trekkes gjentatte ganger frem både av jentene selv og av tjenestene. Særlig miljøarbeidere i skolen beskriver relasjonsbygging som en avgjørende del av arbeidet sitt. To informanter fra en skole forteller inngående om hvorfor de opplever å lykkes i arbeidet med ungdommene: de er opptatt av å møte jentene der de er, gi dem rom til å være ungdom og unngå en belærende tilnærming. Informantene opplever at dette bidrar til å senke terskelen for kontakt, og beskriver hvordan mange jenter oppsøker dem for å snakke om konflikter eller vanskelige situasjoner de står i, for å få støtte og hjelp.

Flere informanter peker også på betydningen av voksne som oppleves som kulturelt, språklig eller erfaringsmessig gjenkjennbare for ungdommene. Dette trekkes særlig frem som viktig i relasjonsbygging og i arbeidet med tillit. Samtidig viser materialet at representasjon alene ikke er tilstrekkelig, og at relasjonskompetanse, tillit og profesjonell rolleforståelse fremstår som avgjørende uavhengig av bakgrunn.

Et inkluderende skole- og klassemiljø trekkes også frem som en viktig faktor for forebygging på tvers av informantgruppene. Flere informanter peker på betydningen av skoleledelse og voksnes holdninger i forbindelse med forebygging og håndtering av konflikt og vold. Informanter beskriver at en praksis preget av åpenhet, respekt og tillit kan bidra til økt trygghet blant elevene, mens negative forventninger eller forutinntatte holdninger kan gjøre det vanskeligere for elever å søke støtte. For eksempel forteller en miljøarbeider at de opplever at de klarer å gjøre en best mulig jobb innenfor forebygging fordi forebyggende arbeid og et inkluderende elevsyn er svært godt etablert i skoleledelsen. Fokuset er derfor til stede hver dag og i alt de gjør. Med inkluderende elevsyn mener vi at også vanskeligstilte elever anses som ressurser og likestilte mennesker, heller enn som personer som bidrar til problemer og «bråk» på skolen. Flere jenteinformanter forteller at de går på eller har gått på skoler hvor de opplever at elevsynet ikke er «bra». Flere begrunner dette med at ledelsen har et elevsyn som påvirker hvordan ansatte tilnærmer seg elevene i skolehverdagen.

Enkelte jenter beskriver også konsekvensene av et ekskluderende elevsyn på sine skoler. De forteller om en opplevelse av at skoleledelsen behandler det de beskriver som vanskeligstilte jenter, eller jenter som opplever konflikt og vold som et problem for skolen. De beskriver videre en opplevelse av at ansatte på skolene derfor har håndtert sakene på en dårlig måte ved å blant annet ikke følge opp jentene gjennom hendelsesforløpet eller i etterkant av dette, men heller sanksjonere jentene som er i konflikt, uten å prøve å forstå de bakenforliggende årsakene til konfliktene. Enkelte jenter forteller også om situasjoner hvor de opplever å ikke blir trodd på eller at deres perspektiver ikke blir inkludert.

4.3 Tiltak og beste praksis

Funnene i kartleggingen viser at tjenesteapparatet i bydel Stovner både har viktige styrker og tydelige utfordringer i arbeidet med konflikter og vold blant jenter. Informantene beskriver et bredt tjenestetilbud, med etablerte strukturer for samhandling og en høy grad av bevissthet og kompetanse blant ansatte. Samtidig forteller ansatte at de synes det er vanskelig å få innsyn i konflikt blant jenter, usikkerhet i møte med konflikt, og utfordringer i samhandling på tvers av tjenester.

Overordnet finner vi at en tydelig styrke i bydelens tjenester er de ansattes høye faglig kompetanse og sterk relasjonell forståelse. Dette gjør dem i stand til å følge med på utviklingen i ungdomsmiljøene og fange opp hva som faktisk skjer i praksis. Funnene viser at ansatte ikke bare observerer utviklingstrekk, men også klarer å sette ord på dem og forstår de i en større sammenheng. Dette gir et godt utgangspunkt for målrettet arbeid med konflikt og vold blant jenter.

Videre viser funnene at tjenestene har god innsikt i de digitale sidene ved konflikter mellom jenter. De beskriver hvordan konflikter i økende grad utspiller seg på digitale arenaer, og hvordan dette påvirker både utvikling og håndtering av konflikter. Samtidig opplever flere at handlingsrommet blir mer begrenset når konfliktene flytter seg fra fysiske arenaer til digitale flater, noe som gjør oppfølgingen mer krevende. Enkelte informanter trekker fra SaLTo-koordinatorrollen som viktig for dette arbeidet. SaLTo har som formål å samle, utvikle og formidle kunnskap gjennom blant annet seminarer, fagdager og kurs.

Flere tjenesteinformanter peker på at konflikter mellom jenter ofte utvikler seg over tid og på tvers av arenaer. Dermed involverer konfliktene flere aktører. Denne beskrivelsen reflekteres i flere intervjuer med jentene, og stiller krav til samhandling og koordinering. Samtidig tyder funnene på at utfordringene i mindre grad handler om mangel på tiltak, og i større grad om hvordan [ansvar](#), [informasjonsflyt](#) og [oppfølging](#) fungerer i praksis.

Dette delkapittelet belyser derfor både styrkene og eksempler på god praksis i tjenesteapparatet i Stovner, og forhold som kan bidra til at konflikter i noen tilfeller oppdages sent og følges opp ulikt og i varierende grad.

4.3.1 Tiltak og eksempler på god praksis i tjenesteapparatet i bydel Stovner

I kartleggingen har vi undersøkt hvilke eksisterende tiltak og hva slags arbeid som gjøres i forbindelse med forebygging, oppfølging og håndtering av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner. Under følger beskrivelser av bydelens tjenesters ulike perspektiver på arbeidet.

Miljøarbeidere på skoler og ansatte i barnevern med forbyggende kompetanse

Samtlige informanter fra tjenestene i bydelen forteller at de arbeider relasjonsorientert, med fokus på å forstå og støtte ungdommene. Det er godt etablert at relasjonsbyggende kompetanse er veldig viktig for jentene, fordi det er det som gjør at jentene kan stole på ansatte i tjenestene. Slik kommer også ansatte i tjenestene nærmere jentene og muliggjør at de faktisk kan forstå deres hverdag og utfordringer, og slik håndtere saker raskere.

Ikke alle skoler i bydel Stovner har dedikerte miljøarbeidere i sine ansattgrupper, og teamene varierer også i størrelse. Vi ser derfor også forskjell på skoler som har dedikerte miljøarbeidere og skoler som ikke har det når det kommer til hvor aktivt de jobber forebyggende og hvordan miljøarbeiderne beskriver sine relasjoner med jentene. En miljøarbeider beskriver at konflikter blant jenter daglig er på agendaen på deres skole. De er flere miljøarbeidere og det er viktig for å ha tid og mulighet til å jobbe med forebygging og håndtering, noe som er helt essensielt å gjøre på skolene. Fraværet av miljøarbeidere er en svakhet på andre skoler, ifølge informanten:

«[...] vi har jentekonflikter som vi håndterer hver dag. Det er helt nødvendig at det er voksne som har tid og kapasitet og kompetanse for å løse opp i dette. Det er mange elever med ulike behov, mange sliter med seg selv og har det tøft, det å gå på skolen er ikke lett, usikkerhet og sliter med selvtilit, mange strever mentalt. [...] Hadde det ikke vært for at vi hadde vært nok voksne hadde nok disse konfliktene eskalert. De oppsøker hjelp og det er mye vi klarer å dempe. De har fjernet miljøarbeidere på grunn av budsjettkutt på US og de sliter nå, mange relasjoner er ødelagt.» - Tjenesteinformant

Vi har også intervjuet ansatte i seksjon barnevern og seksjon fritid i bydel Stovner. Enkelte informanter beskriver en opplevelse av at de voksne som jentene ofte blir trygge på, ofte jobber oppsøkende. Informantene gir uttrykk for at ansatte som har mulighet til å jobbe både oppsøkende og med én-til-én oppfølging, ofte opplever å ha større påvirkning på jentene og miljøene, enn informanter som ikke har den samme muligheten.

En informant forteller om viktigheten av relasjonsbyggende kompetanse og å ha kapasitet til å jobbe én-til-én med jentene. Videre forteller hen om viktigheten av å bruke ikke-sanksjonerende roller, og viktigheten av en bakgrunn som speiler bakgrunnen til mange jenter og ungdom i bydelen:

«Og jeg liker å tenke at siden jeg [...] har vokst opp på Stovner og kjenner de fleste, at jeg gjenspeiler bydelens befolkning, som er en faktor som gjør at det er lettere for meg å jobbe med [ungdommene]. Jeg føler det gjør relasjonsbyggingen med elever og familiene deres enklere. Jeg har tett samarbeid med foreldre. Veileder de og oppfordrer de til å ta imot hjelp. Kanskje de er skeptiske til å ta imot hjelp og skeptiske til [tjenesten]. Jeg kan veilede i krysskultur og hvordan det er som barn å vokse opp med to kulturer.» - Tjenesteinformant

Miljøarbeidere på andre skoler trekker også frem deres bakgrunn og levde erfaringer som et veldig viktig utgangspunkt for å komme nærmere unge jenter i sårbare situasjoner på. Disse ansatte har altså både relasjonskompetansen, men kan også speile erfaringer og sin bakgrunn tilbake til målgruppen, noe som også gjør at jentene blir trygge på tjenestene.

Bruk av Sisterhood-metodikken og dialogbaserte jentegrupper trekkes frem som gode arbeidsmetoder av skoleinformantene. Metodikken skal bidra til å forebygge utenforskap, negativ atferd, rus og kriminalitet, og er rettet mot ungdom som trenger støtte, mestring og et sted å høre til. Informanter forteller at metodeboken brukes som inspirasjon for å organisere jentegrupper enten når miljøarbeidere observerer spenning i gruppene, at de opplever noe de tror er starten på en konflikt mellom jenter, eller når en konflikt er synlig og det er behov for å samle jentene til dialog.

Enkelte tjenester og steder i bydel Stovner bruker Sisterhood-metodikken fra a til å, mens andre tar inspirasjon fra metodikken ved å organisere egne jentegrupper med samme formål. Da handler det om å skape et felleskap og et sted for jenter, hvor de kan snakke om ulike temaer og erfaringer som berører dem.

Noen foresatte forteller at ansatte i oppsøkende tjenester har invitert inn til jentegrupper der også foreldrene har deltatt. Dette har vært i forbindelse med konfliktsituasjoner, for å skape dialog, komme frem til en felles forståelse av situasjonen, bygge tillit mellom jentene, samt involvere deres foresatte. Foresatte beskriver dette som en positiv erfaring der de lærte mye både om ungdommen sin og seg selv. Jenteinformantene vi snakket med som har deltatt på slike møter, beskriver at de var skeptiske i starten, men at de i dag setter pris på dette tiltaket fordi de i ettertid ser at det ga dem mye læring, i tillegg til at det styrket fellesskapet mellom jentene og mellom jentene og de foresatte.

Informanter fra en annen bydel forteller om en opplevelse av at Sisterhood-metodikken over tid viser endringer i jenters atferd. Erfaringen er at jentene over tid finner et sunt felleskap hvor de kan være seg selv og blomstre i et trygt miljø, heller enn i et miljø som er preget av usikkerhet og konflikt.

Bydelens tjenestetilbud for barn og unge

Bydel Stovner har et rikt fritidstilbud for både barn og ungdom. Tilbudene er både rettet mot ungdom generelt, samt at det organiseres særskilte arenaer og aktiviteter kun for jenter. Informantene forteller at arenaer hvor jenter opplever at de er trygge og kan være seg selv, uten tilstedeværelse fra andre gutter og også utvidet nettverk og familie, er viktig for mange jenter på Stovner.

Flere jenter beskriver at de på disse arenaene møter voksne som får tillit hos dem. Tilliten kjennetegnes ved at de samme voksne er til stede over tid, er tilgjengelige og oppsøkende, og at de aktivt er til stede på arenaer der jentene selv er. Tjenesteinformantene som jobber i disse tiltakene, forteller også at det ofte er på disse arenaene at de identifiserer tidlige tegn på konflikt, hører historier om konflikter som eskalerer eller voldsepisoder mellom jenter som enten har skjedd eller er planlagte.

Noen jenter forklarer at de har varierte erfaringer med tilbudene i bydelen. Noen av informantene oppsøker for eksempel ikke fritidstilbudene fordi de ikke opplever dem som relevante, mens andre ikke opplever at det er de rette stedene for dem for å finne sitt sosiale fellesskap. Noen mener også at enkelte fritidstilbud anses som mindre «kule», og at dette er en grunn til at man trekker seg unna tiltakene. En jente forteller spesielt om at det er noen av tilbudene som er ansett som et «sted man bare ikke skal være – det er bare ikke et sted hvor vi henger», og forteller videre at det går i bølger hvilke tilbud som er kule og ikke.

Samtidig viser funnene at det særlig er i perioder med konflikt at jentene trekker seg bort fra fritidsarenaene. Når man står midt i krevende eller eskalerende konflikter, oppleves det ofte vanskelig å møte opp på aktiviteter. Flere beskriver at de i slike situasjoner trekker seg unna, enten for å unngå andre involverte eller fordi belastningen blir for stor.

Dette innebærer at de arenaene som i utgangspunktet kan fungere som trygge møteplasser og viktige kontaktpunkter med voksne, i praksis blir mindre tilgjengelige nettopp når behovet er størst. Det understreker betydningen av at tjenester ikke bare er tilgjengelige, men også arbeider aktivt og oppsøkende. Tidlig og tett tilstedeværelse er viktig for å kunne fange opp signaler på et tidlig tidspunkt, før konflikter eskalerer og før ungdom trekker seg ut av de arenaene hvor de ellers kunne blitt fanget opp.

Samarbeid mellom bydel Stovners tjenester og eksterne samarbeidspartnere

Tjenestene i bydel Stovner beskriver en sterk vilje til å samarbeide på tvers av avdelinger og med eksterne aktører i arbeidet med konflikt og vold blant jenter. I praksis skjer mye av samarbeidet i direkte kontakt mellom enkeltansatte, for eksempel når en konflikt eller voldsepisode oppdages. Særlig oppsøkende tjenester og fritidsaktører samarbeider tett, fordi de møter de samme ungdommene i hverdagen. Dette trekkes frem som en styrke, og samarbeidet er ofte lavterskel og fleksibelt.

Samtidig viser funnene at samarbeidet i stor grad er relasjonsbasert. Det fungerer ofte godt fordi ansatte kjenner hverandre fra før og vet hvem de skal kontakte. Dette gjør samarbeidet effektivt i mange situasjoner, men også sårbart. Når samarbeid er avhengig av enkeltpersoner og relasjoner, kan det bli uforutsigbart og varierende kvalitet.

Flere tjenester peker på at det er et godt etablert samarbeid med enkelte eksterne aktører. Bydel Stovners tjenester, og skolene i bydelen, har ukentlig samarbeid med politiet. Aktører som Ungdom mot vold og Konfliktrådet kobles på å relevante saker knyttet til forebygging eller håndtering av saker. Samtidig er det et forbedringspotensial når det gjelder samarbeid internt i bydelen, hvor samhandlingen i større grad bør være like systematisk og velfungerende.

Et tydelig eksempel på samarbeid i praksis er gjennomføringen av stormøter i forbindelse med alvorlige konflikter. Tjenestene beskriver at slike møter gjør det mulig å samle relevante aktører raskt og mobilisere ressurser når situasjoner har eskalert. Erfaringene viser også at samarbeidet ofte fungerer bedre når bydelens beredskapsplan aktiveres. Da blir roller tydeligere og samhandlingen mer strukturert. Denne planen har som oftest blitt utløst i forbindelse med konflikt og vold blant gutter.

Samtidig peker flere informanter på at godt samarbeid ikke bør være avhengig av at en beredskapsplan er utløst. Som en tjenesteinformant uttrykker det: «Man må også klare å samarbeide godt i det daglige – ikke bare når en beredskapsplan er aktivert. Samarbeid bør være en integrert del av den ordinære praksisen, ikke noe som først fungerer i krisesituasjoner».

I 2025 oppsto det en konflikt med mange involverte jenter i bydelen. Tjenesteinformantene i bydelen kaller denne hendelsen «jentekonfliktsaken», og trekkes frem som et eksempel på hvordan både styrker og utfordringer i samarbeidet ble synlig. Dette var en konflikt som eskalerte til alvorlig digital, fysisk og psykisk vold. Det ble blant annet delt videoer av jenter i fysisk konflikt på sosiale medier. I denne saken ble det gjennomført et stormøte med deltakelse fra flere tjenester i bydelen, skoler, foresatte, samt eksterne aktører

som politi, Konfliktrådet og Ungdom mot vold. Flere beskriver dette som et viktig tiltak for å synliggjøre alvorret overfor jentene og deres foresatte.

Samtidig viser erfaringene fra håndtering av denne saken også noen utfordringer. Flere aktører opplevde at de ble involvert for sent, og at det var begrenset tid til forberedelse. Det pekes også på uklar rollefordeling, svak informasjonsflyt og behov for bedre koordinering i forkant. Noen informanter forteller om at de i etterkant ikke har oversikt over hvordan det har gått med de involverte jentene, noe som tyder på at oppfølgingen ikke har vært tilstrekkelig samordnet.

Samlet sett viser dette at det er en sterk vilje og flere gode erfaringer med samarbeid i bydelen. Samtidig vises også et behov for å videreutvikle mer strukturerte og robuste former for samhandling. Dette gjelder særlig internt i bydelen, og i overgangen mellom akutt håndtering og videre oppfølging.

4.3.2 Utfordringer i tjenesteapparatet i bydel Stovner

Funnene vi redegjorde for ovenfor, viser at det gjøres mye godt arbeid i bydelen, og at det er høy kompetanse og vilje til innsats i tjenestene. Samtidig peker funnene på noen gjennomgående utfordringer som påvirker hvor hvilken effekt arbeidet får.

Særlig forteller informantene om utfordringer knyttet til hvordan konflikter identifiseres og håndteres. Relasjonelle og digitale konflikter kan være vanskelige å oppdage, og det er variasjon i hvordan de forstås og følges opp. Videre peker tjenestene på utfordringer med informasjonsdeling, blant annet knyttet til usikkerhet rundt taushetsplikt. Dette kan føre til at viktig informasjon ikke deles i tide mellom tjenestene, og at oppfølgingen blir fragmentert.

Funnene tyder også på at innsatsen ofte kommer sent i konfliktforløpene, når situasjonene allerede har eskalert til et nivå som får konsekvenser for de involverte. Samtidig opplever flere ansatte i tjenestene begrenset kapasitet til systematisk forebyggende arbeid. Behov for tydeligere koordinering og en mer helhetlig tilnærming på tvers av tjenester løftes frem av flere.

Samlet sett viser dette at utfordringene ikke først og fremst handler om *manglende innsats*, men om *hvordan* arbeidet er organisert og samordnet. Dette danner utgangspunktet for de videre analysene av tjenestenes arbeid i kapittel 5.

Varierende identifisering og håndtering av konflikt blant jenter

Et gjennomgående funn i kartleggingen er at det er variasjon i hvordan konflikter blant jenter identifiseres og forstås på tvers av tjenester, særlig i skolen. Flere informanter på skolen beskriver at relasjonelle konflikter i noen tilfeller tolkes som "jentekrangling" eller mindre alvorlige hendelser, noe som kan påvirke hvordan situasjonene følges opp.

Dette kan bidra til at tidlige tegn på konflikt, som endringer i gruppedynamikk, baksnakking eller sosial ekskludering, i mindre grad fanges opp eller løftes videre. Flere informanter peker på at slike uttrykk ofte er mindre synlige enn fysisk konflikt, og derfor vanskeligere å identifisere som bekymringsfulle på et tidlig tidspunkt. Samtidig opplever enkelte av informantene fra skolene denne dynamikken mellom jentene, men at det er utfordrende å jobbe med å håndtere denne dynamikken før den eskalerer til en større konflikt eller vold.

Eksempler fra skolehverdagen viser at ansatte i noen tilfeller opplever usikkerhet knyttet til når konflikter bør håndteres innenfor det ordinære arbeidet i klassen, og når det er behov for mer systematisk oppfølging eller involvering av andre tjenester. Denne usikkerheten knytter seg særlig til konflikter som utvikler seg over tid, uten tydelige enkelthendelser.

Funnene tyder også på at det ikke er en felles forståelse av hva som kjennetegner bekymringsfulle konflikter blant jenter, eller når det er hensiktsmessig å gripe inn, selv om ansatte har en følelse av at noe foregår. For eksempel observerer vi flere ganger i datamaterialet et skille mellom lærere og miljøarbeidernes forståelse av konflikt blant jenter og når man skal gripe inn, der miljøarbeiderne raskere hadde grepet inn enn lærerne for å stoppe eller mildne konflikten. Dette kan føre til at konflikter håndteres ulikt, og at oppfølging i større grad blir avhengig av individuelle vurderinger.

Manglende informasjonsdeling og taushetsplikt

Et annet sentralt funn i kartleggingen er at manglende informasjonsdeling, uklare ansvarsforhold og begrenset koordinering mellom tjenester oppleves som barrierer i arbeidet med konflikter blant jenter. Samtlige informanter i tjenestene, både tjenester som jobber i fritidstilbud, samt lærere, helsearbeidere og miljøarbeidere på skolene, beskriver at det ikke finnes en tilstrekkelig felles oversikt over hvilke saker som pågår eller hvem som har ansvar for oppfølging. Dette kan føre til at saker blir liggende mellom tjenester uten at noen har et helhetlig ansvar.

Flere informanter, blant annet fra skole og helsetjenester, beskriver at de i noen tilfeller mottar for lite eller for sen informasjon om ungdom som er involvert i konflikter eller voldssituasjoner. Dette kan gjøre det vanskelig å gi god og koordinert oppfølging. Samtidig beskriver enkelte jenter at de opplever det som krevende å etablere tillit til hjelpeapparatet når de ikke opplever å bli forstått eller møtt på en måte som tar deres situasjon på alvor.

Informantene forteller videre at utfordringer i informasjonsdeling særlig gjør seg gjeldende i saker med lav til moderat bekymring, hvor det ikke alltid er tydelig hvem som skal ta ansvar eller når informasjon bør deles. Flere informanter beskriver at samarbeid i slike saker ofte blir personavhengig og mindre systematisk.

Taushetsplikt trekkes frem som en sentral utfordring i slike situasjoner. Informantene beskriver at regelverket oppleves som komplekst, og at det kan være usikkerhet knyttet til hva som kan deles og når. Dette kan bidra til en praksis hvor informasjon holdes tilbake, også i situasjoner hvor det kunne vært grunnlag for å dele.

Dette understøttes av erfaringer fra andre kartlegginger i bydelen og kommunen, hvor det pekes på et gap mellom det juridiske handlingsrommet for informasjonsdeling og hvordan dette praktiseres. Flere ansatte opplever at de er usikre på regelverket, særlig i forebyggende arbeid og i saker med lavere alvorlighetsgrad, noe som kan føre til en mer restriktiv praksis (Menon Economics, 2025). Samtidig beskrives det at samtykke ofte benyttes som hovedgrunnlag for informasjonsdeling, mens andre muligheter i regelverket i mindre grad tas i bruk. Dette kan bidra til forsinkelser i oppfølgingen (Menon Economics, 2025).

Dette bildet gjenfinnes også i politiets beskrivelser i vårt materiale. Politiet har et eget handlingsrom for informasjonsdeling i forebyggende arbeid, men fremhever selv at dette i praksis ikke alltid utnyttes fullt ut. I både intervjuer og workshop beskrives usikkerhet knyttet til regelverk, ulik praksis og manglende felles forståelse med øvrige tjenester som årsaker til at informasjon deles i mindre grad enn det kunne vært grunnlag for. Dette kan føre til at relevant informasjon ikke bringes videre, eller at den deles på et senere tidspunkt i konfliktforløpet.

I workshopen med tjenestene i bydelen ble taushetsplikt gjentatte ganger trukket frem som en sentral flaskehals for samarbeid:

«Taushetsplikten: 1) Ting blir ikke delt, men som kan deles 2) Ungdommen holder igjen, ønsker ikke at det skal deles [...]»

«Handlingsrommet i taushetsplikten og anledning til unntak må ut. [...]»

«Taushetsplikten til hinder for godt samarbeid – «til barnets beste».»

«Taushetsplikt til hinder og mangel på kunnskap om unntaksbestemmelsene som gir mulighet for å dele.»

Samlet sett tyder funnene på at utfordringene i stor grad handler om usikkerhet, ulik forståelse av handlingsrommet og manglende strukturer for informasjonsdeling, snarere enn manglende vilje til samarbeid. Dette kan bidra til fragmentert oppfølging og redusere muligheten for tidlig og koordinert innsats. Funnene samsvarer med mønsteret som kommer frem i analysen av konflikters utviklingsforløp, hvor manglende informasjonsdeling kan bidra til at konflikter utvikler seg over tid før de fanges opp og håndteres.

Sen innsats og begrenset forebyggende kapasitet

Funnene viser at tiltak i mange tilfeller iverksettes sent i konfliktforløpet, ofte først når situasjoner har utviklet seg til et mer alvorlig nivå. Flere tjenesteinformanter beskriver at konflikter kan pågå over tid før de fanges opp, og at de da allerede har fått betydelige konsekvenser for de involverte. En tjenesteinformant beskriver at de opplever at jentene ikke alltid får god oppfølging og at sårbare gutter raskere får hjelp enn jenter:

«Vi får til gode tiltak rundt guttene som skaper overskrifter og støy ute, mens det ofte er vanskeligere å få til raskere og gode løsninger rundt jentene.» - Tjenesteinformant

Tjenesteinformanter som arbeider forebyggende, både i skolen og i ungdomstjenester, beskriver en opplevelse av at tidligere og mer relasjonsbasert innsats gir bedre resultater i arbeidet med jenter i konflikt. Tiltak som samtalegrupper og metodikker som Sisterhood trekkes frem som nyttige, særlig fordi de gir rom for refleksjon, relasjonsbygging og håndtering av konflikter før de utvikler seg videre.

Flere informanter peker på betydningen av voksne som har kapasitet til å arbeide tett med ungdom over tid. Tilstedeværelse av miljøarbeidere i skolen trekkes frem som særlig viktig. Disse ansatte har mulighet til å følge opp elever både i grupper og én-til-én, og beskrives som trygge voksne som ungdom oppsøker i krevende situasjoner.

Samtidig beskriver flere skoler mangel på miljøarbeidere og andre som jobber på samme måte, som en utfordring. Informanter peker på at lærere i begrenset grad har kapasitet til å prioritere forebyggende arbeid ved siden av undervisning, noe som kan gjøre det vanskelig å arbeide systematisk med relasjoner og tidlig oppfølging.

Jenteinformanter som har erfaring med skoler hvor miljøarbeidere er til stede, beskriver også økt trygghet og tilgjengelighet. Flere fremhever at det er lettere å åpne seg for voksne som er til stede over tid og oppleves som relasjonsnære.

Disse funnene samsvarer med erfaringer fra andre kartlegginger i Oslo kommune, blant annet behovskartleggingen ved Vahl skole og følgeevalueringen av levekårssatsingen (Rambøll 2025; Rambøll 2024). Her fremheves miljøarbeidere som en sentral ressurs i arbeidet med skolemiljø, fravær og forebygging, og som en viktig del av laget rundt eleven. Samtidig pekes det på at dagens skolebudsjetter i begrenset grad gir rom for å opprettholde denne typen ressurser i nødvendig omfang, noe som svekker skolens mulighet til å arbeide systematisk og forebyggende over tid.

Behov for tydeligere koordinering og helhetlig systeminnsats

Funnene i kartleggingen viser at flere av utfordringene i arbeidet med konflikter og vold blant jenter handler om koordinering, samhandling og felles forståelse på tvers av tjenester. Flere informanter beskriver et behov for tydeligere strukturer for hvordan saker relatert til konflikt og vold blant jenter følges opp, særlig når flere aktører er involvert.

I denne sammenhengen viser informantene til etablerte samarbeidsstrukturer, blant annet gjennom SLT-modellen (SaLTo i Oslo kommune), som et viktig rammeverk for koordinering. Samtidig tyder funnene på at det er variasjon i hvordan disse strukturene forstås og brukes i praksis i arbeidet med konflikter blant jenter. Dette gjelder særlig behovet for en felles forståelse av hva som utgjør bekymringsfulle konflikter, hvordan informasjon deles og hvordan ansvar fordeles mellom aktører.

Datamaterialet viser også et nyansert bilde av hvordan SaLTo-samarbeidet oppleves i bydelen. Flere ansatte i tjenestene beskriver et potensial for å bruke SaLTo mer aktivt og målrettet, særlig i saker som utvikler seg over tid eller kan eskalere. Det etterspørres i større grad støtte, rådgivning og bistand til å koble på relevante aktører tidlig i forløpet. En tjenesteinformant trekker også frem at de deltar på SaLTo-møter, men er usikker på hvilken effekt møtene har for deres håndterende arbeid i praksis. Samtidig fremkommer det at SaLTo-funksjonen selv opplever å arbeide i tråd med mandatet og de rammene som er definert for rollen. Dette tyder på at det eksisterer ulike oppfatninger av hva funksjonen innebærer, og hvilke forventninger som bør stilles til den i praksis.

På tvers av funnene beskriver flere informanter et behov for en tydeligere funksjon som kan bidra både til faglig utvikling på området og til koordinering i konkrete saker. Dette gjelder særlig i situasjoner hvor konflikter utvikler seg over tid og involverer flere aktører. Våre funn gir ikke grunnlag for å konkludere med at denne funksjonen nødvendigvis bør ligge hos én aktør, men informantene peker på et behov for at den er tydelig definert og operativ i praksis. Flere informanter beskriver også at eksisterende samhandlingsarenaer i begrenset grad fanger opp relasjonelle og digitale konflikter, som ofte utvikler seg utenfor tradisjonelle observasjonsflater. Dette kan bidra til at konflikter først løftes inn i tverrfaglige fora etter at de har utviklet seg over tid.

Et konkret eksempel som illustrerer både styrker og utfordringer i dagens system, er gjennomføringen av stormøter i forbindelse med alvorlige konfliktsituasjoner. Flere informanter trekker frem at slike møter bidrar til å samle relevante aktører raskt, og representerer en viktig mobilisering når situasjoner har eskalert. Enkelte tjenesteinformanter som jobber på skoler etterspør også mer samarbeid på tvers av skoler, da noen konflikter kan være mellom elever fra forskjellige skoler.

Samtidig peker informantene på at denne typen tiltak i hovedsak iverksettes sent i forløpet, og i mindre grad er koblet til en mer systematisk oppfølging i etterkant. Stormøtene kan dermed forstås som et uttrykk for at

systemet evner å håndtere akutte situasjoner, samtidig som de illustrerer at innsatsen i større grad skjer når konfliktene allerede har utviklet seg.

Overordnet ser vi at de beskrevne utfordringene i mindre grad handler om mangel på tiltak, og i større grad om hvordan eksisterende ressurser brukes og samspiller i praksis. Flere informanter peker på behov for tydeligere strukturer for samarbeid, bedre informasjonsflyt og tidligere innsats, slik at konflikter kan identifiseres og følges opp på et tidligere tidspunkt.

4.3.2 Læringspunkter fra andre bydeler og kommuner

Kartleggingen viser at bydel Stovner ikke står alene i møte med utfordringer knyttet til konflikter og vold blant jenter. Erfaringer fra andre bydeler og kommuner, slik de kommer frem gjennom intervjuer og øvrig datamateriale, peker på noen gjennomgående grep som informantene vurderer som relevante i arbeidet med tematikken.

Et sentralt læringspunkt handler om [betydningen av tydelige samhandlingsstrukturer](#). Informanter beskriver at samarbeid fungerer best når roller og ansvar er avklart, og når det finnes arenaer som bidrar til felles situasjonsforståelse. I flere sammenhenger trekkes SLT-strukturen frem som et viktig rammeverk, særlig når den oppleves som relevant også i det daglige arbeidet. Dette samsvarer med funn fra workshop, hvor det pekes på behov for tettere samarbeid, bedre kjennskap mellom tjenester og mer koordinert oppfølging i enkeltsaker.

En informant fremhever hvordan SLT-arbeidet i kommunen fungerer godt fordi det er små avstander mellom tjenestene, og at arbeid knyttet til for eksempel grunnskole blir enklere når SLT-koordinator og skole er ansatt under samme organisasjon. Informanten opplever at dette bidrar positivt inn i det koordinerende arbeidet fordi det gir mulighet til å sette i gang tiltak raskt. Det oppleves også å bidra til bedre kommunikasjonslinjer og tettere samarbeid fra kommuneledelsen og ut til utførende tjenester, og også mellom de ulike tjenestene i kommunen. Dette bidrar til at de opplever å ha en god rigg som kan handle tidlig og tett på når det oppstår akutte situasjoner.

Et annet læringspunkt som går igjen, er betydningen av [relasjonell kompetanse](#) og [tilstedeværelse over tid](#). Både i materialet fra Stovner og i eksterne erfaringer beskrives funksjoner som uteteam, miljøarbeidere og andre relasjonsbærende roller som sentrale. Informanter fremhever særlig verdien av voksne som er til stede på ungdommenes arenaer, og som over tid kan bygge tillit og fange opp endringer i miljøene. Dette kommer spesielt godt frem i intervjuet med informanten fra kommunen med eksempelet i Tekstboks 1 under, men også i samtaler med andre bydeler som opplever at samtalegrupper burde gjennomføres over minst ett år. En annen informant peker på hvordan relasjonsarbeid i bunn og grunn er kompetansen man trenger i forebyggende arbeid blant barn og ungdom, og at det handler om at alle barn og unge er unike og får ulike relasjoner til ulike arbeidere.

Videre peker flere informanter på behovet for en mer [bevisst tilnærming til jenters konflikter](#) i det forebyggende arbeidet. Dette innebærer blant annet å ha språk og tiltak som tar høyde for at konflikter mellom jenter ofte er relasjonelle, indirekte og tett knyttet til sosiale dynamikker. I workshopen fremheves også behov for arenaer hvor jenter kan møtes, snakke sammen og reflektere over relasjoner i trygge rammer.

En av de eksterne informantene snakker om kjønnsbasert forebygging, og hvordan man i utvikling av ulike metodikker har sett at det er hensiktsmessig å ha tiltak fordelt på kjønn. For eksempel pekes det på hvordan man må tilrettelegge på ulike måter gjennom antall deltakere og hvordan man tilnærmer seg samtalene når

man gjennomfører samtalegrupper med jenter kontra gutter. Samtalegrupper er et eksempel på et tiltak som oppleves å gi jenter bedre utbytte enn gutter, både blant interne og eksterne tjenesteinformanter.

Et annet læringspunkt er betydningen av **tidlig innsats** og **fleksibilitet i hvor og hvordan arbeidet gjennomføres**. Informanter beskriver at det er viktig å komme inn før konflikter eskalerer, og å arbeide på tvers av arenaer som skole, fritid og nærmiljø. Flere peker på behov for verktøy og tilnærminger som gjør det mulig å jobbe med gruppedynamikk og relasjoner i en tidlig fase.

En informant sier i intervjuet på at det handler om å fange opp barn og få inn tiltak før det har gått for langt, og peker på at for eksempel foreldrestøttene hjelp gjennom veiledning tar for lang tid når utageringen først skjer. Det er derfor behov for å være tidlig inne med denne typen arbeid. Informanten peker også på hvordan man i forebyggende arbeid trenger kompetanse innen mange ulike temaer, og at det også er viktig å ha variasjon i personene som arbeider mot barn og unge. Som nevnt vil hver ungdom utvikle ulike forhold til ulike voksne, og at man derfor trenger variasjon i personalet som kan møte ungdommen på en måte som bidrar til en positiv utvikling. Dette gjelder også fleksibilitet i hvordan arbeidet utføres, som følge av den metodikken arbeideren opplever treffer best.

Foreldreinvolvering trekkes også frem som et viktig element. Informanter peker på at samarbeid med foresatte ofte kommer sent i forløpet, og at det er behov for å etablere kontakt tidligere. Workshopmaterialet viser også et ønske om mer systematisk arbeid rettet mot foreldre, både når det gjelder informasjon, dialog og samarbeid.

I flere av intervjuene bli manglende oppfølging av foreldre pekt på som en risikofaktor for utøvelse av vold. Videre peker de også på viktigheten av et godt samarbeid mellom kommunenes ulike tjenester og hjemmet. En informant peker på hvordan de jobber forebyggende gjennom å hjelpe foresatte med veiledning og hjelp til å skaffe seg arbeid eller helsehjelp. Slik type støtte må også tidlig inn, fordi det kan være utfordrende å reparere relasjonen mellom foresatte og ungdommen i etterkant. Et godt forhold mellom foresatte og barn blir pekt på som viktig for utviklingen av relasjoner mellom barnet eller ungdommen og andre voksne, og kan slik bidra til bedre kontakt med kommunens tjenester dersom det skulle oppstå behov.

Samlet sett peker materialet på noen læringspunkter som vurderes som relevante for videre arbeid i bydelen. Dette handler særlig om å styrke samhandling mellom tjenester, øke relasjonell kapasitet nær ungdommene, utvikle mer målrettede tilnærminger til jenters konflikter, og å komme tidligere inn i konfliktforløp. Funnene tyder samtidig på at slike grep må tilpasses lokale forhold, og at det ikke er én enkelt modell som kan overføres direkte. Under utdyper vi ett konkret arbeid som gjøres i en kommune som jobber aktivt og mye med målrettet forebyggingsarbeid.

Eksempel fra ekstern kommune: Helhetlig forebyggende arbeid som funker

Et eksempel på en kommune som har utviklet et mer helhetlig arbeid med ungdomskriminalitet, konflikt og vold, beskriver et arbeid som har vokst frem over tid. Blant annet har de jobbet målrettet med endringer i ungdomsmiljøene etter en omorganisering av kommunen. Etter en omorganisering erfarte kommunen at ungdom i større grad beveget seg på tvers av geografiske områder, og i økende grad møttes på tvers av skoler og bydeler. Sosiale medier og et godt busstilbud trekkes frem som viktige forklaringer.

Som svar på denne utviklingen etablerte kommunen nye strukturer for bedre oversikt og samhandling, blant annet en modell med områdekontakter og en kommunal koordineringsfunksjon. Informanten beskriver behovet slik:

«Områdekontaktene har oversikt over sitt område, samtidig som de har oversikt på kommunalt nivå. Det trengte vi fordi ikke en skole eller en bydel hadde oversikt da.» - Ekstern tjenesteinformant

Kommunen etablerte også en oppsøkende tjeneste som er til stede både i skolene på dagtid og ute på kveldstid, som et grep for å bygge relasjon til ungdommene og følge med på situasjonen. Informanten forklarer:

«De er ute på kvelden. Men ikke bare i kvelden, de er også på skolene på dagtid ... Når de jobber både på skolen, og i tillegg er ute på kvelden, så de blir viktige aktører for å gå i relasjon med ungdommene.»
- Ekstern tjenesteinformant

Et gjennomgående poeng i intervjuet er betydningen av å være tett på ungdommene før konfliktene vokser seg store. Informanten beskriver at de forsøker å komme inn tidlig, bygge relasjon og koble ungdommene på andre arenaer og aktiviteter.

Foreldrene trekkes også frem som en viktig del av arbeidet. Informanten beskriver at kommunen har brukt familieråd og foreldreråd på tvers av skoler for å samle foreldre til ungdommer i samme miljøer, med praktisk tilrettelegging (blant annet tolk) og felles handlingsplan for videre samarbeid.

I intervjuet fremkommer det også at kommunen arbeider på flere nivåer samtidig. Enkelte ungdommer får individuell oppfølging, samtidig som det arbeides parallelt med foreldre, grupper og lokalmiljø. Informanten beskriver at kommunen har vært bevisst på å trygge fritidsarenaer og lokalmiljø, slik at også ungdom som ikke er direkte involvert i konfliktene, opplever trygghet. Samtidig fremheves betydningen av at noen har et tydelig ansvar for å se helheten på tvers av tjenester og sektorer. Informanten peker på at mange av utfordringene ungdommene står i, ofte faller mellom ulike ansvarsområder:

«Det er på en måte ingens ansvar, samtidig alles ansvar.» - Ekstern tjenesteinformant

Videre beskriver informanten at kommunen har etablert en tjeneste som fyller rommet mellom de eksisterende tjenestene, og at det er her de har lyktes på en måte som ikke alle kommuner gjør. Hun understreker at kommunen har satset både på koordinering og operativ kapasitet, og peker på at oversikt alene ikke er tilstrekkelig dersom ingen har tydelig mandat og ressurser til å følge opp. Samarbeid må derfor fungere i det daglige arbeidet, ikke bare i akutte situasjoner. Kommunen løftes frem som eksempel fordi de har arbeidet systematisk med å bygge et mer sammenhengende tjenesteapparat gjennom å kombinere oversikt, relasjonsarbeid, foreldreinvolvering og tiltak på flere nivåer samtidig.

4.4 Oppsummering av hovedfunn

Kartleggingen viser at konflikter og vold blant jenter er sammensatte og utvikler seg over tid. Funnene peker på noen gjennomgående mønstre:

Kartleggingstema 1: Fenomenet konflikt og vold blant jenter og målgruppens opplevelser

Konfliktene starter ofte i det små, men kan eskalere over tid. De oppstår gjerne gjennom blikk, kommentarer eller misforståelser, men utvikler seg gjennom relasjoner, gruppedynamikk og digitale prosesser. Konfliktene er sjelden enkeltstående hendelser, men del av lengre forløp.

Relasjoner og tilhørighet er en sentral drivkraft. Vennskap, sosial status og frykt for å bli ekskludert er viktige faktorer. Konflikter handler derfor ikke bare om hendelser, men om posisjon og tilhørighet i grupper. Rollene kan også skifte, og jenter kan være både utøver og utsatt.

Digitale arenaer forsterker konfliktene. Sosiale medier øker tempoet, rekkevidden og varigheten. Konflikter får et publikum, involverer flere og blir vanskeligere å trekke seg ut av. Digitale prosesser oppleves som særlig belastende for jentene og utfordrende for tjenestene.

Konfliktene har tydelige psykiske konsekvenser. Langvarige konflikter preget av ekskludering, ryktespredning og digital eksponering fører til stress, utrygghet og redusert selvfølelse. For noen påvirker dette skolegang, helse og relasjoner over tid.

Jenters konflikter skiller seg fra gutters. De er oftere relasjonelle, indirekte og mindre synlige, og utvikler seg over lengre tid. Samtidig har tjenestene mer erfaring med å håndtere konflikter blant gutter, noe som kan bidra til at jenters konflikter fanges opp senere.

Omfanget er uklart, men karakteren er i endring. Kartleggingen gir ikke grunnlag for å si at konfliktnivået har økt, men peker på at konfliktene i større grad utspiller seg digitalt og får nye uttrykk.

Kartleggingstema 2: Opplevd støtte og tillitsfulle voksne

Foreldre og tjenester er viktige, men forutsetningene varierer. Noen jenter har tett oppfølging fra foresatte og trygge voksne, mens andre har mindre støtte. Tjenester som lykkes, kjennetegnes av relasjonskompetanse og tilstedeværelse over tid.

Kartleggingstema 3: Eksisterende tiltak og beste praksis

Det finnes gode tiltak og sterke fagmiljøer. Bydel Stovner har flere velfungerende tiltak og praksiser som bidrar til økt trygghet for jentene og bedre håndtering av konflikter. Dette gjelder særlig arbeid som bygger på relasjoner og tilstedeværelse over tid. Miljøarbeidere, oppsøkende tjenester, ansatte i barnevern, fritidstilbud og metoder som Sisterhood og jentegrupper trekkes frem som viktige arenaer hvor jenter møter trygge voksne. Tjenestene viser også en sterk evne til å fange opp utviklingstrekk i ungdomsmiljøene og til å samarbeide med eksterne aktører.

Samtidig er det tydelige utfordringer i systemet. Kartleggingen viser flere forhold som gjør det krevende å identifisere, forebygge og håndtere konflikter tidlig nok. Konflikter mellom jenter forstås og håndteres ulikt på tvers av tjenester, og relasjonelle konflikter tolkes ofte som mindre alvorlige. Dette bidrar til at innsatsen kommer sent, og at oppfølgingen varierer. Manglende informasjonsdeling, delvis knyttet til usikkerhet rundt taushetsplikt, gjør det vanskelig å etablere et helhetlig bilde og koordinert innsats. I tillegg iverksettes tiltak ofte først når konfliktene har eskalert, og jenter prioriteres i mindre grad enn gutter i oppfølgingssystemet.

Kapasitet og struktur begrenser det forebyggende arbeidet. Flere tjenester peker på at manglende kapasitet, særlig knyttet til miljøarbeidere, begrenser muligheten for tidlig og tett oppfølging. Samtidig er det behov for tydeligere strukturer for samordning, en felles forståelse av hva som er bekymringsfullt, og klarere ansvar i oppfølgingen. Uten dette blir arbeidet mer personavhengig og mindre systematisk.

Det finnes relevante læringspunkter fra andre kommuner. Erfaringer fra andre kommuner viser at tydelige samhandlingsstrukturer, med klare roller og ansvar, kan styrke både forebygging og håndtering. Videre fremheves betydningen av relasjonell kapasitet og tilstedeværelse over tid, samt en mer aktiv og bevisst

tilnærming til jenters konflikter, som ofte er mer dynamiske og mindre synlige enn gutters. Tidlig innsats og systematisk involvering av foresatte pekes også på som sentrale faktorer.

Bydelen har et godt utgangspunkt for videre utvikling. Selv om kartleggingen avdekker flere utfordringer, viser den også at bydel Stovner har et solid fundament å bygge videre på. Eksisterende tiltak, kompetanse og samarbeidsarenaer utgjør viktige styrker. Dette gir gode forutsetninger for å videreutvikle arbeidet, særlig gjennom bedre samordning, tidligere innsats og en tydeligere felles forståelse av problematikken.

5. Analyse

I dette kapittelet analyserer vi funnene fra kartleggingen med mål om å identifisere hva som er drivere bak konflikter og vold blant jenter i Stovner bydel, og hvordan disse kan forstås i en bredere sammenheng. Analysen tar utgangspunkt i at konfliktene ikke kan forklares som enkeltstående hendelser eller som uttrykk for individuelle avvik alene. De må forstås som et resultat av flere forhold som virker sammen og forsterker hverandre over tid.

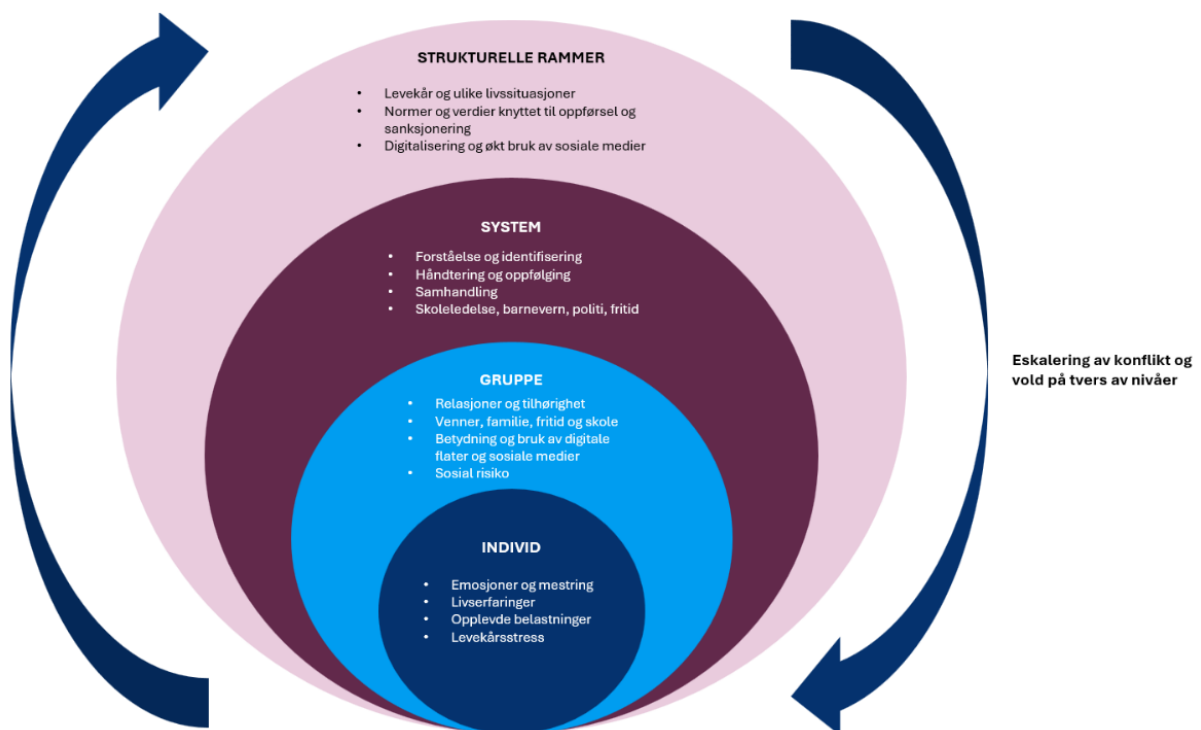

For å tydeliggjøre denne sammenhengen er analysen strukturert i fire nivåer.

1. **Fenomenet: Utvikling og eskalering:** Først beskrives fenomenet slik det ofte utspiller seg, og hvilke faktorer som ofte er til stede i de tilfellene der det blir alvorlig.
2. **Konflikter og vold på individnivå:** Deretter belyses hvordan konfliktene må forstås på individnivå, ut ifra faktorer som påvirker jentene individuelt.
3. **Konflikter og vold på gruppenivå:** Analysen går videre til gruppenivå og de relasjonelle forklaringene som driver i konfliktene.
4. **Konflikter og vold på systemnivå:** Til slutt analyseres systemnivået, med særlig vekt på hvordan konfliktene forstås, identifiseres og håndteres av voksne og ansatte i tjenestene.

Avslutningsvis samles analysen i en helhetlig forståelse av hva som driver konfliktene, og hvilke implikasjoner dette har for videre arbeid i Stovner bydel.

Figur 5-1 Illustrasjon av analysetilnærming, inspirert av Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell

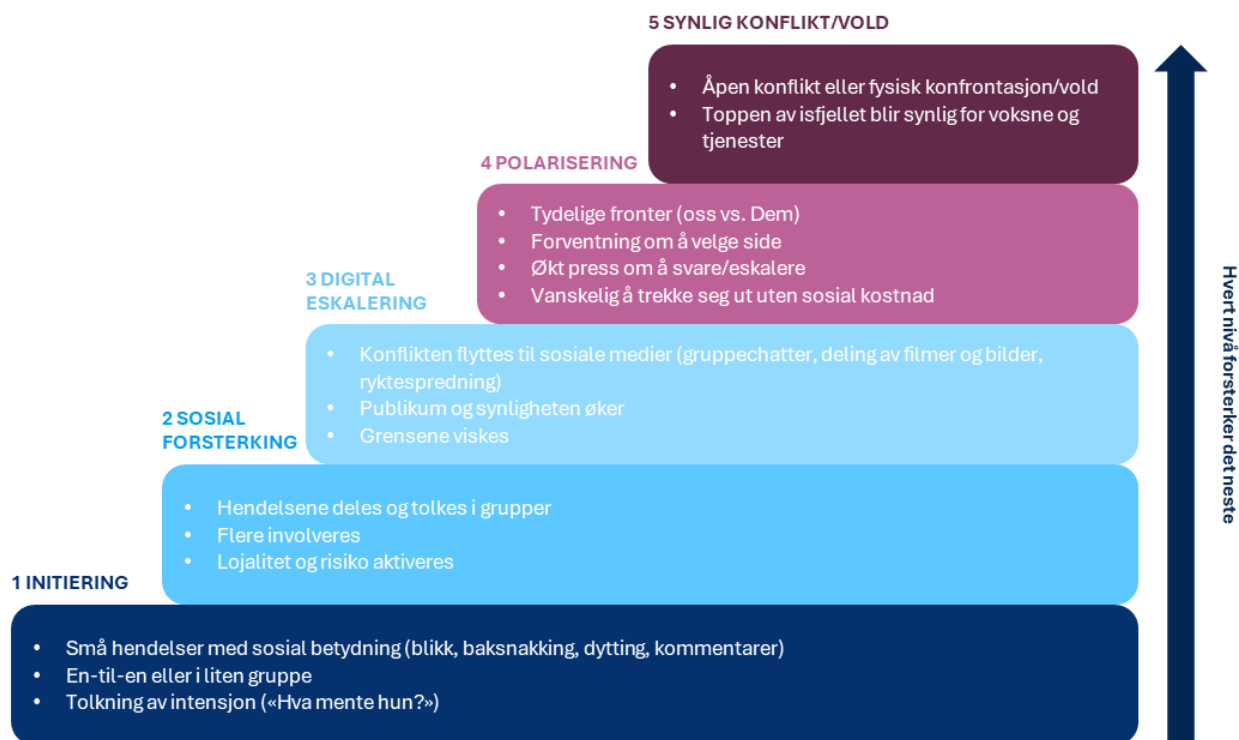
5.1 Fenomenet: Utvikling og eskalering av konflikt og vold

For å forstå hva som driver konflikter og vold blant jenter, må vi først se på hvordan konfliktene faktisk utvikler seg i praksis. Våre funn viser at konflikter og vold mellom jenter sjelden oppstår som enkeltstående hendelser. De utvikler seg over tid, gjennom et samspill mellom sosiale relasjoner, gruppedynamikk og digitale arenaer. Små hendelser kan gradvis vokse til større konflikter. I det følgende viser vi hvordan jenter deltar i konflikter for å unngå sosiale konsekvenser (gruppe), særlig i situasjoner med høy emosjonell belastning (individ), hvor konfliktene samtidig er synlige på sosiale medier (strukturelle rammer), og hvor voksne i liten grad fanger opp det som skjer (system).

5.1.1 Konflikters eskaleringsforløp

Funnene viser et tydelig mønster i hvordan konflikter mellom jenter utvikler seg over tid. Konfliktene starter sjelden som store hendelser, men vokser frem steg for steg. De utvikler seg i et samspill mellom relasjoner, sosiale prosesser og digitale plattformer. Dette gjør at konfliktene ofte blir større, mer komplekse og vanskeligere å stoppe. For å vise hvordan dette skjer i praksis, har vi identifisert et typisk forløp for hvordan konflikter eskalerer, basert på det jentene og tjenestene har beskrevet i samtaler med oss.

Figur 5.2 Konflikters eskaleringsløp

Konflikter starter ofte med små hendelser. Det kan være blikk, kommentarer, misforståelser eller en opplevelse av å bli oversett eller behandlet urettferdig. Hendelsene kan virke små, men får stor betydning i jentemiljøene. Mange begynner å tolke hva som ligger bak: «Hva mente hun egentlig?». Fra intervjuene med jentene vet vi at dette kan skape følelser som usikkerhet, krenkelse eller urettferdighet.

Deretter sprer konflikten seg gjennom sosiale prosesser. Hendelsen blir delt med venner, tolket og fortalt videre. Ofte endres historien underveis. Baksnacking, rykter og utestenging gjør at konflikten går fra å være mellom to personer til å involvere flere. Det dannes grupper, og lojalitet til venner blir viktig. For mange oppleves det vanskelig å være nøytral, fordi det kan føre til at man selv blir holdt utenfor.

I neste fase flyttes konflikten ofte over i digitale flater og sosiale medier. Her kan den få større rekkevidde og utvikle seg raskere. Gjennom meldinger, kommentarer, delinger og indirekte innlegg kan konflikten eskalere på kort tid. Flere kan bli involvert, og skillet mellom privat og offentlig blir uklart. Konflikten får ofte et publikum, noe som øker presset på de som er involvert.

Etter hvert blir frontene tydeligere. Det dannes klare "sider", og flere deltar, enten aktivt eller ved å støtte en av partene. Hvem man tilhører får stor betydning for hvordan man handler. I denne fasen forsterker konflikten seg selv. Handlinger tolkes ut fra hvilken side man står på, og det oppstår forventninger om å svare eller støtte egen gruppe. Samtidig blir det vanskeligere å trekke seg ut uten å tape sosialt.

I noen tilfeller utvikler dette seg til åpne konflikter eller fysisk vold. Det kan skje på skolen, i nærmiljøet eller på fritiden. Samtidig er den synlige konflikten ofte bare en liten del av det som har skjedd. Bak ligger det ofte en lengre periode med rykter, utestenging og digitale krenkelser.

Denne måten konflikter utvikler seg på, er viktig for å forstå både jentenes erfaringer, dynamikken i gruppene og utfordringene i tjenestene. Dette utdypes videre i de neste delene av analysen. Det er også viktig å forstå hvilken rolle digitale arenaer spiller. Sosiale medier er ikke bare en kanal for kommunikasjon, men påvirker hvordan konflikter utvikler seg, eskalerer og varer over tid. Det at konflikter mellom jenter ofte utvikler seg over tid før de blir synlige for voksne, samt at tiltak ofte kommer sent, når konfliktene allerede har blitt omfattende og alvorlige, peker på behovet for å oppdage konflikter tidligere og forstå bedre hva som driver dem.

5.1.2 Digitale forsterkere og høyere krav til tjenestearbeidet og foreldrerollen

Sosiale medier ikke bare en arena for konflikter, men en aktiv drivkraft som påvirker hvordan konflikter utvikler seg, eskalerer og varer over tid (Løvereide, 2018; Folkehelseinstituttet, 2025). Digitalisering, og utviklingen av kunstig intelligens, bidrar til at samfunnet i økende grad blir digitalisert og at flere unge mennesker befinner seg, og lever deler av sine liv, på sosiale medier. Dette skaper en økt iboende forventning til både foresatte, som har oppdrageransvaret for sine barn, og tjenestene, som skal jobbe forebyggende og håndterende med konflikt og vold. Forebygging som ikke inkluderer denne dimensjonen, vil derfor ha begrenset effekt. Dette har flere konkrete konsekvenser for tjenestene og foreldre.

For det første må tjenester og foreldre i større grad forstå hva som faktisk skjer digitalt. Konfliktene utvikler seg ofte utenfor de arenaene voksne har innsyn i, der selv politiet har begrenset praksis knyttet til oppfølging. Det betyr at tjenestene og foreldre må ha kompetanse til å tolke digitale signaler, og forstå hvordan konflikter kan utspille seg gjennom indirekte kommunikasjon, delinger og gruppeprosesser på nett og i de sosiale mediene som jentene bruker aktivt, som Snapchat og Instagram. Tjenesteinformanter og foreldre selv har ikke gitt uttrykk for at de har svake digitale ferdigheter eller at de ikke forstår utviklingen av sosiale medier. Samtidig peker tjenesteinformantene på et betydelig tidspress knyttet til hvor raskt konflikter utvikler og sprer seg på sosiale medier, i tillegg til at enkelte tjenester beskriver et digitalt språk blant jentene som kan være vanskelig å avkode.

Videre viser en studie fra Folkehelseinstituttet (2025) at foreldre som selv ikke har vokst opp med digitale medier, opplever å ha dårligere forutsetninger for å veilede og følge opp barn og ungdoms bruk av digitale og sosiale medier (Lidal et al., 2025). Foreldrene i studien er videre bekymret for negative konsekvenser av skjermbruk, som dårligere språkutvikling, konsentrasjon og skoleresultater, samt sosialt press, utenforskap og mobbing. Selv om våre foreldreinformanter ikke beskriver dette inngående, bør det basert på andre erfaringer tas i betraktning at svake digitale ferdigheter blant noen foreldre kan være en barriere for oppfølgingen av jentene.

Oppfølgingen av utsatte jenter bør også skje raskere. Tjenestene og jentene selv forklarer at konfliktene eskalerer digitalt, og dermed raskere enn de gjør fysisk. Det gjør at det er mindre rom for å vente og se. Tjenestene må derfor ha lav terskel for å gripe inn tidlig, før konfliktene sprer seg og får større omfang. For foreldrene skaper dette en utfordring, spesielt i de situasjonene hvor de ikke har innsyn i hva jentene gjør på sosiale medier.

For det tredje må tiltak i større grad rette seg mot grupper og miljøer, ikke bare enkeltpersoner. Når konflikter får et publikum og involverer flere, er det ikke tilstrekkelig å følge opp én eller to jenter. Arbeidet må også handle om hvordan gruppen påvirker og forsterker konflikten. Dette stiller økt krav og ansvar til tjenestene til å forstå de gruppebaserte dynamikkene. Mange tjenester har god relasjonell kompetanse, men flere ansatte i tjenestene bør kunne identifisere de *samme* mekanismene fordi konfliktene forflytter seg mellom arenaer og på og utenfor digitale flater.

For det fjerde må samarbeidet med foresatte styrkes. Foreldre kan i noen tilfeller ha begrenset innsyn og innsikt i hva som skjer digitalt, samtidig som mye av konflikten utspiller seg nettopp der. Enkelte jenter beskriver også et fravær av foresatte eller lite involvering av dem i sitt liv. Derfor er det viktig at tjenestene involverer foreldre tidlig i situasjoner der det har oppstått konflikt mellom jenter, og at foreldre gjennom tidligere involvering blir satt inn i og forstår hvordan de skal håndtere situasjoner knyttet til konflikter og vold som utarter på digitale flater.

For jentene selv innebærer konfliktens overgang til digitale flater at det blir vanskeligere å trekke seg ut av konflikter. Når konflikter er synlige, lagres og deles, kan det oppleves som risikabelt å ikke svare. Dette øker presset på å delta, og kan bidra til at konflikter varer lenger enn de ellers ville gjort.

Samlet betyr dette at arbeid med konflikter blant jenter må ta høyde for at konfliktene ikke lenger er avgrenset til tid og sted. De er kontinuerlige, synlige og kollektive. Dette krever en mer aktiv, tidlig og helhetlig tilnærming fra tjenestene.

5.2 Konflikter og vold på individnivå: Emosjoner, belastninger og handlingsrom

Beskrivelsen av hvordan konflikter utvikler seg, gir et viktig bilde av hva som skjer. Men den forklarer ikke alene hvorfor jenter deltar i konfliktene, eller hvordan de opplever dem. For å forstå dette må vi også se på individnivå, og hva jenter opplever, hvordan de håndterer følelser, relasjoner og belastning. På individnivå kan konflikter være to ting samtidig. De kan være en måte å håndtere vanskelige situasjoner på. Samtidig kan de føre til betydelig psykisk belastning.

5.2.1 Emosjonell regulering og mestring

Kartleggingen viser at konflikt og vold ofte brukes som en måte å håndtere følelser på. Jenter beskriver at konflikter kan oppstå når de opplever urett, avvísning, sjalusi eller sosial usikkerhet. Slike situasjoner kan utløse sterke følelser som det er vanskelig å håndtere på andre måter.

Forskning viser at ungdom i denne alderen ofte reagerer sterkere følelsesmessig, samtidig som evnen til å regulere følelser fortsatt er under utvikling (Steinberg, 2014). I situasjoner preget av stress eller opplevd krenkelse kan terskelen for å reagere med aggresjon være lavere (Dodge, 1991). Slike reaksjoner kan forstås som umiddelbare svar på noe som oppleves som truende eller belastende (Popovac, 2024).

Samtidig viser funnene at konflikt og vold ikke bare er spontane reaksjoner. De kan også ha en funksjon for den enkelte. Flere beskriver at konflikter kan gi en følelse av kontroll, mestring eller beskyttelse, særlig i situasjoner der man føler seg usikker, krenket eller maktesløs. Forskning viser at vold i noen tilfeller kan fungere som en måte å håndtere indre uro på, eller som et forsøk på å gjenopprette balanse (Faldet & Lekhal, 2013; Folkehelseinstituttet, 2020). Dette kan også forstås i lys av Popovacs (2024) beskrivelser av reaktiv aggresjon, hvor aggressive handlinger oppstår som følelsesmessige reaksjoner på opplevd krenkelse, avvísning eller trussel. Samtidig tyder funnene på at konfliktene i enkelte tilfeller også kan ha mer proaktive elementer, knyttet til sosial posisjonering, kontroll eller behov for å opprettholde status i gruppen. Disse reaksjonene må også ses i sammenheng med jentenes relasjoner. Opplevelser av avvísning, utenforskap eller sammenligning med andre kan forsterke følelsene og øke risikoen for konflikt (Crick & Grotpeter, 1995; Fonagy et al., 2002). Forskning viser også at ungdom i krevende situasjoner kan misforstå andres intensjoner, noe som kan føre til flere konflikter (Fonagy et al., 2002).

Konflikt og vold er derfor ikke bare normbrudd. Det kan også være en måte å håndtere en vanskelig situasjon på, særlig når andre løsninger oppleves som utilgjengelige. Det betyr ikke at det er en god strategi, men at den kan oppleves som nyttig der og da.

Samtidig viser forskning at slike strategier ofte virker kortsiktig, og at strategiene kan bidra til å forsterke både konflikter og psykiske belastninger over tid (Folkehelseinstituttet, 2020). Dette viser at vi må forstå konflikt og vold i lys av behov for støtte, regulering og mestring.

Dette betyr igjen at tiltak som kun handler om å stoppe atferd, ofte ikke er nok. Skal tiltak ha effekt, må de også ta tak i følelsene og behovene bak. Det innebærer å jobbe med emosjonsregulering, relasjoner og tydelige rammer (Folkehelseinstituttet, 2025; Lid et al., 2022; Popovac, 2024).

Selv om konflikt og vold i noen situasjoner kan oppleves som en måte å håndtere vanskelige følelser på, viser funnene at dette ofte har en høy kostnad for den enkelte. Over tid kan konfliktene føre til betydelige psykiske belastninger og påvirke viktige deler av jentenes liv, som skole, relasjoner og trivsel.

5.2.2 Psykiske belastninger og konsekvenser av opplevd konflikt og vold blant jenter

Funnene viser at konflikter og vold blant jenter kan føre til betydelige psykiske belastninger. Samtidig tyder materialet på at psykiske og sosiale belastninger også kan være en del av forklaringen på hvorfor enkelte jenter blir mer sårbare for å havne i konfliktfylte miljøer eller relasjoner preget av vold og uro.

Flere jenter i kartleggingen beskriver stress, utrygghet og lavere selvfølelse som følge av å være involvert i situasjoner med konflikt og vold. Belastningene påvirker hverdagen deres på ulike måter. Noen trekker seg unna andre sosialt, noen får problemer med å møte opp på skolen, mens andre får behov for oppfølging fra

helsetjenester. Enkelte jenter beskriver psykiske konsekvenser av vold og konflikt som har vart i flere år etter hendelsene fant sted. Flere informanter omtaler konsekvensene som alvorlige og fortsatt til stede i hverdagen.

Forskningen stemmer godt overens med disse funnene. Relasjonell og psykisk vold kan ha alvorlige konsekvenser for psykisk helse, særlig når belastningene varer over tid (Folkehelseinstituttet, 2020; Dinutvei.no, 2023). I motsetning til fysisk vold, som ofte er synlig, er relasjonell vold mer skjult og kan være vanskelig å oppdage, både for voksne og for omgivelsene rundt. Dette gjør at belastningen kan bygge seg opp over tid uten at noen griper inn. Langvarige konflikter kan føre til angst, depressive symptomer, lav selvfølelse og opplevelser av skam og utenforskap (Faldet & Lekhal, 2013; Folkehelseinstituttet, 2020). Dette kan igjen gjøre det vanskeligere å håndtere nye konflikter. Slik kan det oppstå en negativ sirkel hvor belastninger og konflikter forsterker hverandre over tid.

De psykiske belastningene må også ses i sammenheng med det som skjer digitalt og i gruppene rundt jentene. Flere informanter beskriver at det å bli eksponert på sosiale medier, enten gjennom ryktespredning, kommentarer eller deling av bilder og videoer, bidrar til et høyt stressnivå i hverdagen. Enkelte beskriver en vedvarende følelse av uro og mangel på kontroll, fordi de ikke vet hva som deles, hvem som ser det eller hvordan de skal få det stoppet. Denne opplevelsen deles også av foresatte og tjenester, som beskriver digitale konflikter som særlig krevende å håndtere, nettopp fordi de beveger seg raskt og ofte utenfor voksnes innsyn og kontroll.

Flere av belastningene som beskrives av informantene, påvirker også jentenes tilknytning til skole og hverdagsliv. Enkelte jenter forteller at konfliktene gjør det vanskelig å konsentrere seg i undervisningen, møte opp på skolen eller føle seg trygge i skolemiljøet. For noen utvikler dette seg til høyt fravær, sosial tilbaketrekning eller behov for tilrettelegging over lengre tid. Når konflikter varer over tid og oppleves som uforutsigbare eller altoppslukende, kan det også påvirke opplevelsen av tilhørighet og mestring i skolehverdagen. Konfliktene kan dermed bidra til en negativ spiral, hvor belastninger og utenforskap forsterker hverandre over tid.

Sosiale medier bidrar samtidig til at konflikter varer lenger og involverer flere. Belastningen blir dermed ikke bare knyttet til enkelthendelser, men til en vedvarende situasjon som kan følge jentene på tvers av skole, fritid og digitale arenaer. Over tid kan dette påvirke både psykisk helse, fungering i hverdagen og relasjoner til andre. Flere beskriver også en opplevelse av konstant uro og behov for å "følge med", fordi konfliktene kan blusse opp igjen når som helst eller få nytt liv gjennom digitale plattformer.

Når mange unge over tid lever med slike belastninger, får dette også en bredere betydning. Forskning viser at vedvarende psykososialt stress og relasjonell vold i ungdomsårene kan ha konsekvenser for psykisk helse, skolefungering og videre livsløp (Folkehelseinstituttet, 2020; 2025). Dette innebærer at konflikter og vold blant jenter ikke bare kan forstås som et individuelt problem, men også som en folkehelseutfordring.

Funnene synliggjør hvorfor det er viktig at bydelen arbeider forebyggende og helhetlig på tvers av tjenester og arenaer. Konsekvensene av konfliktene er ikke alltid synlige med en gang, men kan utvikle seg gradvis og påvirke jentenes liv på flere områder samtidig. Tidlig identifisering, bedre forståelse av relasjonell og digital vold og mer koordinert oppfølging fremstår derfor som avgjørende for å redusere både belastninger og langsiktige konsekvenser.

Samtidig viser funnene betydningen av trygge og tilgjengelige voksne over tid. Når ungdom møter voksne som klarer å skape tillit, følge opp over tid og samarbeide på tvers av skole, fritid og hjelpeapparat, øker

sannsynligheten for å bryte negative forløp og styrke jentenes muligheter til å håndtere konflikter og belastninger på andre måter.

5.2.3 Opplevd eller vitnet vold i nære relasjoner som en mulig risikoforklaring

Noen av jentene vi har snakket med, beskriver belastninger i hjemmet som kan påvirke deres livssituasjon. Dette handler blant annet om å ha vært vitne til vold, eller å ha vært utsatt for fysisk eller psykisk vold og omsorgssvikt. Tjenestene peker på dette som en viktig sårbarhetsfaktor blant ungdom de følger opp.

Vårt datamateriale tyder på at slike erfaringer kan henge sammen med økt risiko for å havne i konflikter preget av høyt konfliktnivå og vold. Dette samsvarer med forskning som viser at tidlig eksponering for vold i nære relasjoner kan øke risikoen for senere voldsutøvelse (Popovac, 2024; Folkehelseinstituttet, 2020; Widom, 1989).

Samtidig ser vi et mønster i materialet hvor jenter som i større grad tar en ledende rolle i konfliktene, oftere har erfaringer med slike belastninger, sammenlignet med de som i hovedsak blir med eller deltar mer perifer. Dette tyder på at bakgrunnsbelastninger ikke bare kan påvirke om man deltar i konflikt, men også hvilken rolle man tar i den og hvorfor konfliktene eskalerer og drives videre.

Det er også viktig å være oppmerksom på at det i enkelte tilfeller kan være andre underliggende forhold som påvirker hvordan konflikter håndteres, som for eksempel psykiske helseutfordringer, traumeerfaringer eller ulike diagnoser. Dette er imidlertid ikke noe kartleggingen har undersøkt systematisk, og bør derfor forstås som mulige, men ikke dokumenterte forhold i dette materialet.

Samtidig viser funnene at opplevd vold i nære relasjoner og andre belastninger ikke kan forstås isolert. Jentene beskriver også konflikter med jevnaldrende, opplevd utenforskap, stress og utfordringer med å håndtere sterke følelser. Når flere slike belastninger virker sammen over tid, kan det øke sårbarheten og påvirke hvordan konflikter håndteres.

Funnene tyder samtidig på at ungdom håndterer slike belastninger på ulike måter. Mens noen klarer å regulere og bearbeide følelsene sine gjennom støtte fra relasjoner og trygge voksne, kan andre reagere mer impulsivt eller konfliktorientert. Dette kan forstås i lys av Popovacs (2024) beskrivelser av hvordan smerte og belastninger enten kan bearbeides og transformeres, eller «transporteres» videre gjennom aggressive handlinger, konflikter eller vold. I slike situasjoner kan vold og konflikt fungere som en måte å uttrykke, flytte eller håndtere indre uro på, snarere enn å regulere den på en konstruktiv måte.

Dette peker på at konflikt og vold blant jenter ikke bare handler om situasjonen som oppstår her og nå, men også om erfaringer og belastninger jentene har med seg. For tjenestene innebærer dette et behov for å se forbi atferden og forsøke å forstå hva som ligger bak den. Det handler om å stille spørsmål ved hvilke forhold som bidrar til at jentene handler som de gjør, og hvordan disse kan møtes på en hensiktsmessig måte.

Videre innebærer dette at arbeidet må skje på flere nivåer samtidig; både med den enkelte, med gruppen og med rammene rundt. Oppfølging bør derfor ikke avsluttes når en konkret konflikt er håndtert, men også ta høyde for underliggende belastninger og behov for videre støtte over tid.

5.3 Konflikter og vold på gruppenivå: relasjoner, tilhørighet og sosial risiko

Individperspektivet gir innsikt i hvordan jenter opplever og håndterer konflikter, men det forklarer ikke alene hvorfor konfliktene oppstår og utvikler seg.

Funnene viser tydelig at konflikter i stor grad er knyttet til relasjoner og det som skjer på gruppenivå. For å forstå konfliktene må vi derfor se på miljøene jentene er en del av. Det handler om vennskap, tilhørighet og hvem som er innenfor og utenfor. Det handler også om normer, forventninger og makt i gruppene.

5.3.1 Relasjonelle og kollektive mekanismer

Funnene viser at konflikter og vold blant jenter i stor grad oppstår og utvikler seg i sosiale miljøer, der tilhørighet, lojalitet og sosial status er viktig. Konflikter må derfor forstås som prosesser som involverer flere, og ikke som isolerte hendelser mellom enkeltpersoner. Forskning viser også at jenters konflikter ofte er tett knyttet til relasjoner og sosial posisjon (Crick & Grotpeter, 1995; Natland, 2006; Folkehelseinstituttet, 2020). Handlinger som ryktespredning, utestenging og sosial eksponering brukes for å regulere hvem som er innenfor og utenfor i gruppen. Konflikter handler derfor ikke bare om hvem som sa hva, men om hvordan man kan bruke det til å posisjonere seg, hvilken identitet og verdi man har i det sosiale fellesskapet. Slemme handlinger kan dermed oppleves som meningsfulle innenfor gruppens sosiale logikk (Natland, 2006; Uteseksjonen, 2020). Vold og konflikt kan på denne måten forstås som relasjonelle praksiser, hvor handlingene gir mening innenfor de sosiale strukturene og normene ungdommene er en del av, snarere enn som isolerte individuelle handlinger.

Samtidig tyder funnene på at det ikke nødvendigvis er omfanget av konflikter som har økt, men at uttrykksformene har endret karakter. Flere informanter peker på at grovere språkbruk i større grad er normalisert, og at det i noen miljøer kan oppleves som sosialt akseptert, og til dels "kult", å fremstå tøff eller konfronterende. Dette kan forstås i lys av at ungdom i stor grad speiler normer og uttrykk i samfunnet rundt seg, blant annet gjennom sosiale medier, populærkultur og digitale rollemodeller (Eklund, Nilsen og Skarpenes, 2025). Analysen tyder også på at normene i enkelte ungdomsmiljøer har endret karakter. Hardere språkbruk og mer konfronterende uttrykk kan bidra til å flytte grensene for hva som oppleves sosialt akseptabelt i konflikter, og påvirke hvordan status og sosial posisjon etableres i gruppene.

Denne utviklingen har betydning for hvordan konflikter utspiller seg i praksis. Når harde uttrykksformer i større grad aksepteres i miljøet, kan terskelen for å bruke språk, handlinger og eksponering som oppleves som krenkende eller voldelige bli lavere. Dette kan bidra til å forsterke konflikter og gjøre dem mer synlige og belastende for de involverte. Flere informanter beskriver også at ungdom i større grad opplever et behov for å fremstå harde eller lite sårbare i møte med andre, noe som kan bidra til å opprettholde konflikter og gjøre det vanskeligere å trekke seg ut av dem uten å tape sosial posisjon.

Funnene viser også tydelig hvordan konflikter utvikler seg over tid ved at flere blir involvert. Det som starter mellom to personer, kan raskt bli en sak for hele gruppen. Dette henger sammen med at ungdomsmiljøer ofte har tydelige skiller mellom "innenfor" og "utenfor". For mange er det avgjørende å høre til. I slike situasjoner kan det oppstå et press om å støtte venner. Det forventes at man "stiller opp". Dette kan gjøre konfliktene større og mer fastlåste. Samtidig beskriver jentene denne utviklingen tydeligere enn tjenestene, som i større grad uttrykker usikkerhet knyttet til når en konflikt starter og når den eskalerer til gruppe- og digitalt nivå.

En viktig del av dette er det som i forskningen beskrives som sosial risiko (Brechwald & Prinstein, 2011). Mange jenter opplever at de må delta i konflikter for å unngå å bli holdt utenfor eller miste status i gruppen. For noen oppleves det tryggere å bli med i konflikten enn å stå utenfor. Frykt for ekskludering kan dermed føre til at ungdom deltar i handlinger de ellers ikke ville vært en del av.

Kartleggingen tyder også på at enkelte jenter kan få en særlig sentral rolle i konfliktene gjennom sosial innflytelse, relasjonell kontroll eller evne til å definere normer og tilhørighet i gruppen (Crick & Grotpeter, 1995; Brown & Larson, 2009). Flere informanter beskriver hvordan enkelte personer kan få betydelig påvirkningskraft i miljøene, blant annet gjennom evnen til å avgjøre hvem som inkluderes, hvem som holdes utenfor, og hvilke handlinger eller uttrykk som gir sosial status.

En del av dette bildet er også det som kan beskrives som «fryktkapital» (Prop. 190 L (2020–2021)). Gjennom ryktespredning, sosial eksponering eller truende atferd kan enkelte jenter opparbeide seg en posisjon hvor andre unngår å utfordre dem. I noen tilfeller forsterkes dette ytterligere dersom konflikter eskalerer til fysiske hendelser som filmes og deles. Slike hendelser kan bidra til å bygge et omdømme basert på frykt, hvor synlighet og spredning blir en del av mekanismen.

Dette innebærer at enkelte handlinger ikke bare handler om den konkrete relasjonen mellom to personer, men også om å etablere eller opprettholde sosial posisjon i gruppen. Vold og konflikt kan dermed få en funksjon som går utover den umiddelbare situasjonen, ved at den påvirker hvordan andre handler i møte med den aktuelle personen eller gruppen.

Kartleggingen viser også at rollene i konfliktene kan endre seg. En jente kan være utsatt i én situasjon og deltaker i en annen. Dette gjør det vanskelig for tjenestene å skille tydelig mellom “utøver” og “utsatt”, og kan bidra til at konfliktene varer over tid. Det kan også skape utfordringer i oppfølgingen, der jentene selv opplever å ikke bli forstått, mens tjenestene strever med å plassere ansvar og sette inn riktig tiltak.

Dette betyr at det ikke er tilstrekkelig å jobbe med enkeltpersoner alene. Tiltak må også rette seg mot gruppene, relasjonene og normene som utvikler seg i miljøene. Når konflikter formes av hva som gir status og tilhørighet, må også det forebyggende arbeidet i større grad adressere hva som oppfattes som akseptabelt og ønskelig i ungdomsmiljøene.

For tjenestene innebærer dette at arbeidet ikke bare handler om å håndtere konflikter når de oppstår, men også om å påvirke normer og forventninger i miljøene. Dette kan innebære å jobbe mer aktivt med hva som gir status i ungdomsgrupper, hvilke uttrykksformer som aksepteres, og hvordan voksne kan være tydelige på grenser for hva som ikke er greit. Det kan også innebære å arbeide mer aktivt med hvilke digitale rollemodeller, normer og uttrykk ungdom eksponeres for, og hvordan dette påvirker språkbruk, konflikthåndtering og synet på hva som gir sosial anerkjennelse.

Samlet sett peker dette på et komplekst fenomenbilde, hvor konflikter utvikler seg over tid, på tvers av arenaer, og hvor roller og uttrykk er i endring. Konfliktene fremstår ikke primært som individuelle handlinger løsrevet fra kontekst, men som relasjonelle praksiser som gir mening innenfor ungdommenes sosiale miljøer. Dette stiller økte krav til tjenestene. De gode praksisene som allerede finnes må videreføres, men det er også behov for en mer koordinert og samstemt innsats. En felles forståelse av problematikken, og tydeligere samarbeid på tvers av tjenester, vil være avgjørende for å håndtere og forebygge denne typen konflikter.

5.4 Konflikter og vold på systemnivå: Forståelse, identifisering og oppfølging

Selv om konflikten skjer mellom jenter, påvirkes både utvikling og håndtering av systemene rundt dem. Hvordan voksne og tjenester forstår, oppdager og følger opp konflikten, har stor betydning for hvordan de utvikler seg over tid.

Funnene viser at utfordringene på systemnivå ikke først og fremst handler om mangel på innsats, men om når konflikter fanges opp, hvordan oppfølgingen organiseres, og hvor godt ansatte i tjenestene klarer å arbeide samlet.

Analysen peker på tre sentrale systemiske utfordringer:

1. konflikter oppdages for sent
2. oppfølgingen blir fragmentert
3. ansvar og handlingsrom er uklart

5.4.1 Sen identifisering: Konflikter fanges opp for sent

Funnene viser at konflikter mellom jenter ofte oppdages sent. Konflikten utvikler seg over tid gjennom relasjonelle og digitale prosesser som i liten grad er synlige for voksne. Dette gjør at situasjoner ofte først fanges opp når de allerede har eskalert.

Forskning viser også at relasjonell og psykisk vold ofte undervurderes fordi den er mindre synlig og mer indirekte enn fysisk vold, noe som er gjenkjennbart i vårt datamateriale også (Folkehelseinstituttet, 2025; Lid et al., 2022). Flere ansatte i tjenestene peker på at jenters konflikter i tidlig fase ofte tolkes som «drama» eller uenigheter. De oppfattes i mindre grad som alvorlige, og får derfor mindre oppmerksomhet enn mer synlige konflikter, ofte knyttet til gutter. Dette kan bidra til at terskelen for å gripe inn blir høyere. Skolene i kartleggingen peker seg spesielt ut i denne sammenhengen, da lærere står i et dilemma mellom å undervise og følge opp elever faglig og med å følge opp saker relatert til konflikt eller vold. Å ta tak i «blikking» eller kranling blir ofte nedprioritert, fremfor selve undervisningen. Dette betyr ikke at lærere ikke ser at dette skjer, men at de ikke knytter slike hendelser til tidlig tegn eller risikomomenter knyttet til konflikt og vold blant jenter, eller som hendelser som ofte tas opp og videreføres på sosiale medier.

Digitale arenaer forsterker denne utfordringen. Konflikter som foregår på sosiale medier, i lukkede grupper eller gjennom indirekte kommunikasjon, er i stor grad utilgjengelige for voksne. Dette gjør det vanskelig for tjenestene og skolene å forstå hva som faktisk skjer, og hvor alvorlig situasjonen er. Konsekvensen er at konflikter får utvikle seg over tid uten tidlig inngripen. Når de først fanges opp, har de ofte blitt mer omfattende og vanskeligere å håndtere.

Kartleggingen kan tyde på at jenter og gutter uttrykker uro, frustrasjon og hjelpebehov på ulike måter, og at dette også påvirker hvordan voksne tolker og responderer på atferden. Flere informanter beskriver at jenters konflikter i større grad kan bli forstått som «drama», relasjonelle vansker eller krevende sosial atferd, fremfor som uttrykk for underliggende belastninger eller behov for støtte. Dette kan påvirke både alvorlighetsforståelsen og hvilke former for oppfølging som mobiliseres.

En informant reflekterer også over at jenter og gutter i noen tilfeller kan vekke ulike følelsesmessige reaksjoner hos voksne når de uttrykker uro eller frustrasjon. Informanten beskriver at jenters uttrykksformer i større grad kan oppleves som relasjonelt krevende eller triggende for voksne, noe som potensielt kan påvirke hvordan hjelpebehov tolkes og hvor raskt voksne ønsker å intervensjonere. Selv om dette ikke er et gjennomgående funn i materialet, peker refleksjonen på betydningen av bevissthet rundt hvordan kjønnsnormer og voksnes egne reaksjoner kan påvirke møte med ungdom i konfliktfylte situasjoner.

5.4.2 Fragmentert oppfølging: Tiltak henger ikke sammen

Når konflikter først fanges opp, viser funnene at oppfølgingen i flere tilfeller blir fragmentert. Ulike tjenester sitter på hver sin del av informasjonen, uten at dette settes sammen til et helhetlig bilde.

Forskning viser at ungdom med sammensatte utfordringer trenger koordinert innsats fra flere tjenester, og at manglende samordning kan føre til mindre effektive tiltak (Skiple et al., 2024; Folkehelseinstituttet, 2025). Dette samsvarer med funnene i kartleggingen. I praksis innebærer dette at tiltak ofte gjennomføres parallelt, uten tydelig koordinering eller felles retning. For ungdom og foresatte kan dette oppleves som uoversiktlig, og det blir uklart hvem som har ansvar for helheten.

Håndteringen av «jentekonflikten» i bydel Stovner illustrerer dette. Mange aktører mobiliserte raskt, og stormøtet samlet relevante parter og synliggjorde alvoret. Samtidig viser erfaringene at samarbeidet ikke var tilstrekkelig koordinert i forkant. Skoler ble involvert sent, det var ulik forståelse av formålet, og oppfølgingen i etterkant fremstår som lite samordnet. Dette førte til at tiltaket fikk ulik effekt, og at det ikke ble etablert en tydelig felles retning videre. Dette viser at selv når innsatsen er stor, kan manglende koordinering svekke effekten. Uten en samlet tilnærming blir tiltakene mindre treffsikre, og viktige behov kan falle mellom tjenester.

5.4.3 Uklare rammer og handlingsrom: Samarbeid blir personavhengig

Funnene viser at uklarhet knyttet til ansvar, regelverk og samarbeid påvirker hvordan konflikter håndteres i praksis. Når flere tjenester er involvert, oppstår det i noen tilfeller usikkerhet om hvem som har ansvar for å koordinere oppfølgingen og sikre helhet i arbeidet rundt jentene.

Taushetsplikt trekkes frem som en sentral utfordring. Flere ansatte beskriver regelverket som komplekst, særlig i forebyggende arbeid og i saker som ikke vurderes som alvorlige nok til å utløse tydelige handlingsrutiner. Dette kan føre til at informasjon ikke deles, selv i situasjoner hvor det kunne vært grunnlag for det. Erfaringer fra andre kartlegginger peker også på et gap mellom det juridiske handlingsrommet og hvordan dette forstås og praktiseres i tjenestene (Menon Economics, 2025).

Videre viser forskning at manglende strukturer for informasjonsdeling kan føre til at tjenester sitter på hver sin del av informasjonen uten at dette kobles sammen (Skiple et al., 2024). Dette samsvarer med funnene i denne kartleggingen. I praksis innebærer dette at samarbeid ofte blir personavhengig. Samarbeidet fungerer gjerne godt der ansatte kjenner hverandre, har etablerte relasjoner og lav terskel for kontakt, men fremstår mer sårbart der slike relasjoner mangler. Flere tjenester beskriver også at samarbeidet fungerer bedre i akutte situasjoner, for eksempel når beredskapsplaner aktiveres, enn i det løpende forebyggende arbeidet.

Dette peker på en sentral utfordring: Systemet rundt forebygging og håndtering av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner fremstår i større grad rigget for å håndtere akutte hendelser enn for å arbeide systematisk, tidlig og forebyggende over tid. De ulike utfordringene henger tett sammen. Når konflikter oppdages sent, øker

behovet for koordinert innsats. Når koordineringen samtidig er svak og ansvarsforholdene uklare, øker risikoen for at konfliktene får utvikle seg videre uten tilstrekkelig oppfølging.

Flere informanter peker også på at overgangen mellom ungdomsskole og videregående skole kan representere en særlig sårbar fase. Relasjoner til voksne brytes opp, oppfølging avsluttes eller endres, og ungdommene går inn i nye sosiale miljøer med mindre kontinuitet rundt seg. For jenter som allerede står i belastende konflikter eller utrygge relasjoner, kan slike overganger bidra til at utfordringer videreføres, endrer form eller blir vanskeligere å fange opp tidlig i nye systemer.

Et tydelig funn er samtidig at jentene har svært ulike forutsetninger for å håndtere konflikter. Noen har tett oppfølging fra foresatte og andre trygge voksne, som bidrar til å dempe konflikter tidlig. Andre har mindre tilgang på slik støtte, og blir i større grad avhengige av jevnaldrende eller oppsøkende tjenester. Dette gjør at konflikter får svært ulike forløp, og at enkelte jenter blir mer sårbare over tid fordi de mangler stabile voksne de kan søke støtte hos og har tillit til.

For jentene innebærer dette at handlingsrommet deres varierer betydelig. Noen har voksne rundt seg som bidrar til å stoppe konflikter tidlig og skape trygghet i vanskelige situasjoner. Andre blir stående mer alene i konflikter som kan eskalere over tid. For foresatte betyr dette at deres rolle er avgjørende, samtidig som mange også kan ha behov for støtte for å kunne følge opp ungdommene på en god måte. For ansatte i tjenestene innebærer det at behovet for tilstedeværelse, relasjonsbygging og koordinert oppfølging ikke er jevnt fordelt. Enkelte grupper og ungdommer krever betydelig tettere og mer langvarig oppfølging enn andre.

Samlet viser dette at systemet ikke bare er en ramme rundt konfliktene, men også en faktor som påvirker hvordan de utvikler seg og hvilke konsekvenser de får. For å styrke arbeidet med konflikt og vold blant jenter fremstår det derfor som avgjørende å identifisere konflikter tidligere, sikre bedre koordinering mellom tjenester, tydeliggjøre ansvar og handlingsrom, og være særlig tett på de jentene som har minst støtte rundt seg. Uten dette vil selv gode tiltak få begrenset effekt, fordi de ikke settes inn tidlig nok eller ikke treffer de som trenger oppfølging mest.

5.5 Samlet analyse: Hva driver konfliktene, og hva betyr det for videre arbeid?

Vår analyse viser at konflikter og vold blant jenter ikke kan forklares med enkeltstående hendelser eller egenskaper hos enkeltpersoner alene. Konfliktene oppstår og utvikler seg gjennom et samspill mellom flere forhold som virker samtidig. Samtidig peker kartleggingen ikke mot et svært høyt eller eksplosivt omfang av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner. Det som særlig fremstår som alvorlig, er konsekvensene i de tilfellene hvor konfliktene får utvikle seg over tid, forsterkes gjennom digitale arenaer og ikke fanges opp tidlig nok. I disse sakene beskriver både jenter, foresatte og tjenester betydelige og langvarige belastninger knyttet til psykisk helse, skolefungering, relasjoner og opplevelse av trygghet. Analysen peker særlig på [fire mekanismer](#) som virker sammen:

1. Konflikter oppstår ofte i sosiale grupperinger

Tilhørighet, lojalitet og sosial status fremstår som sentrale drivere for konflikt og vold blant jenter. Flere jenter beskriver at de deltar i konflikter fordi de er redde for å bli ekskludert eller miste sosial posisjon. Konfliktene drives derfor i stor grad av forventninger, normer og dynamikker i ungdomsmiljøene.

2. Konflikter fungerer ofte som en måte å håndtere følelser og belastninger på

I situasjoner preget av usikkerhet, avvisning eller stress kan konflikt gi en opplevelse av kontroll, mestring eller tilhørighet. Samtidig bidrar dette til å forsterke konfliktene over tid og kan gjøre det vanskeligere å bryte negative mønstre.

3. Konfliktene forsterkes gjennom digitale arenaer

Sosiale medier bidrar til å øke tempoet, synligheten og varigheten i konfliktene. Digitale plattformer gjør det vanskeligere å trekke seg ut av konflikter, samtidig som flere involveres og eksponeres. Foresatte og tjenester har ofte begrenset innsyn i de digitale arenaene hvor konfliktene utvikler seg, noe som gjør det krevende å forstå omfanget og gripe inn tidlig nok.

4. Konfliktene påvirkes av systemet rundt ungdommene

Tilgang på støtte, stabile relasjoner og hvordan tjenester samarbeider har stor betydning for hvordan konfliktene utvikler seg. Samtidig viser analysen at psykiske og sosiale belastninger hos enkelte jenter kan redusere muligheten for regulering og håndtering av konflikter. Når konflikter oppdages sent, oppfølgingen blir fragmentert og ansvarsforholdene uklare, øker risikoen for at konfliktene får utvikle seg videre over tid.

Det er samspillet mellom disse mekanismene som gjør konfliktene krevende å håndtere. Gruppene skaper konfliktene, følelsene gir drivkraft til å delta, digitale arenaer forsterker utviklingen, og svakheter i systemet gjør at konfliktene kan vedvare og få større konsekvenser enn det som først er synlig.

5.5.2 Hva betyr dette for bydel Stovner?

Analysen viser at konfliktene utvikler seg på måter som dagens arbeidsformer ikke alltid er godt nok tilpasset. Konfliktene bygges opp over tid, drives av relasjoner og forsterkes digitalt, samtidig som de ofte fanges opp sent og håndteres fragmentert. Dette får tydelige konsekvenser for hvordan bydelen bør jobbe videre.

Figur 5.3 illustrerer dette gjennom en isjellmodell, hvor de synlige hendelsene, som fysisk vold, trusler eller akutte konflikter, kun representerer en liten del av konfliktbildet. Under overflaten ligger relasjonelle mekanismer, psykiske belastninger, digitale konflikter, gruppepress, sosial kontroll og strukturelle forhold som utvikler seg over tid, og som i stor grad driver konfliktene fremover. Figuren synliggjør dermed hvorfor

konflikter og vold blant jenter ikke kan forstås som enkeltstående hendelser alene, men må ses i sammenheng med de underliggende forholdene som påvirker ungdommenes hverdag og handlingsrom.

Figur 5.2 Synlige og usynlige konflikter

For å møte disse utfordringene er det særlig behov for å komme tidligere inn i konfliktforløpene. Konfliktene er sjelden synlige fra starten, og det er derfor ikke tilstrekkelig å reagere først når situasjoner allerede har eskalert. Ansatte i skoler og tjenester må i større grad kunne fange opp tegn på relasjonelle spenninger, endringer i gruppedynamikk og utvikling i digitale miljøer. Dette forutsetter en tydeligere felles forståelse av hva ansatte skal se etter, og hvordan tidlige signaler skal tolkes og følges opp. For det andre må arbeidet i større grad rette seg mot grupper og miljøer, ikke bare enkeltpersoner. Konfliktene drives i stor grad av tilhørighet, lojalitet og sosial posisjon. Tiltak som kun retter seg mot individet, vil derfor ha begrenset effekt dersom gruppedynamikken og normene i miljøet består. Dette innebærer at det forebyggende arbeidet i større grad må rette seg mot relasjoner, samspill og normdannelse i ungdomsmiljøene. Fordi konfliktene også påvirker skolehverdag, trygghet og tilstedeværelse på skolen, er det viktig med lav terskel for å involvere både skole og foresatte tidlig i konfliktforløpet.

For det tredje må digitale arenaer være en integrert del av arbeidet. Konfliktene foregår ikke bare i fysiske rom, men også på nett, hvor de ofte forsterkes, dokumenteres og vedvarer over tid. Forebygging og oppfølging må derfor inkludere økt forståelse for hvordan konflikter utvikler seg digitalt, og hvordan digitale mekanismer påvirker press, eksponering, eskalering og varighet.

For det fjerde er det behov for en mer helhetlig og koordinert oppfølging, både av grupper og enkeltindivider. Når flere tjenester er involvert, er det avgjørende med tydelig ansvar, god informasjonsflyt og en felles retning så tidlig som mulig i konfliktforløpet. Uten dette blir innsatsen fragmentert og mindre effektiv, samtidig som risikoen øker for at konfliktene får utvikle seg videre over tid.

Analysen peker også på behovet for å styrke arbeidet med foresatte. Foreldre spiller en viktig rolle i å forebygge og håndtere konflikter, men har ulike forutsetninger for å følge opp ungdommene. Bydelen bør derfor rette større oppmerksomhet mot hva tilgjengelige og relevante former for foreldrestøtte kan innebære i Stovner bydel, særlig i det forebyggende arbeidet og i situasjoner hvor konflikter er i ferd med å utvikle seg.

Videre bør eksisterende tiltak i større grad tilpasses jenters måter å håndtere konflikter på. Dette handler ikke nødvendigvis om å etablere helt nye tiltak, men om å videreutvikle og justere det som allerede finnes, slik at innsatsen i større grad treffer relasjonelle, gruppebaserte og digitalt forsterkede konflikter. En viktig del av dette er å utvikle en mer felles forståelse av hvilke tegn ansatte skal være oppmerksomme på, og hvordan konflikter mellom jenter typisk utvikler seg over tid.

Avslutningsvis peker analysen på behov for videre kunnskapsutvikling. Dette gjelder særlig hvordan normer i ungdomsmiljøer formes, hva som oppleves som sosialt akseptabel atferd, og hvordan digitale trender påvirker konflikter og vold. Slik kunnskapsutvikling er viktig for å kunne arbeide mer målrettet forebyggende, fordi det gir bedre forutsetninger for å forstå og påvirke dynamikker i ungdomsmiljøene før de utvikler seg til alvorlige eller vedvarende konflikter. Samlet peker dette mot behovet for et mer systematisk forebyggende arbeid, med sterkere vekt på tidlig identifisering, tidligere intervensjon og en mer koordinert innsats som tar høyde for de sosiale, relasjonelle og digitale mekanismene som driver konfliktene i ungdomsmiljøene i bydel Stovner.

5.5.3 Kartleggingens bidrag til kunnskapsgrunnlaget om konflikt og vold blant jenter

Kartleggingen bidrar med ny kunnskap om hvordan konflikt og vold blant jenter utvikler seg og kommer til uttrykk i praksis. Flere av funnene samsvarer med eksisterende nasjonal og internasjonal forskning, særlig knyttet til relasjonelle konflikter, gruppedynamikk, psykiske belastninger og betydningen av digitale arenaer.

Samtidig gir kartleggingen mer konkret innsikt i hvordan disse mekanismene utspiller seg over tid i ungdomsmiljøer og i møte med tjenesteapparatet.

Funnene bidrar særlig til en bedre forståelse av hvordan konflikter mellom jenter utvikler seg gradvis, beveger seg mellom digitale og fysiske arenaer, og påvirkes av relasjoner, tilhørighet og sosial posisjonering. Kartleggingen synliggjør også hvordan konfliktene kan være krevende å identifisere og håndtere for tjenestene, nettopp fordi de ofte utvikler seg over tid og i mindre synlige former enn det som tradisjonelt forbindes med vold og kriminalitet.

For det første viser analysen tydelig hvordan konflikter utvikler seg over tid gjennom et samspill mellom relasjoner, grupper og sosiale medier. Kartleggingen synliggjør hvordan mindre hendelser gradvis kan eskalere til større og mer langvarige konflikter. Analysen peker også på et tydelig kjønnet mønster, hvor jenters konflikter i større grad er relasjonelle, vedvarende og foregår i det skjulte sammenlignet med gutters konflikter.

Kartleggingen løfter også frem betydningen av digitale arenaer i konflikter mellom jenter. Konfliktene utvikler seg ofte parallelt i fysiske og digitale rom, noe som gjør dem vanskeligere å avgrense og håndtere. Det digitale aspektet ved konflikt og vold blant jenter er fortsatt et relativt lite utforsket område, og kartleggingen bidrar med konkret kunnskap om hvordan sosiale medier påvirker eskalering, eksponering og varighet i konfliktene.

Kartleggingen bidrar også med viktig kunnskap om de psykiske og sosiale konsekvensene av konflikt og vold blant jenter. Flere informanter beskriver vedvarende stress, uro og belastninger etter alvorlige konflikter og voldshendelser. Enkelte jenter forteller om konsekvenser som har vart over flere år. Dette synliggjør at konfliktene ikke bare handler om enkelthendelser, men også om langsiktige psykiske og sosiale belastninger.

Videre gir analysen et tydeligere bilde av hvordan tjenestesystemet fungerer rundt jentene i dag. Funnene viser at konflikter ofte oppdages sent, og at oppfølgingen ikke alltid er tilstrekkelig koordinert eller helhetlig. Kartleggingen gir dermed et mer konkret grunnlag for videre utviklingsarbeid, både i bydel Stovner og i andre kommuner og bydeler som arbeider med tilsvarende problemstillinger.

Kartleggingen bidrar slik på flere nivåer. Den bekrefter og utdyper eksisterende forskning, synliggjør kjønnete og digitale dimensjoner ved konfliktene, og peker på konkrete utfordringer i dagens forebyggende og håndterende arbeid. Samtidig understreker funnene behovet for mer forskning, særlig knyttet til hvordan konflikter mellom jenter utvikler seg i digitale rom, og hvilke tiltak som faktisk bidrar til å forebygge eskalering og redusere belastningene for de involverte.

6. Fokusområder til videre arbeid

Kartleggingen viser at konflikter og vold blant jenter i bydel Stovner er et sammensatt fenomen som utvikler seg i et samspill mellom individuelle, relasjonelle, digitale og strukturelle forhold. Konfliktene er i stor grad relasjonelle, dynamiske og ofte lite synlige for voksne i tidlige faser. De utvikler seg gjerne over tid før de fanges opp, og forsterkes gjennom gruppedynamikk, digitale arenaer og sosiale mekanismer knyttet til tilhørighet, lojalitet og sosial posisjonering.

Selv om konflikter og vold blant jenter ikke fremstår som et omfattende fenomen i bydelen, viser kartleggingen at enkelte saker kan få høy alvorlighetsgrad og store konsekvenser for de involverte. Funnene viser at konfliktene kan føre til betydelige psykiske belastninger, utrygghet, stress, utenforskap og svekket tilhørighet til skole og felleskap med jevnaldrende jenter. For noen ungdommer får konfliktene også konsekvenser for skolefungering, fravær og sosial deltagelse over tid.

Samtidig peker analysen på at utfordringen ikke først og fremst handler om mangel på innsats fra tjenestene, men om når og hvordan innsatsen settes inn. Konfliktene utvikler seg ofte over tid før voksne får innsikt i situasjonen, og flere funn tyder på at oppfølgingen i mange tilfeller blir fragmentert når flere tjenester er involvert. Kartleggingen viser dermed at dagens arbeidsformer i større grad er rigget for å håndtere eskalerte situasjoner enn for å identifisere og forebygge konflikter tidlig i forløpet.

Funnene peker også på at konfliktene ikke kan forstås isolert fra ungdommenes øvrige livssituasjon. Familieforhold, skolemiljø, psykiske belastninger, opplevelser av utenforskap og manglende tilgang på trygge voksne påvirker både hvordan konflikter oppstår og hvordan de utvikler seg over tid. Dette innebærer at arbeidet med konflikt og vold blant jenter må forstås som et tverrfaglig og helhetlig forebyggingsarbeid, snarere enn som håndtering av enkeltstående hendelser alene.

Dette kapitlet peker på sentrale retninger for hvordan bydel Stovner kan videreutvikle arbeidet, med utgangspunkt i funnene i kartleggingen. Fokusområdene retter seg både mot tidlig identifisering, relasjonelt og forebyggende arbeid, styrket samarbeid mellom tjenester, samt behovet for økt kunnskap og felles forståelse av hvordan konflikter blant jenter utvikler seg i dag.

En dreining i arbeidet: Fra reaktiv håndtering til systematisk forebygging

Funnene peker samlet mot et behov for en tydelig dreining i arbeidet: fra en hovedvekt på håndtering av eskalerte konflikter, til en mer systematisk og koordinert innsats tidligere i konfliktforløpet.

I dag fremstår arbeidet som sterkest på indikativt nivå, der enkeltindivider følges opp når konfliktene allerede har blitt alvorlige eller synlige for tjenestene. Det finnes også eksempler på godt arbeid på gruppenivå, men ofte først etter at konfliktene har fått et visst omfang. Samtidig fremstår innsatsen på universelt og selektivt nivå som mindre systematisert, særlig knyttet til tidlig identifisering, relasjonelle konflikter, digitale konflikter og utvikling av felles forståelse på tvers av tjenester.

Konsekvensen kan være at konflikter får utvikle seg over tid før ungdommene får tilstrekkelig støtte og oppfølging. Dette kan bidra til økte psykiske belastninger, større konfliktnivå, skolefravær, utenforskap og mer fastlåste konfliktynamikker. Samtidig blir arbeidet mer ressurskrevende for tjenestene når innsatsen først settes inn etter at konfliktene har eskalert.

Kartleggingen tyder ikke nødvendigvis på et stort omfang av slike saker i bydelen, men viser samtidig at enkelte konflikter kan få høy alvorlighetsgrad og store konsekvenser dersom de får utvikle seg over tid uten tilstrekkelig støtte, koordinering og oppfølging.

En styrking av innsatsen tidligere i konfliktforløpene vil kunne bidra til:

- å redusere antallet konflikter som eskalerer
- å begrense omfang og alvorlighetsgrad
- å styrke ungdommers tilhørighet og trygghet i skole- og fritidsmiljøer
- å redusere risiko for langvarige belastninger og utenforskap
- å frigjøre kapasitet til ungdommer med behov for tett og langvarig oppfølging

For å understøtte en slik dreining presenteres det i det følgende et forslag til hvordan forebyggingstrekanten kan brukes som rammeverk i det videre arbeidet med et mer helhetlig og koordinert tilbud.

Fokusområde 1: En helhetlig modell for forebygging og oppfølging, fra universelt til indikativt nivå

Kartleggingen peker på behovet for en mer helhetlig og systematisk modell for forebygging og oppfølging av konflikt og vold blant jenter i bydel Stovner. Funnene viser at konfliktene ofte utvikler seg gradvis over tid, og at de påvirkes av et samspill mellom individuelle belastninger, relasjonelle forhold, gruppedynamikk, digitale arenaer og strukturelle forhold rundt ungdommene.

En slik tilnærming kan struktureres langs nivåene i forebyggingstrekanten: universelt, selektivt og indikativt nivå. Dette er allerede et etablert rammeverk i bydelen, blant annet gjennom SaLTo-arbeidet, og gir et felles utgangspunkt for å vurdere hvor og hvordan innsatsen bør settes inn. Kartleggingen viser samtidig behov for å koble dette rammeverket tettere til en forståelse av hva som faktisk driver konflikter og vold blant jenter.

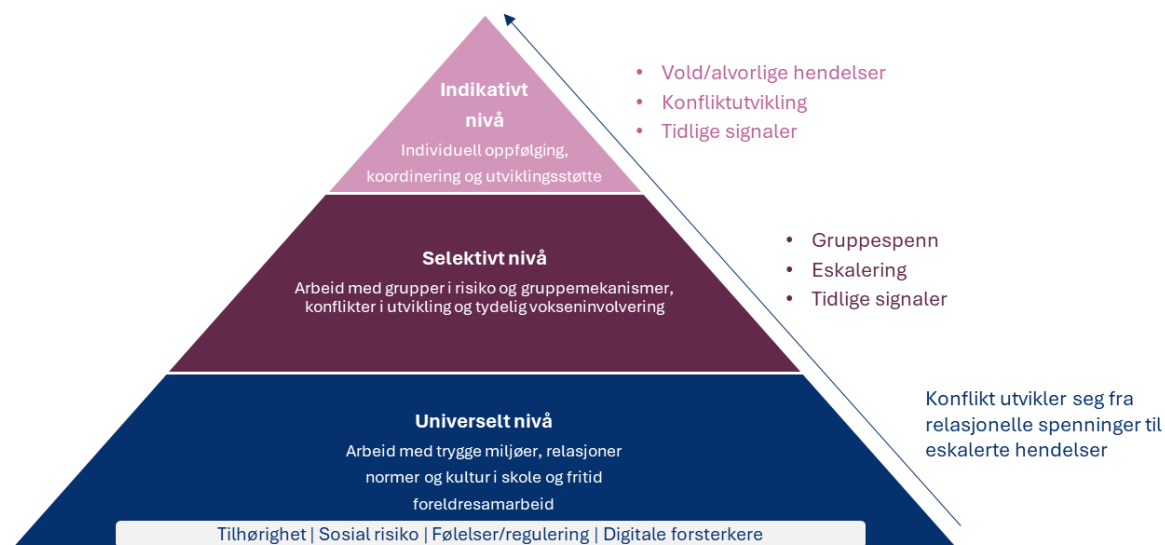
I denne kartleggingen fremstår konflikter og vold ikke primært som enkeltstående hendelser, men som uttrykk for underliggende prosesser knyttet til psykiske belastninger, relasjonelle konflikter, sosial posisjonering, gruppepress og håndtering av sterke følelser. Dette innebærer at forebygging ikke bare kan handle om å stoppe konkrete hendelser, men også om å styrke ungdommenes forutsetninger for å håndtere relasjoner,

belastninger og sosialt press på andre måter. Arbeidet må derfor kombinere utviklingsstøtte, trygge relasjoner og tydelige rammer (Popovac, 2024).

Kartleggingen viser også at konfliktene ofte får konsekvenser utover selve konfliktsituasjonen. Flere funn peker på sammenhenger mellom konfliktbelastninger, skolefravær, svekket tilhørighet, utenforskap og psykiske belastninger. For enkelte ungdommer påvirker konfliktene både trygghet, konsentrasjon, sosial deltagelse og opplevelsen av å høre til i skole- og fritidsmiljøer. Dette understreker betydningen av å forstå skolemiljøet som en sentral arena for både identifisering, forebygging og oppfølging.

Figuren som er utviklet i denne kartleggingen er ment som et supplement til forebyggingstrekanten som allerede brukes i bydelen. Figuren synliggjør hvordan konflikter og vold blant jenter kan forstås som et samspill mellom individuelle, relasjonelle og kontekstuelle forhold, og illustrerer hvordan synlige hendelser ofte bygger på underliggende belastninger og prosesser som utvikler seg over tid. Figuren kan brukes som et utgangspunkt for å utvikle en mer felles forståelse av problematikken på tvers av tjenester og arenaer.

Figur 6-1 Forslag til helhetlig forebyggingsmodell for arbeid med konflikter og vold blant jenter

Kartleggingen viser samtidig at innsatsen i dag i stor grad settes inn etter at konfliktene har eskalert, særlig på indikativt nivå. Dette understreker behovet for å styrke innsatsen tidligere i konfliktforløpene, spesielt på universelt og selektivt nivå, for å kunne identifisere og håndtere konflikter før de utvikler seg til alvorlige eller fastlåste situasjoner.

På universelt nivå handler innsatsen om å bygge trygge og inkluderende oppvekstmiljøer, styrke relasjoner mellom ungdom og voksne og utvikle kompetanse hos ansatte slik at relasjonelle konflikter og tidlige signaler kan identifiseres tidligere. Dette inkluderer også arbeid med skolemiljø, tilhørighet, inkludering og trygghet i ungdomsmiljøene.

På selektivt nivå rettes innsatsen mot grupper, miljøer og ungdommer hvor konflikter er i ferd med å utvikle seg. Her peker kartleggingen på betydningen av tydelig vokseninvolvering, relasjonsarbeid, arbeid med

gruppedynamikk og tidlig oppfølging av skolefravær, sosial tilbaketrekning og endringer i ungdomsmiljøene. Analysen viser også at digitale konflikter og relasjonelle spenninger ofte utvikler seg over tid før voksne får innsikt i situasjonen.

På indikativt nivå er det behov for tett, koordinert og langsiktig oppfølging av ungdommer med sammensatte utfordringer og høy konfliktbelastning. Kartleggingen viser at disse ungdommene ofte har behov som går på tvers av tjenester og arenaer, og at god koordinering, stabile relasjoner og tydelig ansvars plassering er avgjørende for å lykkes.

For å lykkes med en slik helhetlig tilnærming peker kartleggingen på noen sentrale forutsetninger:

- bedre samhandling og koordinering mellom tjenester
- tidligere og mer systematisk identifisering av konflikter
- sterkere involvering av skole og foresatte
- økt kompetanse om relasjonell og digital vold
- mer felles forståelse av hvordan konflikter blant jenter utvikler seg
- større oppmerksomhet på tilhørighet, utenforskap og skolefravær som risikofaktorer

Samtidig viser kartleggingen at utfordringene i stor grad ligger i hvordan disse forutsetningene omsettes i praksis, særlig når det gjelder koordinering, informasjonsdeling og utvikling av en mer felles og systematisk forståelse på tvers av tjenester og arenaer.

Universelt nivå: Forebygging gjennom relasjoner, dannelse og tidlig forståelse

På universelt nivå handler arbeidet om å forebygge konflikter før de oppstår, gjennom å bygge trygge relasjoner, tydelige normer og inkluderende miljøer der jenter oppholder seg i hverdagen. Kartleggingen viser at dette nivået er særlig viktig fordi konflikter ofte utvikler seg gradvis over tid, og fordi mange av de underliggende mekanismene handler om tilhørighet, sosial posisjonering, relasjoner og opplevelsen av trygghet i ungdomsmiljøene.

Funnene viser at bydel Stovner allerede har flere viktige styrker på dette nivået. Fritidstilbud, jentegrupper, skolemiljøer og tilstedeværelse av trygge voksne i nærmiljøet trekkes frem som sentrale arenaer hvor jenter opplever tilhørighet og bygger tillit til voksne. Informantene peker særlig på betydningen av stabile voksne som er til stede over tid, og arenaer hvor jenter kan være seg selv uten konstant sosialt press, vurdering eller behov for å posisjonere seg i gruppene. Dette fremstår som et viktig beskyttende element i det forebyggende arbeidet.

Samtidig viser kartleggingen at denne innsatsen i begrenset grad er systematisert som en del av et helhetlig forebyggingsarbeid. Arbeidet er i stor grad knyttet til enkeltarenaer og enkeltpersoner, og brukes i mindre grad strategisk for å identifisere og forebygge konflikter før de utvikler seg. Kartleggingen tyder dermed på at det finnes et potensial for å koble eksisterende relasjonsarbeid og miljøarbeid tettere til en felles forebyggende strategi.

Et sentralt funn er at mange konflikter starter i det små og utvikler seg gradvis gjennom relasjonelle spenninger, gruppedynamikk og digitale prosesser. For å kunne fange opp konflikter tidligere, er det behov for å styrke voksnes evne til å identifisere tidlige tegn på konflikt og utenforskap. Dette kan være endringer i språkbruk, kroppsspråk, sosial tilbaketrekning, endringer i venns relasjoner, økende fravær eller endringer i

dynamikken mellom ungdommer. Kartleggingen peker også på at manglende innsikt i ungdommenes digitale liv gjør at viktige deler av konfliktbildet ofte forblir usynlig for voksne.

Skolen fremstår som en særlig viktig arena på dette nivået, både som læringsarena og sosial arena. Funnene viser at relasjoner mellom elever og voksne, opplevelse av tilhørighet og tydelige normer for samspill har stor betydning for hvordan konflikter forebygges og håndteres. Kartleggingen viser samtidig at konflikter og vedvarende uro kan påvirke jentenes opplevelse av trygghet, mestring og sosial tilhørighet i skolehverdagen. For noen fører dette til fravær, sosial tilbaketrekning eller redusert deltagelse i skole- og fritidsmiljøer over tid.

Dette understreker betydningen av skolemiljøer hvor voksne er til stede relasjonelt, fanger opp endringer tidlig og arbeider systematisk med inkludering, trygghet og tilhørighet. Kartleggingen peker samtidig på at skolefravær og sosial tilbaketrekning ikke bare kan forstås som individuelle utfordringer, men også som mulige konsekvenser av vedvarende konfliktbelastninger og utenforskap.

Foreldre fremstår som en annen sentral ressurs i det universelle forebyggingsarbeidet, men kartleggingen viser at forutsetningene for å følge opp varierer betydelig. Dette peker på behovet for å styrke det forebyggende foreldresamarbeidet tidligere og mer systematisk, særlig knyttet til konflikthåndtering, grensesetting, relasjoner og ungdoms digitale liv. Skole, skolehelsetjeneste og fritidsarenaer fremstår som sentrale innganger for dette arbeidet.

Samlet peker funnene på at bydel Stovner har et godt grunnlag for forebygging på universelt nivå, men at potensialet ligger i å arbeide mer systematisk, koordinert og kunnskapsbasert på tvers av arenaer. Kartleggingen peker særlig på betydningen av å styrke arbeidet med relasjoner, tilhørighet og tidlig identifisering, før konflikter utvikler seg til mer alvorlige og fastlåste situasjoner.

Videre arbeid på dette nivået kan særlig handle om å:

- tydeliggjøre felles normer for samspill, inkludering og grensesetting på tvers av arenaer
- bruke eksisterende fritids- og møteplasser mer aktivt som forebyggende arenaer
- styrke voksnes kompetanse på å identifisere relasjonell og digital vold tidlig
- utvikle mer systematisk og tilgjengelig foreldrestøtte
- styrke arbeidet med tilhørighet, inkludering og relasjonell trygghet i skolemiljøene
- utvikle tidligere oppfølging av skolefravær, sosial tilbaketrekning og endringer i ungdomsmiljøer

Selektivt nivå: Normative tiltak og målrettet innsats mot risikomiljøer

På selektivt nivå handler arbeidet om å gripe inn i grupper, miljøer og relasjoner der konflikter er i ferd med å utvikle seg, før de eskalerer til mer alvorlige og fastlåste situasjoner. Kartleggingen viser at dette nivået er særlig viktig fordi konflikter blant jenter ofte utvikler seg gradvis gjennom gruppedynamikk, relasjonelle spenninger og digitale prosesser over tid.

Funnene viser at konfliktene i stor grad drives av forhold som tilhørighet, lojalitet, sosial status og frykt for ekskludering. Dette innebærer at konflikter sjelden bare handler om enkeltpersoner eller enkelthendelser, men også om ungdommenes plass i gruppen og hvordan normer og relasjoner utvikler seg i miljøene. For enkelte ungdommer kan det oppleves sosialt risikabelt å trekke seg ut av konflikter eller å gå imot gruppedynamikken. Dette gjør at konflikter lettere kan forsterkes og involvere flere over tid.

Kartleggingen viser samtidig at konflikter kan få konsekvenser langt utover selve konfliktsituasjonen. Vedvarende uro, relasjonelle konflikter og sosial eksponering kan påvirke ungdommenes opplevelse av

trygghet, tilhørighet og deltagelse i skole- og fritidsmiljøer. For noen ungdommer kan dette bidra til sosial tilbaketrekning, skolefravær eller økt utenforskap. Dette understreker betydningen av å identifisere og følge opp konflikter før de utvikler seg til mer fastlåste og belastende situasjoner.

Bydel Stovner har allerede flere viktige innganger til dette arbeidet. Oppsøkende tjenester, miljøarbeidere i skole og fritid, ungdomsklubber og samarbeid mellom aktører som kjenner de samme ungdommene bidrar til at signaler om konflikter fanges opp. Innsatsen er i stor grad relasjonsbasert og bygger på tilstedeværelse i ungdomsmiljøene. Flere tjenester beskriver at innsikt i konflikter ofte oppstår nettopp gjennom stabile relasjoner og nærhet til ungdommenes hverdag. Samtidig viser kartleggingen at innsatsen på dette nivået ofte settes inn først når konfliktene allerede har fått et visst omfang. Arbeidet fremstår også som sårbart og til dels personavhengig. Manglende felles strukturer for informasjonsdeling, koordinering og prioritering gjør det krevende å handle samlet og tidlig i situasjoner hvor konflikter er i ferd med å utvikle seg.

Funnene viser også at tiltak som kun retter seg mot enkeltpersoner ofte har begrenset effekt dersom gruppedynamikken og normene i miljøet består. Det er derfor behov for en mer systematisk tilnærming til arbeid med grupper, relasjoner og ungdomsmiljøer som helhet. Dette handler blant annet om å arbeide med hvordan ungdom snakker til hverandre, hva som gir sosial status, hvilke uttrykk som normaliseres, og hvordan voksne kan bidra til tydelige normer og grenser i miljøene.

Kartleggingen peker samtidig på at digitale arenaer må forstås som en integrert del av konfliktene. Konflikter som starter på skolen eller i fritidsmiljøer fortsetter ofte på sosiale medier, hvor de kan forsterkes gjennom deling, kommentarer, eksponering og sosialt press. Dette gjør det vanskeligere både for ungdommene og tjenestene å avgrense konfliktene, og bidrar til at konfliktene kan vedvare over tid selv etter at den fysiske situasjonen tilsynelatende er avsluttet.

Skolen fremstår som en særlig viktig arena også på selektivt nivå. Endringer i relasjoner, gruppedynamikk, skolefravær, sosial tilbaketrekning og konflikter i elevmiljøene kan være tidlige tegn på at konflikter er i ferd med å utvikle seg. Kartleggingen peker derfor på betydningen av tett samarbeid mellom skole, oppsøkende tjenester, fritidsarenaer og øvrige tjenester for å kunne identifisere og følge opp utviklingstrekk tidlig.

Aktører som skole, politi, oppsøkende tjenester, Konfliktrådet og Ungdom mot vold har alle sentrale roller på dette nivået. Kartleggingen viser imidlertid at effekten av innsatsen er avhengig av at aktørene har en felles forståelse av situasjonen og arbeider koordinert. Når dette ikke er på plass, blir innsatsen lettere fragmentert, personavhengig og mindre treffsikker.

Samlet peker funnene på at bydel Stovner har viktige forutsetninger for å arbeide godt på selektivt nivå, men at potensialet ligger i å styrke strukturene rundt arbeidet slik at innsatsen blir tidligere, mer koordinert og mindre avhengig av enkeltpersoner.

Videre arbeid på dette nivået kan særlig handle om å:

- gripe inn tidligere i grupper og miljøer der konflikter er i ferd med å utvikle seg
- styrke koordineringen mellom aktører som arbeider med de samme ungdomsmiljøene
- arbeide mer systematisk med normer, språkbruk, status og gruppedynamikk
- sikre tydelig vokseninvolvering og felles grensesetting
- inkludere digitale konflikter som en integrert del av oppfølgingen
- styrke identifisering og oppfølging av skolefravær, sosial tilbaketrekning og utenforskap
- utvikle felles forståelse av relasjonell og digital vold på tvers av tjenester

Indikativt nivå: Utviklingsstøtte til enkeltindivider

På indikativt nivå handler arbeidet om tett, koordinert og målrettet oppfølging av ungdommer som er involvert i alvorlige, vedvarende eller fastlåste konflikter. Kartleggingen viser at disse sakene ofte er komplekse og sammensatte, og at ungdommene kan stå i betydelige psykiske, relasjonelle og sosiale belastninger over tid. Arbeidet på dette nivået krever derfor både tydelige rammer, stabile relasjoner og langsiktig utviklingsstøtte, særlig knyttet til følelsesregulering, trygghet, relasjoner og håndtering av belastninger.

Kartleggingen viser at bydel Stovner har en klar styrke på dette nivået. Når saker først eskalerer, mobiliseres det raskt betydelige ressurser. Flere tjenester kobles på samtidig, og det settes inn både individuell oppfølging og tiltak rundt ungdommene. Dette inkluderer blant annet oppfølging fra barnevern, skole, helsetjenester og samarbeid med eksterne aktører. Håndteringen av «jentekonflikten» illustrerer denne evnen til å mobilisere bredt og raskt når situasjoner blir alvorlige.

Samtidig viser kartleggingen at denne mobiliseringen i stor grad skjer etter at konfliktene har utviklet seg over tid. Når sakene når indikativt nivå, er de ofte mer komplekse, involverer flere ungdommer og tjenester, og krever omfattende oppfølging over lengre tid. Flere funn peker på at ungdommene på dette tidspunktet ofte allerede har opplevd betydelige belastninger knyttet til stress, utrygghet, relasjonelle konflikter, skolefravær, sosial tilbaketrekning eller svekket tilhørighet til skole- og fritidsmiljøer.

Kartleggingen peker dermed på en viktig utfordring: Når konflikter får utvikle seg over tid uten tilstrekkelig støtte og koordinert oppfølging, blir både konsekvensene for ungdommene og ressursbehovet for tjenestene større. Dette skaper samtidig et tydelig press på kapasiteten i tjenestene, hvor store deler av ressursene bindes opp i håndtering av allerede eskalerte saker.

Et gjennomgående funn er at dette kan føre til en krevende prioriteringssituasjon. Tjenestene må bruke betydelige ressurser på de mest alvorlige sakene, samtidig som det blir mindre kapasitet til tidlig identifisering, forebyggende arbeid og oppfølging av nye konflikter i tidlige faser. Dette kan igjen bidra til at flere konflikter utvikler seg til et nivå hvor de krever omfattende individuell oppfølging.

Kartleggingen viser også konkrete utfordringer knyttet til koordinering på dette nivået. Når mange tjenester er involvert samtidig, oppstår det i enkelte saker uklarhet om hvem som har hovedansvar for oppfølgingen, parallelle tiltak uten tydelig felles retning, manglende informasjonsflyt mellom aktører og begrenset oversikt over den samlede oppfølgingen rundt ungdommen. Dette kan føre til at oppfølgingen oppleves fragmentert både for ungdommene selv og for foresatte. I noen tilfeller må ungdom eller foreldre selv bidra til å koordinere kontakten med tjenestene, noe som kan være særlig krevende i allerede belastende situasjoner.

Funnene viser samtidig at det er avgjørende å forstå hva som ligger bak atferden hos den enkelte ungdom. Konflikt og vold fremstår i materialet ikke primært som isolerte handlinger, men som uttrykk for underliggende belastninger og behov knyttet til blant annet stress, psykiske utfordringer, opplevelser av utenforskap, behov for sosial tilhørighet eller vansker med å håndtere sterke følelser (Popovac, 2024). Dette innebærer at oppfølgingen må gå utover selve hendelsen, og i større grad ta høyde for ungdommens samlede livssituasjon, relasjoner og utviklingsbehov.

Kartleggingen peker også på betydningen av stabile voksne og kontinuitet i oppfølgingen. Flere ungdommer beskriver behov for voksne som er tilgjengelige over tid, og som klarer å stå i relasjonen også når konfliktene er krevende eller langvarige. Dette understreker betydningen av relasjonsbasert arbeid, tydelig koordinering og langsiktig oppfølging på tvers av arenaer.

Skolen fremstår samtidig som en sentral arena også på indikativt nivå. For ungdommer som står i alvorlige konflikter kan skolefravær, sosial tilbaketrekning eller svekket tilhørighet utvikle seg over tid. Dette innebærer at oppfølgingen ikke bare må rette seg mot selve konflikten, men også mot ungdommens mulighet til å opprettholde trygghet, deltagelse og tilknytning til skole- og hverdagsliv.

Samlet peker dette på en tydelig systemutfordring: Bydelen har evne til å håndtere alvorlige saker, men når innsatsen i hovedsak settes inn sent i konfliktforløpet, blir arbeidet mer ressurskrevende, mindre koordinert og mindre forebyggende enn det kunne vært.

Videre arbeid på dette nivået kan særlig handle om å:

- tydeliggjøre koordineringsansvar i saker med flere involverte tjenester
- etablere felles oppfølgingsplaner for å sikre retning og sammenheng i tiltakene
- styrke informasjonsflyten innenfor eksisterende handlingsrom
- sikre kapasitet til langsiktig oppfølging, også etter at akutte hendelser er håndtert
- styrke oppfølging knyttet til skolefravær, tilhørighet og sosial deltagelse
- sikre stabile relasjoner og kontinuitet i oppfølgingen
- redusere presset på indikativt nivå gjennom sterkere tidlig innsats på universelt og selektivt nivå

For å lykkes med en helhetlig tilnærming er det samtidig noen sentrale forutsetninger som må være på plass på tvers av nivåene. Disse beskrives i det følgende.

Fokusområde 2: Styrket identifisering av konflikt og tidlig innsats

Et gjennomgående funn i kartleggingen er at konflikter mellom jenter ofte utvikler seg gradvis over tid, gjennom relasjonelle spenninger, digitale hendelser og gruppedynamikker som i liten grad er synlige for voksne i tidlige faser. Fysisk vold er sjelden det første tegnet på at noe er galt, men fremstår oftere som en eskalering av belastninger og konflikter som har utviklet seg over tid.

Dette peker på en sentral utfordring i det forebyggende arbeidet: Hvordan voksne rundt ungdommene forstår, identifiserer og handler på tidlige signaler om konflikt og mistrivsel.

Kartleggingen viser at mange konflikter starter med hendelser som utenfra kan fremstå som små eller diffuse, som endringer i blikk, språkbruk, gruppetilhørighet, sosial ekskludering, baksnakking eller aktivitet på digitale arenaer. Samtidig viser funnene at slike hendelser kan få stor betydning for ungdommene selv, særlig når de utvikler seg over tid eller forsterkes gjennom grupper og sosiale medier.

Dette innebærer at tidlig innsats ikke bare handler om å oppdage voldshendelser, men også om å identifisere relasjonelle og sosiale prosesser før konfliktene eskalerer. Kartleggingen tyder på at dette kan være særlig krevende fordi konfliktene ofte foregår i digitale rom og innenfor ungdommenes egne relasjonelle fellesskap, hvor voksne har begrenset innsyn.

Funnene peker også på at konflikter og vedvarende uro kan påvirke ungdommenes tilknytning til skole og andre sosiale arenaer. Flere informanter beskriver hvordan konflikter kan føre til stress, sosial tilbaketrekning, redusert deltagelse og skolefravær. Over tid kan dette bidra til svekket tilhørighet, utenforskap og i enkelte tilfeller utvikling av skolevegring. Kartleggingen viser dermed at høyt fravær eller endringer i sosial deltagelse ikke bare bør forstås som skoleutfordringer isolert sett, men også som mulige uttrykk for relasjonelle belastninger, utrygghet eller pågående konflikter.

Kartleggingen peker samtidig på at voksne ofte mangler en felles forståelse av hva de skal se etter, hvordan tidlige signaler skal tolkes, og når det bør handles. Dette gjelder særlig relasjonell og digital vold, som ofte er mindre synlig enn fysisk vold og vanskeligere å avgrense tydelig.

Et sentralt spørsmål videre blir derfor hvordan bydelen kan styrke voksnes evne til å identifisere og følge opp konflikter tidligere i forløpet, på tvers av skoler, fritidsarenaer og tjenester. Dette handler både om kompetanse, samarbeid og utvikling av en mer felles forståelse av hva som kjennetegner begynnende konflikter og sosial uro blant ungdom.

Noen sentrale dimensjoner det kan være relevant å arbeide videre med er:

- hva som skal forstås som tidlige tegn på konflikt og utenforskap i ulike ungdomsmiljøer
- hvordan kompetanse på relasjonell og digital vold inngår i det løpende arbeidet
- hvordan digitale arenaer kan bli en mer integrert del av voksnes situasjonsforståelse
- hvordan bekymringer kan deles og følges opp tidligere på tvers av tjenester og arenaer
- hvordan skoler og andre arenaer kan arbeide mer systematisk med tilhørighet, relasjoner og tidlig oppfølging av fravær og sosial tilbaketrekning

Tidlig innsats forutsetter at voksne er i stand til å «lese» det som skjer, også når konfliktene ikke manifesterer seg som synlig eller fysisk vold. Dette er en kompetanse som må utvikles systematisk over tid, og som krever både relasjonell forståelse, digital kompetanse og strukturer som gjør det mulig å handle tidlig før konfliktene får utvikle seg og konsekvensene blir større.

Fokusområde 3: Styrking av foreldresamarbeid og foreldrestøtte

Kartleggingen viser at foreldre utgjør en sentral ressurs i arbeidet med å forebygge og håndtere konflikter og vold blant jenter. Foreldre er ofte de viktigste voksne rundt ungdommene, og har stor betydning for både tidlig identifisering, grensesetting, emosjonell støtte og oppfølging over tid. Samtidig viser funnene at foreldres forutsetninger for å ivareta denne rollen varierer betydelig.

Flere informanter beskriver at noen foreldre har god oversikt over ungdommenes hverdag, digitale liv og relasjoner, og evner å gripe inn tidlig når konflikter oppstår. Andre foreldre beskrives som mer usikre på hvordan konfliktene skal forstås og håndteres, særlig når konfliktene foregår digitalt eller utvikler seg gjennom relasjonelle og gruppebaserte prosesser som er vanskelige å få innsyn i.

Kartleggingen peker også på at enkelte foreldre selv står i belastende livssituasjoner, med begrenset kapasitet til å følge opp ungdommene tett over tid. Levekårsutfordringer, psykiske belastninger, konflikter i hjemmet eller krevende familiesituasjoner kan påvirke foreldres mulighet til å fange opp signaler tidlig og bidra aktivt i oppfølgingen. Dette innebærer at ungdommene får ulike forutsetninger for støtte og regulering hjemmefra.

Funnene viser samtidig at tillit mellom foreldre og tjenester er avgjørende for tidlig innsats og godt samarbeid. Foreldre som opplever tjenester som tilgjengelige, tydelige og relasjonelt trygge, ser i større grad ut til å ta kontakt tidlig og involvere seg i oppfølgingen. Motsatt kan manglende tillit, tidligere negative erfaringer eller usikkerhet knyttet til hjelpeapparatet bidra til at utfordringer håndteres sent eller uten støtte fra tjenester.

Kartleggingen tyder også på at systemforståelse kan være en utfordring for enkelte foreldre. Flere tjenester beskriver at det ikke alltid er tydelig for foresatte hvem som har ansvar for hva, hvilke hjelpetilbud som finnes,

eller hvordan man skal navigere mellom ulike tjenester og instanser. Når konflikter involverer flere arenaer samtidig, som skole, fritid, hjem og digitale plattformer, kan dette oppleves særlig krevende.

Dette peker på betydningen av foreldrestøtte som en integrert del av det forebyggende arbeidet. Foreldrestøtte handler i denne sammenhengen ikke bare om informasjon, men også om å styrke foreldres kapasitet, trygghet og handlingsrom i møte med ungdommenes utfordringer. Kartleggingen peker særlig på behovet for støtte knyttet til konflikthåndtering, grensesetting, ungdoms psykiske helse, digitale arenaer og forståelse av hvordan relasjonelle konflikter utvikler seg.

Skole, skolehelsetjeneste, helsestasjon, fritidsarenaer og oppsøkende tjenester fremstår som særlig viktige innganger til dette arbeidet. Disse arenaene kan bidra til å bygge tillit over tid, senke terskelen for kontakt og gjøre støtte mer tilgjengelig før situasjoner eskalerer.

Samtidig peker kartleggingen på at foreldresamarbeid i større grad bør forstås som en kontinuerlig del av det forebyggende arbeidet, og ikke primært som noe som aktiveres når konflikter allerede har blitt alvorlige.

Noen sentrale spørsmål det kan være relevant å arbeide videre med er:

- hvordan foreldrestøtte kan gjøres mer tilgjengelig, lavterskel og mindre stigmatiserende
- hvordan tjenester kan arbeide mer systematisk med tillitsbygging over tid
- hvordan foreldre kan få tydeligere informasjon om hjelpetilbud, ansvar og kontaktveier
- hvordan skole og fritidsarenaer kan involvere foreldre tidligere i bekymringer og konflikter
- hvordan foreldre kan styrkes i arbeidet med ungdoms digitale liv, relasjoner og konflikter
- hvordan tjenester kan ta høyde for at foreldres kapasitet og systemforståelse varierer betydelig

Samlet peker funnene på at styrket foreldresamarbeid ikke bare handler om bedre kommunikasjon mellom hjem og tjenester, men om å utvikle mer helhetlige og tillitsbaserte former for støtte rundt familier over tid.

Fokusområde 4: Bedre samhandling og tydeligere struktur i tjenestene

Kartleggingen viser at en av de største utfordringene i arbeidet med konflikter og vold blant jenter ikke nødvendigvis handler om mangel på tiltak eller engasjement, men om hvordan tjenestene samhandler rundt ungdommene over tid. Konfliktene utvikler seg ofte på tvers av arenaer, mellom skole, fritid, hjem og digitale miljøer, og involverer samtidig flere tjenester med ulike mandat, roller og arbeidsformer. Dette stiller store krav til koordinering, informasjonsdeling og felles situasjonsforståelse.

Funnene viser at jenter med sammensatte behov i flere tilfeller møter tjenester som arbeider parallelt uten en tydelig samlet retning. Når ansvar, roller og koordinering blir uklare, kan dette føre til fragmentert oppfølging, manglende kontinuitet og risiko for at viktige deler av situasjonen ikke fanges opp. Flere informanter beskriver også at ungdom og foresatte i noen tilfeller selv må ta ansvar for å koordinere kontakten mellom ulike tjenester, noe som kan være særlig krevende i allerede belastende situasjoner.

Kartleggingen peker samtidig på at samarbeidet ofte fungerer best når det er etablert sterke relasjoner mellom enkeltpersoner i tjenestene. Dette kan bidra til fleksibilitet og raske avklaringer, men gjør også arbeidet sårbart og personavhengig. Når samarbeid i stor grad bygger på enkeltansattes initiativ, erfaring og nettverk, kan kvaliteten på oppfølgingen variere mellom saker og miljøer.

Funnene viser videre at tjenestene i større grad ser ut til å være rigget for å håndtere akutte og eskalerte situasjoner enn for systematisk og koordinert forebygging over tid. Når konflikter først blir alvorlige, mobiliseres det ofte betydelige ressurser og bred innsats. Samtidig beskriver flere informanter at det kan være vanskeligere å etablere koordinert samarbeid i tidlige faser, når signalene fortsatt er utydelige og ansvarsforholdene mindre avklarte.

Dette peker på betydningen av tydeligere strukturer for samhandling, særlig i saker hvor konflikter utvikler seg gradvis og involverer flere arenaer samtidig. Kartleggingen viser at tidlig innsats forutsetter at tjenester ikke bare deler informasjon, men også utvikler en mer felles forståelse av hvordan konflikter mellom jenter oppstår, utvikler seg og bør følges opp.

Funnene peker også på at usikkerhet knyttet til taushetsplikt og informasjonsdeling i noen tilfeller kan begrense samarbeidet mellom tjenester. Flere informanter beskriver at ansatte opplever handlingsrommet som uklart, særlig i forebyggende arbeid og i saker som ennå ikke vurderes som alvorlige nok til å utløse tydelige samarbeidsstrukturer. Dette kan bidra til at viktig informasjon ikke kobles sammen tidlig nok.

Samtidig peker kartleggingen på at tillit også er en viktig faktor internt mellom tjenester. God samhandling forutsetter ikke bare strukturer og rutiner, men også relasjoner, gjensidig forståelse og tillit mellom aktørene som skal samarbeide rundt ungdommene.

Noen sentrale spørsmål det kan være relevant å arbeide videre med er:

- om ansvarsfordelingen mellom tjenester er tilstrekkelig tydelig i praksis
- hvordan koordineringsansvar sikres i saker med flere involverte aktører
- hvordan informasjonsdeling kan styrkes innenfor eksisterende handlingsrom
- hvordan faste strukturer for tverrfaglig samarbeid kan brukes mer systematisk
- hvordan tjenester kan utvikle en mer felles forståelse av konfliktbildet og tidlige signaler
- hvordan samarbeidet kan bli mindre personavhengig og mer robust over tid

Samlet peker funnene på at styrket samhandling ikke bare handler om bedre koordinering i enkeltsaker, men om å utvikle mer helhetlige og sammenhengende strukturer for forebygging, tidlig innsats og oppfølging på tvers av tjenester og arenaer.

Fokusområde 5: Digitale arenaer som del av det forebyggende arbeidet

Kartleggingen viser at digitale arenaer ikke kan forstås som noe som skjer ved siden av ungdommenes «egentlige» liv. Sosiale medier, gruppesamtaler og digitale plattformer er en integrert del av ungdommenes relasjoner, tilhørighet og konflikter. Konflikter mellom jenter oppstår, utvikler seg og eskaleres i stor grad gjennom digitale arenaer, og skillet mellom det digitale og det fysiske fremstår i praksis som stadig mindre tydelig.

Funnene viser at digitale plattformer bidrar til å endre hvordan konflikter utvikler seg. Konflikter kan eskalere raskt gjennom deling, kommentarer, eksponering og involvering av stadig flere personer. Hendelser som tidligere kunne vært avgrenset i tid og rom, kan bli vedvarende gjennom skjermbilder, videresending, filming og gjenfortelling. Dette gjør det vanskeligere for ungdom å trekke seg ut av konflikter eller få en opplevelse av at situasjonen er avsluttet.

Kartleggingen peker også på at digitale konflikter kan skape et vedvarende stress- og beredskapsnivå hos ungdommene. Flere informanter beskriver hvordan konflikter på digitale arenaer gjør at ungdom opplever at de hele tiden må følge med, svare, beskytte egen posisjon eller være forberedt på nye hendelser. Konfliktene stopper ikke nødvendigvis når skoledagen er over, men kan fortsette gjennom kvelder, netter og helger. Over tid kan dette påvirke både psykisk helse, opplevelse av trygghet, skolefungering og sosial deltagelse.

Funnene viser videre at digitale arenaer også kan forsterke mekanismer knyttet til status, sosial kontroll og fryktkapital. Synlighet, eksponering og offentlig respons gjennom kommentarer, likes og delinger kan bidra til å gjøre konflikter mer kollektive og mer prestisjefylte. Enkelte konflikter ser ut til å utvikle seg i et samspill mellom relasjonelle spenninger og et digitalt publikum, hvor det å fremstå sterk, konfronterende eller vanskelig å utfordre kan gi sosial posisjon i enkelte miljøer.

Samtidig peker kartleggingen på at voksne ofte har begrenset innsikt i de digitale arenaene hvor konfliktene utvikler seg. Flere tjenester beskriver usikkerhet knyttet til hvordan digitale konflikter skal forstås, hvor alvorlige de er, og hvordan de bør håndteres. Dette kan bidra til at viktige deler av konfliktbildet forblir usynlige eller undervurderes, særlig i tidlige faser.

Kartleggingen tyder også på at digitale arenaer i for liten grad er integrert i det løpende forebyggende arbeidet og i oppfølgingen av ungdom som står i konflikt. Digitale forhold ser ofte ut til å bli aktualisert først når konfliktene allerede har eskalert eller fått alvorlige konsekvenser.

Dette peker på behovet for å forstå digital kompetanse som en sentral del av det forebyggende arbeidet, ikke som et tilleggstema. Kompetansen handler ikke bare om teknologi eller plattformkunnskap, men også om forståelse av digitale normer, gruppedynamikker, sosial eksponering og hvordan konflikter forsterkes i digitale miljøer.

Kartleggingen peker samtidig på et potensial i å involvere ungdom mer aktivt i arbeidet med digitale normer og konfliktforebygging. Ungdom har ofte langt større innsikt i hvordan konflikter faktisk utvikler seg på digitale arenaer enn voksne rundt dem. Dette innebærer at ungdom ikke bare bør forstås som mottakere av tiltak, men også som viktige bidragsytere i utviklingen av normer, strategier og forebyggende praksis.

Noen sentrale spørsmål det kan være relevant å arbeide videre med er:

- hvilken kompetanse tjenester og voksne har om digitale konflikter og digitale maktmønstre
- hvordan digitale arenaer kan integreres tydeligere i kartlegging, oppfølging og forebygging
- hvordan tjenester kan arbeide mer systematisk med digital eskalering og vedvarende eksponering
- hvordan ungdom kan involveres mer aktivt i utvikling av digitale normer og forebyggende strategier
- hvordan skoler og tjenester kan arbeide med digitale konflikter som en del av arbeidet med psykisk helse, tilhørighet og skolemiljø

Samlet peker funnene på at digitale arenaer ikke kan behandles som et separat tema i arbeidet med konflikter og vold blant jenter. De må forstås som en grunnleggende del av ungdommenes sosiale virkelighet, og dermed også som en integrert del av det forebyggende arbeidet.

Kompetanse som en gjennomgående forutsetning

Et gjennomgående funn i kartleggingen er at kompetanse fremstår som en grunnleggende forutsetning for å lykkes med alle de beskrevne fokusområdene. Flere av utfordringene som identifiseres i rapporten handler ikke primært om mangel på innsats eller engasjement, men om hvordan konflikter forstås, identifiseres og håndteres i praksis.

Kartleggingen viser at konflikter og vold blant jenter ofte kommer til uttrykk gjennom relasjonelle, digitale og gruppebaserte prosesser som kan være vanskelige å oppdage og tolke. Dette stiller andre krav til voksnes observasjons-, relasjons- og handlingskompetanse enn mer synlige og direkte former for vold. Når konfliktene utvikler seg gjennom språk, blikk, gruppedynamikk, sosial eksponering og digitale arenaer, kan det være krevende å vurdere både alvorlighetsgrad, risiko og hva som er hensiktsmessige tiltak.

Funnene peker samtidig på at det eksisterer ulik forståelse mellom tjenester og ansatte av hva konflikter mellom jenter er, hvordan de utvikler seg og hvordan de bør håndteres. Dette kan bidra til variasjon i praksis, ulik alvorlighetsforståelse og usikkerhet knyttet til når det bør handles og hvem som har ansvar. Kartleggingen tyder også på at relasjonell og digital vold i noen tilfeller undervurderes eller forstås som mindre alvorlig fordi uttrykkene er mindre synlige enn fysisk vold.

Kompetanse handler i denne sammenhengen ikke bare om kunnskap om vold og konflikt, men også om evnen til å forstå ungdommenes sosiale virkelighet, gruppedynamikker og digitale arenaer. Det handler videre om å kunne identifisere tidlige signaler, forstå hvordan konflikter utvikler seg over tid, og vurdere hvordan voksne bør intervenere på en måte som både skaper trygghet og setter tydelige grenser.

Kartleggingen peker også på betydningen av kompetanse knyttet til relasjoner, tillit og kulturforståelse. Flere funn viser at ungdom i større grad søker støtte fra voksne de opplever som tilgjengelige, trygge og relasjonelt kompetente. Dette innebærer at kompetanse ikke bare handler om fagkunnskap, men også om hvordan voksne møter ungdom og foresatte i praksis.

Videre peker rapporten på behovet for økt systemkompetanse og felles forståelse på tvers av tjenester. Usikkerhet knyttet til samarbeid, koordinering og informasjonsdeling ser i noen tilfeller ut til å begrense mulighetene for tidlig og helhetlig innsats. En mer samstemt forståelse av både problematikken og handlingsrommet mellom tjenester vil derfor være viktig for å styrke oppfølgingen.

For å styrke arbeidet fremover peker kartleggingen særlig på behovet for:

- økt kompetanse om relasjonell, psykisk og digital vold
- bedre forståelse av gruppedynamikk, sosial risiko og ungdomskultur
- styrket kompetanse på tidlig identifisering og forebygging
- økt trygghet i håndtering av digitale konflikter og digital eskalering
- tydeligere forståelse av handlingsrommet for samarbeid og informasjonsdeling
- mer felles praksis og situasjonsforståelse på tvers av tjenester og arenaer

Samlet peker funnene på at kompetanseutvikling ikke bør forstås som et avgrenset tiltak, men som en gjennomgående forutsetning for å lykkes med forebygging, tidlig innsats, samhandling og oppfølging av konflikter og vold blant jenter i bydel Stovner.

Avsluttende refleksjoner

«Alle barn, uavhengig av hvor i verden de fødes, har de samme utviklingspsykologiske behovene for å vokse opp i trygghet og kjærlighet. Sunn utvikling er betinget av at barnet er beskyttet, ivaretatt og omringet av mennesker som vil barnet vel. Svikt i denne beskyttelsen, ivaretagelsen eller i omsorgen for barnet kan få uheldige konsekvenser for barnets psykologiske utvikling.»

— Zemir Popovac (2024, s. 20)

Kartleggingen viser at konflikt og vold blant jenter er et sammensatt fenomen som må forstås i lys av flere forhold samtidig: relasjoner, gruppedynamikker, psykiske belastninger, levekår, kulturelle forhold og digitale arenaer. Jentene vi har snakket med beskriver komplekse emosjonelle, relasjonelle og sosiale sammenhenger som påvirker hvorfor konflikter oppstår, hvordan de utvikler seg, og hvorfor noen blir en del av miljøer preget av konflikt og vold.

Kartleggingen tyder ikke nødvendigvis på et stort omfang av alvorlige voldshendelser blant jenter i bydel Stovner. Samtidig viser funnene at enkelte konflikter kan få høy alvorlighetsgrad og store konsekvenser for de involverte når de utvikler seg over tid uten tilstrekkelig støtte og oppfølging. Flere informanter beskriver vedvarende psykiske belastninger, stress, utrygghet, utenforskap og utfordringer knyttet til skole og sosial deltagelse. Samtidig viser materialet at heller ikke det å utøve vold eller delta i konflikter er konsekvensfritt. Flere jenter reflekterer i ettertid over hva som trigget handlingene, hvordan konfliktene eskalerte, og hva de selv har lært av situasjonene. Dette understreker at konfliktene må forstås i sammenheng med jentenes livssituasjon, relasjoner og erfaringer over tid.

Kartleggingen viser også at det finnes betydelig kompetanse, engasjement og vilje i tjenesteapparatet i bydel Stovner. Mange jenter trekker frem trygge voksne som viktige støttespillere i krevende situasjoner. Samtidig fremstår mye av arbeidet som relasjons- og personavhengig, og i mindre grad forankret i et helhetlig og koordinert system. Dette peker på behovet for sterkere samordning, tydeligere strukturer og tidligere innsats, særlig før konflikter eskalerer og blir mer fastlåste.

Med utgangspunkt i dette presenterer rapporten fem sentrale fokusområder for videre arbeid. Fokusområdene bygger på erfaringer og perspektiver fra jenter, foresatte, tjenester i bydelen og erfaringer fra andre kommuner og bydeler, og peker på sentrale utviklingsretninger på tvers av nivåer og tjenester.

Fokusområde 1 handler om utvikling av en helhetlig forebyggingsmodell fra universell forebygging til indikativ oppfølging. **Fokusområde 2** retter oppmerksomheten mot tidligere identifisering av konflikter og styrket tidlig innsats. **Fokusområde 3** løfter frem foreldrene som en sentral ressurs, og peker på behovet for styrket foreldresamarbeid og foreldrestøtte. **Fokusområde 4** handler om behovet for tydeligere ansvar, bedre koordinering og mer helhetlig samhandling mellom tjenester. **Fokusområde 5** understreker at digitale arenaer må forstås som en integrert del av både konfliktene og det forebyggende arbeidet.

Samlet peker kartleggingen på behovet for en dreining fra sen og ressurskrevende håndtering av eskalerte konflikter, til tidligere, mer systematisk og mer samordnet forebygging. Målet er både å redusere risikoen for alvorlige konflikter og å sikre at de jentene som trenger det mest får tidligere, tryggere og mer helhetlig oppfølging.

Vi håper rapporten kan bidra til at flere jenter i bydel Stovner opplever trygghet, tilhørighet og støtte i hverdagen, og at de voksne rundt dem blir bedre rustet til å forstå, forebygge og håndtere konflikter før belastningene og konsekvensene blir alvorlige.

7. Litteraturliste

- Agenda Kaupang & Asplan Viak. (2025). *Sluttevaluering av Områdesatsingene i Oslo 2017–2026*. Oslo kommune. <https://agendakaupang.no/wp-content/uploads/2026/01/Sluttevaluering-av-Omradesatsingene-i-Oslo-2017-2026-1.pdf>
- Backe-Hansen, E. (2023, 20. november). *Når barn og unge deltar i forskning*. De nasjonale forskningsetiske komiteene. <https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/bestemte-grupper/barn/>
- Barne- og familiedepartementet. (2003). *FNs konvensjon om barnets rettigheter*. https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf
- Bengtson, M., Steinsvåg, P. Ø., & Terland, H. (2004). *Ungdom bak volden: Forståelse og behandling av ungdom med volds- og aggresjonsproblemer*. Universitetsforlaget.
- Bowlby, J. (1988). *A secure base: Parent-child attachment and healthy human development*. Basic Books.
- Brechwald, W. A., & Prinstein, M. J. (2011). Beyond homophily: A decade of advances in understanding peer influence processes. *Journal of Research on Adolescence*, 21(1), 166–179. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2010.00721.x>
- Brown, B. B., & Larson, J. (2009). Peer relationships in adolescence. I R. M. Lerner & L. Steinberg, *Handbook of adolescent psychology: Vol. 2. Contextual influences on adolescent development*. Wiley. <https://doi.org/10.1002/9780470479193.adlpsy002004>
- Casper, D. M., Card, N. A., & Barlow, C. (2020). *Relational aggression and victimization during adolescence: A meta-analytic review of unique associations with popularity, peer acceptance, rejection, and friendship characteristics*. *Journal of Adolescence*, 80, 41–52. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.12.012>
- Crick, N. R., & Grotpeter, J. K. (1995). Relational aggression, gender, and social-psychological adjustment. *Child Development*, 66(3), 710–722. <https://doi.org/10.2307/1131945>
- Dinutvei.no (2015, 5. november). *Hva er seksuelle overgrep?* <https://dinutvei.no/seksuelle-overgrep/hva-er-seksuelle-overgrep-vold/>
- Dinutvei.no (2023, 7. mars). *Hva er psykisk vold?* <https://dinutvei.no/vold-i-naere-relasjoner/hva-er-psykisk-vold/>
- Dodge, K. A. (1991). The structure and function of reactive and proactive aggression. I D. J. Pepler & K. H. Rubin, *The development and treatment of childhood aggression*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. Norton & Co.
- Faldet, A.-C., & Lekhal, R. (2016). Voldelige jenters opplevelse av skolen som arena for læring og sosialt samspill. *Spesialpedagogikk*, 81(3), 51–64.
- Folkehelseinstituttet. (2020). *Barn, unge og kriminalitet – kunnskapsoppsummering*. FHI.
- Folkehelseinstituttet. (2025). *Risiko- og beskyttelsesfaktorer for gode oppvekstvilkår og forebygging av kriminalitet blant barn og unge*. FHI.

Fonagy, P., Gergely, G., Jurist, E. L., & Target, M. (2002). *Affect regulation, mentalization, and the development of the self*. Other Press.

Frøyland, L. R., Lid, S., Schwencke, E. O. & Stefansen, K. (2023). *Vold og overgrep mot barn og unge : Omfang og utviklingstrekk 2007–2023*. NOVA. http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_pliktmonografi_000025300

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. (u.å.). *Kjennetegn og omfang*. Hentet 19. april 2026 fra <https://www.imdi.no/tall-og-fakta/kunnskapsoversikt/negativ-sosial-kontroll-og-aresrelatert-vold/kjennetegn-og-omfang/>

Jacquin, K. M., Harrison, M. L., & Alford, S. M. (2006). Gender and peer presence influence responses to aggressive provocation. *American Journal of Forensic Psychology*, 24(3), 29–44. https://www.researchgate.net/publication/289986417_Gender_and_peer_presence_influence_responses_to_aggressive_provocation

KUN.no (u.å.). *Digital vold*. <https://kun.no/ressurser/digital-vold/hva-er-digital-vold>

Laursen, B., Coy, K. C., & Collins, W. A. (1998). *Interpersonal conflict during adolescence*. *Psychological Bulletin*, 124(2), 238–256. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.124.2.238>

Lid, S., Rosten, M. G., Dullum, J. V., Hyggen, C., & Andersen, P. L. (2022). *Forebyggende tiltak mot ungdomskriminalitet i Oslo kommune: Følgeforskning og evaluering* (NOVA Rapport 8/22). Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet. <https://hdl.handle.net/11250/3054910>

Lidal, I. B., Johansen, T. B., Nøkleby, H., Bergsund, H. B., & Hval, G. (2025). *Hva foreldre sier om sin egen involvering i barnas digitale aktiviteter i hverdagen: En flermetodisk systematisk oversikt*. Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/contentassets/93a66f4a82fc463ca36433d9f48256e0/hva-foreldre-sier-om-sin-egen-involvering-i-barnas-digitale-aktiviteter-i-hverdagen-rapport-2025.pdf>

Løvereide, E. (2018, 26. juni). *Både jenter og gutter slåst mindre enn før*. Kilden kjønnsforskning.no. <https://kjonnsforskning.no/nb/2018/06/jenter-og-gutar-sla-st-mindre-enn-for>

Plahte, J., Juul, A. F., Thorbjørnsrud, T. og Molsom, A.M. (2026). Tjenestetilbudet for barn og unge som skader andre. (Proba Rapport 2026-1) Proba samfunnsanalyse. [Rapport-2026-1-Tjenestetilbudet-til-barn-og-unge-som-skader-andre.pdf](#)

Menon Economics. (2025). *Kartlegging av deling av informasjon om barn og unge i Oslo*. [Upublisert rapport].

Natland, S. (2006). *Volden, horen og vennskapet – En kulturanalytisk studie av unge jenter som utøvere av vold* [Doktoravhandling, Universitetet i Oslo].

NORCE (u.å.). *Høykonflikt eller vold?* [Lysarkpresentasjon]. <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.norceresearch.no%2Fassets%2Fimages%2FPP-Vold-og-H%25C3%25B8ykonflikt.pptx%3Fv%3D1683270565&wdOrigin=BROWSELINK>

NSD. (2022). *Oppslagsverk for personvern i forskning: Barnehage- og skoleforskning*. Hentet 13. mars 2024 fra <https://www.nsd.no/personverntjenester/oppslagsverk-for-personvern-i-forskning/barnehage-og-skoleforskning/>

Patterson, G. R., Reid, J. B., & Dishion, T. J. (1992). *Antisocial boys*. Castalia Publishing Company.

Popovac, Z. (2024). *Barn som utøver vold : fra normalpsykologi til patologi*. Fagbokforlaget.

- Prop. 190 L (2020–2021). Endringer i straffeprosessloven og straffeloven (kriminalisering av deltakelse i kriminelle sammenslutninger). Justis- og beredskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.190-l-20202021/id2847519/?ch=3>
- Prop. 12 S (2016–2017) *Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)*. Barne- og familiedepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-12-s-20162017/id2517407/?ch=11>
- Rambøll Management Consulting. (2025). *Evaluering av prosjektet Vahl nærmiljøskole*. Oslo kommune.
<https://www.oslo.kommune.no/get-file/1443127/309e041f380d6302e4be6571edfe4859aff07c1de2a4397ef979a9c9934957fd>
- Skiple, A., Mathisen, T., Bruland, S., & Folkvord, M. S. (2024). *Barne- og familieetatens arenafleksible tiltak for barnevernet: En kvalitativ evaluering av arenafleksibelt team barnevern psykisk helse (AFT) og arenafleksibelt behandlingsteam (ABT)* (NOVA Rapport 10/24). Velferdsforskningsinstituttet NOVA, OsloMet.
- Steinberg, L. (2014). *Age of Opportunity: Lessons from the New Science of Adolescence*. Houghton Mifflin Harcourt.
- Stene, R. J. (2024, 10. mai). *Flere opplever vold og trusler*. SSB. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-ogkriminalitet/kriminalitet-og-rettsvesen/statistikk/utsatthet-og-uro-for-lovbruddlevekarsundersokelsen/artikler/flere-opplever-vold-og-trusler>
- Stølen, L. (2005, 27. desember). – Kall det ikke «jentevold». *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/norge/i/O88xw/kall-det-ikke-jentevold>
- Tremblay, R. E., & Nagin, D. S. (2005). The developmental origins of physical aggression in humans. I R. E. Tremblay, W. W. Hartup, & J. Archer, *Developmental origins of aggression*. Guilford Press.
- Uteseksjonen i Trondheim (2020) HKH-kartlegging Noen å hate. *Trondheim kommune*.
[156747 Uteseksjonen rapport.indd](https://www.trondheim.kommune.no/156747/Uteseksjonen_rapport.indd)
- Youth Endowment Fund. (2024). *Children, violence and vulnerability*. YEF.
<https://youthendowmentfund.org.uk/reports/children-violence-and-vulnerability-2024/>
- Widom, C. S. (1989). The cycle of violence. *Science*, 244(4901), 160–166. <https://doi.org/10.1126/science.2704995>

Oppdragsnavn: Kartlegging av «Jenter kan»

Mottaker: Oslo kommune v/ bydel Stovner

Dokument: Rapport

Dato: 11.05.2026

Skrevet av: Karina Storeng Ikhsani, Aisha Iqbal, Gunder Fyllingen Nordgården og Eline Moe Vestrheim

Alle bilder er hentet fra Adobe Stock

